

Briuselis, 2023 m. lapkričio 30 d.
(OR. en)

16056/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0081(COD)

COMPET 1183
IND 632
MI 1053
BETREG 38
DIGIT 284
ECOFIN 1293
EDUC 467
ENER 645
POLCOM 298
RECH 531
CODEC 2291

PRANEŠIMAS

nuo: Nuolatinių atstovų komiteto (COREPER I)

kam: Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: 15440/1/23 REV 1

Komisijos dok. Nr.: 7613/23 + 7613/23 ADD1

Dalykas: Reglamentas dėl priemonių sistemos Europos poveikio klimatui
neutralizavimo technologijos produktų gamybos ekosistemai stiprinti
sukūrimo (Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktas)
– *Bendras požiūris*

I. IVADAS

1. 2023 m. kovo 16 d. Komisija pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai pasiūlymą dėl reglamento dėl priemonių sistemos Europos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktų gamybos ekosistemai stiprinti sukūrimo (Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktas)¹.

¹ Dok. 7613/23.

2. 2023 m. birželio 19 d. Komisija paskelbė savo tarnybų darbinį dokumentą, kuriuo grindžiamas šis pasiūlymas ir kuriame pateikiama aiškinamoji informacija siūlomame akte išdėstytiems reglamentavimo elementams pagrįsti².
3. Kaip siūlo Komisija, Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktu siekiama bendro tikslo – sukurti teisinę sistemą, kuria būtų remiama poveikio klimatui neutralizavimo energetikos technologijų gamyba Sąjungoje, siekiant remti Sąjungos 2030 m. priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslus ir 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslą ir užtikrinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų, reikalingų Sąjungos energetikos sistemos atsparumui užtikrinti, tiekimo saugumą.
4. Šis bendrasis tikslas siektinas įgyvendinant konkrečius tikslus: sudaryti palankesnes sąlygas investicijoms į poveikio klimatui neutralizavimo technologijas (1 ramstis), mažinti išmetamą CO₂ kiekį (2 ramstis), sudaryti palankesnes sąlygas patekti į rinkas (3 ramstis), gerinti įgūdžius, kad būtų kuriamos kokybiškos darbo vietos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje (4 ramstis), remti inovacijas (5 ramstis) ir sukurti specialią struktūrą šiems tikslams įgyvendinti tiek valdymo, tiek stebėsenos srityje (6 ir 7 ramsčiai).
5. Komisija pasiūlė reglamentą grįsti Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsniu, kuriuo Sąjungai leidžiama imtis priemonių, kuriomis didinamas suderinimas, kad Sąjungoje būtų sukurtos vienodos sąlygos, kuriomis gali klestėti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamyba. Tokiu būdu skatinamos inovacijos ir palengvinama žalioji pertvarka.

II. NAGRINĖJIMAS KITOSE INSTITUCIJOSE

6. Europos Parlamento Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas (ITRE) pranešėju dėl pasiūlymo dėl Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akto paskyrė Christianą EHLERĮ (PPE, DE). ITRE dėl Komisijos pasiūlymo pakeitimų balsavo 2023 m. spalio 25 d. Dėl Europos Parlamento derybų įgaliojimų balsuota 2023 m. lapkričio 21 d. plenariniame posėdyje.

² Dok. 10870/23.

7. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę dėl pasiūlymo dėl Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akto³ priėmė 2023 m. liepos 13 d., o prašoma Regionų komiteto nuomonė buvo priimta 2023 m. liepos 5 d.⁴

III. DARBAS TARYBOJE

8. Nuolatinių atstovų komitetas Komisijos pranešimą dėl pasiūlymo dėl Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akto išklausė 2023 m. kovo 17 d.
9. 2023 m. gegužės 22 d. posėdyje Taryba (konkurencingumas) išklausė Komisijos pranešimą apie pasiūlymo turinį, tikslą ir taikymo sritį.
10. 2023 m. kovo 20 d. pirmininkaujant Švedijai pasiūlymą pradėjo nagrinėti Konkurencingumo ir augimo darbo grupė (pramonė) ir iki Švedijos pirmininkavimo laikotarpio pabaigos ji surengė dar septynis posėdžius. Pirmasis pirmininkaujančios Švedijos parengtas kompromisinis tekstas⁵ buvo paskelbtas 2023 m. birželio mėn.
11. Pirmininkaujant Ispanijai techninis darbas buvo tęsiamas liepos 5, 7 ir 10 d. darbo grupės posėdžiuose ir remdamasi šio darbo rezultatais pirmininkaujanti Ispanija parengė patikslintą kompromisinį tekstą⁶. Pirmininkaujanti valstybė narė stengėsi patikslinti pasiūlymą taip, kad jis taptų aiškesnis ir jį būtų lengviau įgyvendinti, taip pat užtikrinti teisinį tikrumą, visų pirma padidindama nuostatų suderinamumą su vidaus rinkos tikslais. Patikslintas kompromisinis tekstas buvo nagrinėjamas 2023 m. rugsėjo 11, 14 ir 18 d. darbo grupės posėdžiuose.

³ Dok. 12012/23.

⁴ Dok. 12167/23.

⁵ Dok. 10895/23.

⁶ Dok. 12590/23 + ADD 1.

12. 2023 m. spalio 13 d. posėdyje Nuolatinių atstovų komitetas aptarė Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akto taikymo sritį, strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sąrašo turinį, taip pat požiūrį į kriterijų taikymą aukcionuose, viešųjų pirkimų ir kitų paramos schemų klausimus ir pateikė gaires dėl tolesnių veiksmų šiais klausimais. Nors daugelis delegacijų pritarė Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akto taikymo srities išplėtimui, kad jis apimtų ir transformatyviausias pramonės dekarbonizacijos technologijas, jų nuomonės labiau išsiskyrė dėl strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sąrašo; vis dėlto aiški delegacijų dauguma pritarė branduolinių technologijų ir tvarių alternatyviųjų degalų įtraukimui. Kalbant apie patekimą į rinką, daugelis delegacijų prašė lankstumo, kad valstybės narės galėtų taikyti su kainomis nesusijusius kriterijus politikos tikslams, pavyzdžiui, aplinkosauginio tvarumo, novatoriškumo, energijos integravimo ar tiekimo grandinės atsparumo, pasiekti taikant sutarties skyrimo procedūras.
13. Tuo pačiu metu pirmininkaujanti valstybė narė parengė trečiąjį kompromisinį tekstą⁷, kuriuo remdamasi Konkurencingumo ir augimo darbo grupė (pramonė) diskutavo 2023 m. spalio 16, 19 ir 31 d. bei lapkričio 6 d. posėdžiuose. 2023 m. lapkričio 13 d. posėdyje darbo grupė išnagrinėjo ketvirtąjį pirmininkaujančios valstybės narės parengtą kompromisinį tekstą⁸.
14. Lapkričio 22 d. Nuolatinių atstovų komitetas išnagrinėjo pirmininkaujančios valstybės narės kompromisinį pasiūlymą (dok. 15440/23) dėl bendro požiūrio dėl Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akto, siekiant jį perduoti patvirtinti gruodžio 7 d. Konkurencingumo tarybai. Debatų metu paaiškėjo, kad tekstą reikia išnagrinėti išsamiau, ir pirmininkaujanti valstybė narė nusprendė dar kartą jį nagrinėti po to, kai bus atlikti teksto pakeitimai.
15. Lapkričio 24 d. Nuolatinių atstovų komitetas išnagrinėjo patikslintą pirmininkaujančios valstybės narės kompromisinį pasiūlymą (dok. 15440/1/23 REV1) ir pirmininkaujanti valstybė narė nusprendė jį pateikti Tarybai be tolesnių esminių pakeitimų. Pirmininkaujanti valstybė narė taip pat padarė išvadą, kad buvo nustatyti du pagrindiniai politiniai klausimai, kuriuos reikėtų aptarti ministrų lygmeniu.

⁷ Dok. 14082/23.

⁸ Dok. 14983/23.

16. Pirmininkaujanti valstybė narė pateikia šio pranešimo priede išdėstytą kompromisinį tekstą, kuriame nėra esminių pakeitimų, palyginti su ankstesniu pirmininkaujančios valstybės narės parengtu tekstu (dok. 15440/1/23 REV1). Nedideli redakciniai teksto pakeitimai pažymėti **paryškinčiu šriftu ir pabraukti** (naujas tekstas), o išbrauktas tekstas pažymėtas simboliu [...]. Be to, teksto konstatuojamosios dalys, kai aktualu, vėlesniame etape turės būti pritaikytos, kad jos būtų suderintos su nuostatomis.
17. Šis kompromisinis tekstas atspindi nuolatinės pirmininkaujančios valstybės narės ir valstybių narių pastangas, padedant Komisijai, rasti tinkamą įvairių interesų ir tikslų pusiausvyrą ir atsižvelgti į delegacijų prašymus. Todėl pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad tai yra geras pagrindas pradėti derybas su Europos Parlamentu.

IV. SVARBŪS POLITINIAI KLAUSIMAI

– Finansinės nuostatos, susijusios su strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sąrašu

18. Palyginti su Komisijos pasiūlymu, pirmininkaujanti valstybė narė kelių delegacijų prašymu siūlo 3b straipsnyje į strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sąrašą įtraukti branduolių dalijimosi energijos technologijas ir tvarių alternatyviųjų degalų technologijas. Be to, pasiūlyme to paties straipsnio 3 dalyje pabrėžiama, kad tai nedaro poveikio valstybės narės teisei pasirinkti iš skirtingų energijos šaltinių ir nustatyti savo bendrą energijos tiekimo struktūrą, ir Sąjungos finansavimo paskirstymui ar Sąjungos paramai, teikiamai per Europos investicijų banką.

– Aukcionai dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių panaudojimo

19. Pirmininkaujančios valstybės narės pasiūlymas 20 straipsnyje papildytas galimybe valstybėms narėms taikyti ir kvalifikacinės atrankos, ir sutarties skyrimo kriterijus; jame taip pat nustatoma 20 % minimali pradinė valstybės narės per metus aukcione parduoto kiekio dalis, kad būtų galima taikyti tuos kriterijus. Komisijai suteikiami įgaliojimai įgyvendinimo akte apibrėžti šiuos kriterijus ir, remiantis sistemos veikimo vertinimu, peržiūrėti aukcione parduodamą kiekį.

V. IŠVADA

20. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, Tarybos (konkurencingumas) prašoma 2023 m. gruodžio 7 d. posėdyje išnagrinėti du pirmiau nurodytus pagrindinius politinius klausimus ir susitarti dėl bendro požiūrio remiantis prie šio pranešimo pridedamu kompromisiniu pasiūlymu.
-

Pasiūlymas dėl

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO

dėl priemonių sistemos Europos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktų gamybos ekosistemai stiprinti sukūrimo (Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktas)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 114 straipsnį ir, šio reglamento 16–18 straipsnių atveju – 192 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę¹⁰,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) poveikio klimatui neutralizavimo pertvarka jau sukelia visame pasaulyje didžiulius pramonės, ekonominius ir geopolitinius pokyčius, kurie taps vis ryškesni pasauliui siekiant mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro;

⁹ OL C 349, 2023 9 29, p. 179.

¹⁰ OL C 2023/254, 2023 10 26.

(1a) atsižvelgiant į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sudėtingumą ir tarpvalstybinį pobūdį, nekoordinuotos nacionalinės priemonės, kuriomis užtikrinama prieiga prie tų technologijų, turėtų didelį konkurencijos iškreipimo ir bendrosios rinkos susiskaidymo potencialą. Dėl nekoordinuotų valstybių narių veiksmų rinkos dalyviams gali būti taikomas skirtingas reguliavimas, valstybėse narėse užtikrinamas skirtingo lygio poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo prieinamumas, be kita ko, teikiant skirtingo lygio paramą poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams, numatant skirtingas taisykles ir nekoordinuotas viešųjų pirkimų formas, skirtingus procesus ir trukmę, susijusius su leidimų išdavimo procedūromis, o tai sudarytų kliūčių tarpvalstybinei prekybai tarp valstybių narių ir taip trukdytų tinkamai veikti vidaus rinkai. Todėl, siekiant apsaugoti bendrosios rinkos veikimą, būtina sukurti bendrą Sąjungos teisinę sistemą, kuri padėtų kolektyviai spręsti šį pagrindinį uždavinį didinant Sąjungos atsparumą ir tiekimo saugumą poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje;

- (1b) tuo pačiu Sąjunga įsipareigojo paspartinti savo ekonomikos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą ir plataus užmojo atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, kad iki 2050 m. būtų pasiektas poveikio klimatui neutralumas arba išmetamųjų teršalų poveikio neutralumas (išmetamas teršalų kiekis atėmus absorbuojamą kiekį). Tas tikslas yra Europos žaliojo kurso ir atnaujintos ES pramonės strategijos pagrindas ir atitinka Sąjungos įsipareigojimą vykdyti pasaulinius klimato srities veiksmus pagal Paryžiaus susitarimą¹¹. Kad būtų pasiektas poveikio klimatui neutralumo tikslas, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1119¹² nustatytas privalomas Sąjungos klimato srities tikslas iki 2030 m. grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti bent 55 %, palyginti su 1990 m. Siūlomu Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkiniu¹³ siekiama įgyvendinti Sąjungos 2030 m. klimato srities tikslą ir šiuo atžvilgiu peržiūrėti ir atnaujinti Sąjungos teisės aktus;
- (1c) be to, Komunikate dėl Žaliojo kurso pramonės plano poveikio klimatui neutralizavimo amžiui¹⁴ nustatytas visapusiškas požiūris, kaip remti švarios energijos technologijų plėtrą, grindžiamas keturiais ramsčiais. Pirmuoju ramsčiu siekiama sukurti reglamentavimo aplinką, kuri supaprastintų ir racionalizuotų naujų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos ir surinkimo vietų kūrimą ir palengvintų Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės plėtrą. Antrasis plano ramstis – skatinti investicijas į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybą ir tos gamybos finansavimą. Trečiasis ramstis susijęs su įgūdžių, reikalingų pertvarkai įgyvendinti, ugdymu ir kvalifikuotų darbuotojų gausinimu švarios energijos technologijų sektoriuje. Pagal ketvirtąjį ramstį daugiausia dėmesio skiriama prekybai svarbiausiosiomis žaliavomis ir jų tiekimo grandinės įvairinimui. Tai, be kita ko, apima svarbiausiųjų žaliavų klubo sukūrimą, bendradarbiavimą su panašiai mėstančiais partneriais, kad būtų bendrai stiprinamos tiekimo grandinės ir vyktų įvairinimas, kad svarbiausiųjų išteklių tiekėjas būtų ne vienas;

¹¹ 2016 m. spalio 5 d. Tarybos sprendimas (ES) 2016/1841 dėl Paryžiaus susitarimo, priimto pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, sudarymo Europos Sąjungos vardu (OL L 282, 2016 10 19, p. 4).

¹² 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas) (OL L 243, 2021 7 9, p. 1).

¹³ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „55 % tikslas – pasiekiamas. ES 2030 m. klimato tikslo įgyvendinimas siekiant neutralizuoti poveikį klimatui“ (COM(2021) 550, 2021 7 14).

¹⁴ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žaliojo kurso pramonės planas poveikio klimatui neutralizavimo amžiui“ (COM(2023) 62 final, 2023 2 1).

- (2) bendroji rinka sudaro tinkamas sąlygas tarpvalstybiniu lygmeniu reikiamu mastu ir sparčiai naudotis technologijomis, kurių reikia Sąjungos užmojams klimato ir energetikos srityse pasiekti. Siekiant neutralizuoti poveikį klimatui atsiranda svarbių galimybių plėsti Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo pramonę, pasinaudojant bendrosios rinkos privalumais, skatinant investicijas į technologijas, sudarant sąlygas mažinti mūsų ekonomikos sektorių – nuo energijos tiekimo iki transporto, pastatų ir pramonės – priklausomybę nuo iškastinio kuro. Stipri poveikio klimatui neutralizavimo pramonė Europos Sąjungoje gali labai padėti veiksmingai pasiekti Sąjungos klimato ir energetikos tikslus, taip pat remti kitus žaliojo kurso tikslus, kartu išsaugant ir kuriant kokybiškas darbo vietas ir skatinant ekonomikos augimą;
- (7) norint pasiekti klimato ir energetikos srities tikslus iki 2030 m., pirmenybė turi būti teikiama energijos vartojimo efektyvumui. Energijos taupymas yra pigiausias, saugiausias ir švariausias būdas šiems tikslams pasiekti. Principas „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ yra bendras ES energetikos politikos principas; jis svarbus tiek jį praktiškai taikant priimant politinius sprendimus, tiek priimant investicinius sprendimus. Todėl būtina didinti Sąjungos efektyvaus energijos vartojimo technologijų, pvz., šilumos siurblių, centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo ir išmaniųjų elektros tinklų technologijų, kurios padeda ES sumažinti ir kontroliuoti savo energijos suvartojimą, gamybos pajėgumą;

- (8) siekiant Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslų, energijos tiekimo saugumo, energetikos sistemos skaitmenizacijos ir paklausos elektrifikavimo, pavyzdžiui, judumo srityje ir dėl papildomų ir greitesnių įkrovimo priemonių poreikio, reikia labai išplėsti Europos Sąjungos elektros tinklus tiek perdavimo, tiek skirstymo lygmenimis. Perdavimo lygmeniu jūros atsinaujinančiųjų išteklių energijai sujungti reikalingos, be kita ko, aukštos įtampos nuolatinės srovės (AĮNS) sistemos, o skirstymo lygmeniu elektros energijos tiekėjų sujungimas ir paklausos lankstumo valdymas grindžiamas investicijomis į novatoriškas tinklų technologijas, pavyzdžiui, elektrinių transporto priemonių išmanųjį įkrovimą (ETPIĮ), energijos vartojimo efektyvumo didinimą ir pramonės automatizavimą bei išmaniają kontrolę, išmaniosios apskaitos infrastruktūrą (IAI) ir namų energijos valdymo sistemas (NEVS). Elektros tinklas turi sąveikauti su daugeliu subjektų ar įrenginių užtikrinant detalų stebimumo lygį, taigi ir duomenų prieinamumą, kad būtų galima užtikrinti lankstumą, išmanųjį įkrovimą ir išmaniuosius pastatus su išmaniaisiais elektros tinklais, kad vartotojai galėtų reaguoti į paklausą ir naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją. Norint prie Europos Sąjungos tinklo prijungti poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, reikia gerokai išplėsti elektros tinklų gamybos pajėgumus tokiose srityse, kaip jūros ir sausumos kabeliai, pastotės ir transformatoriai;
- (9) todėl būtina dėti papildomas politikos pastangas siekiant pagerinti komerciniais tikslais prieinamų technologijų rinkos sąlygas, taip pat poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo saugumą ir jų tiekimo grandinių saugumą, sumažinti rinkos susiskaidymą ir apsaugoti arba sustiprinti bendrą Sąjungos energetikos sistemos atsparumą ir konkurencingumą, kartu užtikrinant gerą sparčios plėtros potencialą, kad būtų remiamas Sąjungos 2030 m. klimato srities tikslas. [...] **Tai** apima prieigą prie saugaus ir tvaraus aukščiausios klasės kuro šaltinio, kaip apibūdinta Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2022/1214 8 konstatuojamojoje dalyje;

- (10) norint pasiekti 2030 m. tikslus, ypač daug dėmesio reikia skirti kai kurioms poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, kurios laikomos strateginėmis, be kita ko, atsižvelgiant į didelį jų indėlį siekiant poveikio klimatui neutralumo iki 2050 m. Šios strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos atlieka svarbų vaidmenį garantuojant Sąjungos atvirą strateginį savarankiškumą, užtikrinant, kad piliečiai turėtų prieigą prie švarios, įperkamos ir saugios energijos. Dėl šioms technologijoms tenkančio vaidmens joms turėtų būti taikomos racionalizuotos ir veiksmingos leidimų išdavimo procedūros, joms turėtų būti suteiktas aukščiausios nacionalinės svarbos statusas pagal nacionalinę teisę ir papildoma parama pritraukimo investicijoms, kartu toliau laikantis ES ir tarptautinių pareigų pagal gamtos direktyvas ir Orhuso konvenciją. Strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos turėtų būti komerciniais tikslais prieinamos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos, turėti geras sparčios plėtros galimybes ir pasiekti bent 8 technologinės parengties lygį. Tokios technologijos turėtų sustiprinti tiekimo grandinių saugumą Sąjungoje, kartu prisidedamos prie Sąjungos priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslų ir gerindamos bendrosios rinkos veikimą;
- (10a) į strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sąrašą taip pat yra įtrauktos technologijos, kurias ne visos valstybės narės pripažįsta švarios ir saugios energijos šaltiniu. Tai atitinka jų teisę pasirinkti iš skirtingų energijos šaltinių ir teisę pasirinkti bendrą energijos tiekimo struktūrą bei pramonės politiką. Siekiant apsaugoti šias teises, strateginių technologijų sąrašas nedaro poveikio finansavimo paskirstymui pagal dabartinę 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą, visų pirma kiek tai susiję su paskirstymo tinkamumu ir sutarties skyrimo kriterijais, susijusiais su Sąjungos lėšomis finansuojamomis energetikos technologijomis, įskaitant tas, kurios finansuojamos pagal ATLPS leidimus arba EIB paramos lėšomis. Valstybė narė taip pat neturėtų būti įpareigota pripažinti strateginiais tokių projektų, kuriais remiama technologijos, kurios atitinkama valstybė narė nepriima kaip savo energijos rūšių derinio dalies, vertės grandinė;
- (11) siekiant užtikrinti, kad būsima Sąjungos energetikos sistema būtų atspari, ši plėtra turėtų būti vykdoma visoje atitinkamų technologijų tiekimo grandinėje, užtikrinant visapusišką suderinamumą ir papildomumą su [Svarbiausiųjų žaliavų aktu] ir Lustų aktu;

- (11-b) šiuo reglamentu turėtų būti papildytas [Svarbiausiųjų žaliavų aktas] daugiausia dėmesio skiriant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybai, kiek tai susiję su galutiniais produktais, pagrindiniais komponentais ir specialiomis joms gaminti naudojamomis mašinomis. O [Svarbiausiųjų žaliavų akte] daugiausia dėmesio skiriama pradinei tiekimo grandinės grandžiai, visų pirma svarbiausiosioms žaliavoms, ir jų gavybai, perdirbimui ir grąžinamajam perdirbimui. Jos būtinos įvairiems strateginiams sektoriams, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo pramonę, skaitmeninę pramonę, orlaivių ir erdvėlaivių ir gynybos sektorius. Vadovaujantis ta pačia logika – puoselėti verslo scenarijų, tobulinti ir suteikti tinkamus įgūdžius, taip pat remti investicijas, – šiuo reglamentu ir [Svarbiausiųjų žaliavų aktu] bendrai kuriama reglamentavimo rėmimo sinergija visoje poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos tiekimo grandinėje Sąjungoje. Šiame reglamente paaiškinama, kad jis taip pat taikomas perdirbtoms medžiagoms, kurios yra esminė poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sudedamoji dalis, išskyrus svarbiausias žaliavas, kurioms taikomas [Svarbiausiųjų žaliavų aktas];
- (11-a) galutiniai produktai ir specifiniai komponentai, kurie yra būtini poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms gaminti, yra išvardyti nebaigtiniame X priede pateiktame sąraše ir apima galutinius produktus ir jų komponentus, kuriuos gamina ir parduoda bendrovės, įskaitant perdirbtas medžiagas, tačiau išskyrus žaliavas, kurioms taikomas [Svarbiausiųjų žaliavų aktas]. Tuo atveju, kai integruotos gamybos įrenginiai apima medžiagų, kurios patenka ir į [Svarbiausiųjų žaliavų akto], ir į šio reglamento taikymo sritį, gamybą, taikymo sritis, pagal kurią tas įrenginys bus reglamentuojamas, turėtų būti nustatoma pagal galutinius tų įrenginių produktus. Į X priedą neįtraukti specifiniai komponentai ir specialios mašinos vis tiek gali patekti į šio reglamento taikymo sritį tais atvejais, kai, remdamasis nacionalinei kompetentingai institucijai pateiktais įrodymais, projekto rengėjas gali įrodyti, pavyzdžiui, atlikdamas rinkos tyrimus arba sudarydamas įsipareigojimo pirkti sutartis, kad specifiniai komponentai arba specialios mašinos pirmiausia naudojami poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms gaminti, išskyrus svarbiausias žaliavas, patenkančias į Svarbiausiųjų žaliavų akto taikymo sritį;

(11a) siekiant spręsti tiekimo saugumo klausimus, kartu prisidedant prie Sąjungos energetikos sistemos atsparumo ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo bei modernizavimo pastangų rėmimo, Sąjungoje reikia didinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumą. Sąjunga turi užtikrinti, kad saulės fotovoltinės energijos technologijų gamintojams taikoma reguliavimo aplinka leistų jiems padidinti savo konkurencinį pranašumą ir pagerinti tiekimo saugumo perspektyvas, siekiant iki 2030 m. sukurti bent 30 gigavatų saulės fotovoltinės energijos gamybos pajėgumą visoje fotovoltinės energijos vertės grandinėje, laikantis Europos saulės fotovoltinės energijos pramonės aljanse, kuris remiamas pagal Sąjungos saulės energijos strategiją¹⁵, nustatytų tikslų. Sąjunga turi užtikrinti, kad vėjo energijos ir šilumos siurblių technologijų gamintojams taikoma reguliavimo aplinka leistų jiems sustiprinti savo konkurencinį pranašumą ir išlaikyti arba padidinti savo dabartinės rinkos dalis per šį dešimtmetį, atsižvelgiant į Sąjungos technologijų diegimo prognozes, susijusiomis su siekiamais 2030 m. energetikos ir klimato srities tikslais¹⁶. Tai reiškia, kad 2030 m. Sąjungos vėjo energijos gamybos pajėgumas atitinkamai turėtų būti bent 36 GW, o šilumos siurblių – bent 31 GW. Sąjungos baterijų ir elektrolizerių gamintojams turi būti sukurta reguliavimo aplinka, kuri leistų jiems stiprinti savo pirmavimą technologijų srityje ir aktyviai prisidėti prie šių rinkų formavimo. Baterijų technologijų atveju tai reikštų, kad būtų prisidedama prie Europos baterijų aljanso tikslų ir siekiama, kad beveik 90 % Sąjungos baterijų paklausos per metus patenkintų Sąjungos baterijų gamintojai, o 2030 m. Sąjungos gamybos pajėgumas būtų bent 550 GWh. Kalbant apie ES elektrolizerių gamintojus, plane „REPowerEU“ prognozuojama iki 2030 m. 10 mln. tonų vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių vidaus rinkoje ir dar 10 mln. tonų importuojamo vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių.

¹⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES saulės energijos strategija“ (SWD(2022) 148 final, 2022 5 18).

¹⁶ Pagal „REPowerEU“ tikslus, nustatytus plane „REPowerEU“, COM(2022) 230 final, ir pridėdamą Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Veiksmų plano „RePowerEU“ įgyvendinimas. Investicijų poreikiai, Vandenilio diegimo spartinimo priemonė ir biometano tikslai“, pridėdamame prie Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Planas „REPowerEU“, SWD(2022) 230 final, 2022 5 18.

Siekiant užtikrinti, kad ES pirmavimas technologijų srityje taptų komerciniu pirmavimu, kaip pritariama Komisijos ir Europos švaraus vandenilio aljanso bendroje deklaracijoje dėl elektrolizerio, ES elektrolizerių gamintojams turėtų būti sudarytos sąlygos toliau didinti savo pajėgumus, kad iki 2030 m. bendri elektrolizerių įrengtieji pajėgumai pasiektų bent 100 GW vandenilio.

Sjungos aviacinių ir jūrinių degalų gamintojai turi toliau plėtoti, gaminti tvarius alternatyviuosius degalus ir didinti jų naudojimo mastą, kad svariai prisidėtų prie transporto sektoriaus išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekio sumažinimo 90 % 2050 m., taip pat prie [iniciatyvose „ReFuel EU Aviation“ / „Fuel EU maritime“] nustatytų pareigų vykdymo. Tai tvirtai remia ir Atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido degalų vertės grandinės pramoninis aljansas. Sąjunga turi užtikrinti, kad tvarių aviacinių ir jūrinių alternatyviųjų degalų technologijų gamintojams skirta reglamentavimo aplinka ir paramos sistema sudarytų jiems sąlygas padidinti jų gamybos pajėgumus visoje degalų vertės grandinėje – pradedant žaliavų surinkimu bei tiekimu ir baigiant maišymu, įskaitant konversijos ir rafinavimo pajėgumus;

- (11b) atsižvelgiant į šiuos tikslus kartu, taip pat į tam tikrus tiekimo grandinės elementus (pvz., inverterius, taip pat saulės elementus, plokšteles ir saulės fotovoltinės energijos luitus arba baterijų katodus ir anodus), Sąjungos gamybos pajėgumas yra mažas. Siekiant padėti spręsti priklausomybės nuo importo ir pažeidžiamumo problemas ir užtikrinti, kad būtų pasiekti Sąjungos klimato srities ir energetikos tikslai, nustatomas bendras strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų produktų gamybos Europos Sąjungoje lyginamasis rodiklis, kartu siekiant panašaus poveikio klimatui neutralizavimo technologijų lyginamojo rodiklio. Turėtų būti siekiama, kad Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų metinis pajėgumas priartėtų arba būtų toks, kad iki 2030 m. bendras metinis gamybos lyginamasis rodiklis siektų bent 40 % visų strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų diegimo poreikių;

- (11d) be to, poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktai padės didinti Sąjungos atsparumą ir švarios energijos tiekimo saugumą. Saugus švarios energijos tiekimas yra būtina ekonominio vystymosi, taip pat viešosios tvarkos ir saugumo sąlyga. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktai taip pat bus naudingi kitiems strategiškai svarbiems ekonomikos sektoriams, pavyzdžiui, žemės ūkiui ir maisto gamybai, nes bus užtikrinta prieiga prie švarios energijos ir mašinų konkurencingomis kainomis, taip tvariai prisidedant prie ES apsirūpinimo maistu saugumo ir užtikrinant vis daugiau biologinių alternatyvų realizavimą per žiedinę ekonomiką. Be to, Sąjungos klimato srities užmojų įgyvendinimas lems ir ekonomikos augimą, ir socialinę gerovę;
- (11e) siekdama išlaikyti konkurencingumą ir sumažinti dabartinę strateginę priklausomybę nuo importo pagrindiniuose poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktuose ir jų tiekimo grandinėse, kartu išvengiant naujų grandinių formavimosi, Sąjunga turi toliau stiprinti savo poveikio klimatui neutralizavimo pramonės bazę ir tapti konkurencingesne bei palankesne inovacijoms. Sąjunga turi sudaryti sąlygas sparčiau, paprasčiau ir nuspėjamesniam plėtoti gamybos pajėgumą, kartu mažindama administracinę naštą ir šalindama tarpvalstybines kliūtis;
- (11f) siekiant kuo greičiau įdiegti arba išplėsti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, kad Sąjungoje būtų užtikrintas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo saugumas, svarbu užtikrinti planavimo veiksmingumą ir investicijų tikrumą, kuo labiau sumažinant projektų rengėjams tenkančią administracinę naštą. Dėl šios priežasties valstybių narių leidimų išdavimo procedūros, susijusios su poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektais, turėtų būti supaprastintos, kartu užtikrinant, kad tokie projektai būtų saugūs, patikimi, aplinkosauginiu požiūriu tvarūs ir atitiktų aplinkosaugos, socialinius ir saugos reikalavimus. Sąjungos aplinkos teisės aktuose nustatytos bendros nacionalinių leidimų išdavimo procedūros ir turinio sąlygos, taip užtikrinant aukštą aplinkos apsaugos lygį.

Poveikio klimatui neutralizavimo strateginio projekto statusas turėtų nedaryti poveikio jokioms atitinkamiems projektams taikomoms leidimų išdavimo sąlygoms, įskaitant sąlygas, nustatytas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2011/92/ES¹⁷, Tarybos direktyvoje 92/43/EEB¹⁸, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/60/EB¹⁹, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2012/18/ES²⁰, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/35/EB²¹ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2010/75²²;

- (11g) be to, nenuspėjamumas, sudėtingumas ir kartais pernelyg ilga nacionalinių leidimų išdavimo procedūrų trukmė kenkia investicijų saugumui, kurio reikia norint veiksmingai plėtoti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus. Todėl, siekdamas užtikrinti ir paspartinti veiksmingą jų įgyvendinimą, valstybės narės turėtų taikyti supaprastintas ir veiksmingas leidimų išdavimo procedūras. Be to, poveikio klimatui neutralizavimo strateginiai projektai nacionaliniu lygmeniu turėtų būti laikomi skubiais, todėl jiems turėtų būti suteiktas prioritetas jei ir tiek, kiek nacionalinėje teisėje yra numatytos tokios skubos procedūros, visose su jais susijusiose teisinėse ir ginčų sprendimo procedūrose, neužkertant kelio kompetentingoms institucijoms supaprastinti leidimų išdavimo kitiems poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams, kurie nėra poveikio klimatui neutralizavimo strateginiai projektai, arba apskritai;

¹⁷ 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (OL L 26, 2012 1 28, p. 1).

¹⁸ 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7).

¹⁹ 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

²⁰ 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/18/ES dėl didelių, su pavojingomis cheminėmis medžiagomis susijusių avarių pavojaus kontrolės, iš dalies keičianti ir vėliau panaikinanti Tarybos direktyvą 96/82/EB.

²¹ 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti) (OL L 143, 2004 4 30, p. 56).

²² 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (nauja redakcija) (OL L 334, 2010 12 17, p. 17).

- (11h) atsižvelgiant į jų vaidmenį užtikrinant Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo saugumą ir jų indėlį į Sąjungos atvirą strateginį savarankiškumą ir žaliąją bei skaitmeninę pertvarką, atsakingos leidimus išduodančios institucijos turėtų laikyti, kad poveikio klimatui neutralizavimo strateginiai projektai atitinka viešąjį interesą. Remdamasi kiekvienu konkrečiu atveju atliktu vertinimu, atsakinga leidimus išduodanti institucija gali padaryti išvadą, kad viešasis interesas, kuriuo grindžiamas projektas, yra viršesnis už viešuosius interesus, susijusius su gamta ir aplinkos apsauga, ir kad dėl to projektui gali būti suteiktas leidimas, jei tenkinamos visos Direktyvoje 2000/60/EB, Direktyvoje 92/43/EEB ir Direktyvoje 2009/147/EB²³ arba [Reglamente dėl gamtos atkūrimo] nustatytos atitinkamos sąlygos;
- (11i) siekiant sumažinti sudėtingumą ir padidinti veiksmingumą bei skaidrumą, poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų rengėjams turėtų būti suteikta galimybė bendrauti su paskirtuoju informaciniu punktu, atsakingu už visos leidimų išdavimo procedūros palengvinimą bei koordinavimą ir bendrojo sprendimo priėmimo per taikytiną laikotarpį palengvinimą. Tuo tikslu valstybės narės turėtų paskirti vieną arba kelis bendrus kontaktinius punktus. Jei valstybė narė nusprendžia paskirti daugiau nei vieną kontaktinį punktą, ji turėtų projekto rengėjams pateikti aiškią informaciją apie tai, kuris kontaktinis punktas yra atsakingas už jų projektą. Sprendimą dėl to, ar paskirtasis informacinis punktas taip pat turėtų būti institucija, priimanti sprendimus dėl leidimų išdavimo, ar ne, turėtų priimti valstybė narė. Paskirtasis informacinis punktas turėtų bent informuoti projekto rengėjus apie bendrąjį sprendimą. Priklausomai nuo valstybės narės vidaus organizacinės struktūros, paskirtojo informacinio punkto užduotis galėtų būti galima tomis pačiomis sąlygomis perduoti kitai – vietas, regiono ar nacionalinio lygmens – institucijai;

²³ 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7–25).

- (11j) siekiant užtikrinti aiškumą dėl poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų leidimų suteikimo statuso, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad visi ginčai dėl leidimų išdavimo procedūros būtų išsprendžiami laiku. Tuo tikslu valstybės narės turėtų užtikrinti, kad pareiškėjai ir projektų rengėjai galėtų pasinaudoti paprasta ginčų sprendimo procedūra ir kad poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams būtų taikomas skubus nagrinėjimas vykdant visas su jais susijusias teismines ir ginčų sprendimo procedūras, kartu užtikrinant, kad būtų gerbiamos teisės į gynybą, jei ir tiek, kiek nacionalinėje teisėje yra numatytos tokios skubos procedūros;
- (11k) kad įmonės ir projektų rengėjai, be kita ko, tarpvalstybinių projektų atveju, galėtų tiesiogiai naudotis vidaus rinkos teikiama nauda nepatirdami nereikalingos papildomos administracinės naštos, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1724²⁴, kuriuo sukurti bendrieji skaitmeniniai vartai, nustatytos bendrosios vidaus rinkos veikimui svarbių informacijos teikimo, procedūrų ir pagalbos paslaugų vykdymo internetu taisyklės. Informacija, kurią per paskirtąjį informacinį punktą reikia pateikti nacionalinėms kompetentingoms institucijoms vykdant leidimų išdavimo procedūras, kurioms taikomas šis reglamentas, turi būti įtraukta į Reglamento (ES) 2018/1724 I priedą, jį iš dalies pakeitus šiuo reglamentu, o susijusios procedūros yra įtrauktos į jo II priedą, siekiant užtikrinti, kad projektų rengėjai galėtų naudotis tik internetu vykdomomis procedūromis ir vienkartinio duomenų pateikimo techninės sistemos paslaugomis. Paskirtieji informaciniai punktai, pagal šį reglamentą veikiantys kaip vieninteliai kontaktiniai punktai, yra įtraukti į Reglamento (ES) 2018/1724 III priede pateiktą pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų sąrašą;

²⁴ 2018 m. spalio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1724, kuriuo sukuriama bendrieji skaitmeniniai vartai, skirti suteikti prieigą prie informacijos, procedūrų ir pagalbos bei problemų sprendimo paslaugų, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 (OL L 295, 2018 11 21, p. 1).

(111) poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams taikomos ilgos ir sudėtingos leidimų išdavimo procedūros, trunkančios 2–7 metus, priklausomai nuo valstybės narės, technologijos ir vertės grandinės segmento. Atsižvelgiant į reikiamų investicijų dydį, visų pirma į gigafabrikų dydžio projektus, kurių reikia, kad būtų pasiekta numatoma masto ekonomija, netinkamas leidimų išdavimas sukuria papildomą ir dažnai žalingą kliūtį didinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumą Sąjungoje. Kad projektų rengėjams ir kitiems investuotojams būtų užtikrintas saugumas ir aiškumas, kurių reikia norint padidinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų rengimą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad su tokiais projektais susijusi leidimų išdavimo procedūra neviršytų iš anksto nustatytų terminų. Poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų atveju leidimų išdavimo procedūros trukmė turėtų neviršyti dvylikos mėnesių įrenginiams, kurių metinė gamybos apimtis yra 1 GW arba didesnė, ir devynių mėnesių įrenginiams, kurių metinė gamybos apimtis yra mažesnė nei 1 GW. Visų kitų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų atveju leidimų išdavimo procedūros trukmė turėtų neviršyti aštuoniolikos mėnesių įrenginiams, kurių metinė gamybos apimtis yra didesnė nei 1 GW, ir dvylikos mėnesių įrenginiams, kurių metinė gamybos apimtis yra mažesnė nei 1 GW. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, kurioms GW parametras nėra svarbus, pvz., elektros tinklams ir anglies dioksido surinkimo ir saugojimo (CCS) arba anglies dioksido surinkimo ir naudojimo (CCU) technologijoms, turėtų būti taikomos pirmiau minėtų terminų viršutinės ribos. Tačiau pirmąjį poveikio aplinkai vertinimo pagal Poveikio aplinkai vertinimo direktyvą (2011/92/ES) etapą, kurį sudaro poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos parengimas, dažnai daugiausia vykdo projekto rengėjas. Todėl šis etapas neturėtų būti įtrauktas į terminus, kurių valstybės narės privalo laikytis, kaip nurodyta leidimų išdavimo procedūroje. Be to, išimtiniais atvejais, susijusiais su siūlomo projekto pobūdžiu, sudėtingumu, vieta ar dydžiu, valstybės narės turėtų galėti terminus pratęsti. Tokie išimtiniai atvejai galėtų apimti nenumatytas aplinkybes, dėl kurių reikėtų papildyti arba užbaigti su projektu susijusius poveikio aplinkai vertinimus, arba vėlavimus dėl ekspropriacijos procesų, kai jų reikia;

- (11m) be to, atsižvelgiant į poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų svarbą Sąjungos energijos tiekimui, reikėtų iš dalies panaikinti arba supaprastinti tam tikrus administracinius apribojimus, kad būtų paspartintas jų įgyvendinimas;
- (11n) poveikio aplinkai vertinimai ir leidimai, kurių reikalaujama pagal Sąjungos teisę, be kita ko, susiję su vandeniu, dirvožemiu, oru, ekosistemomis, buveinėmis, biologine įvairove ir paukščiais, yra neatsiejama poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projekto leidimų išdavimo procedūros dalis ir esminė apsaugos priemonė, kuria užtikrinama, kad būtų užkirstas kelias neigiamam poveikiui aplinkai arba kad jis būtų kuo labiau sumažintas. Tačiau siekiant užtikrinti, kad leidimų išdavimo procedūros dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų būtų nuspėjamos ir savalaikės, turėtų būti išnaudotos visos galimybės supaprastinti reikalaujamus vertinimus ir leidimus, kartu nesumažinant aplinkos apsaugos lygio. Šiuo atžvilgiu turėtų būti užtikrinta, kad būtini vertinimai būtų susieti ir taip būtų išvengta nereikalingo dubliavimosi, ir turėtų būti užtikrinta, kad prieš atliekant vertinimą projektų rengėjai ir atsakingos institucijos aiškiai susitartų dėl susietojo vertinimo apimties, kad būtų išvengta nereikalingų tolesnių veiksmų;
- (11o) konfliktai dėl žemės naudojimo gali sudaryti kliūčių įgyvendinant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus. Tinkamai parengti planai, įskaitant teritorijų planus ir zonavimą, kuriuose atsižvelgiama į galimybes įgyvendinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus ir kurie rengiami užtikrinant visuomenės dalyvavimą, kurio tikslu įvertinamas galimas poveikis aplinkai, gali padėti subalansuoti viešąjį interesą ir bendrąsias gėrybes, sumažinti konfliktų potencialą ir paspartinti tvarų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų diegimą Sąjungoje. Todėl atsakingos nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos turėtų būti raginamos rengiant planus įtraukti, kai tinkama, nuostatas dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus;

- (11oa) valstybės narės galėtų naudoti ir kitas politikos priemones poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybai konkrečiose geografinėse vietovėse remti. Šios politikos priemonės, be kita ko, gali apimti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamintojų grupių sudarymą, leidimų išdavimo procedūros paspartinimą, poveikio klimatui neutralizavimo technologijų bandymų infrastruktūros kūrimą, sąlygų apribotoms bandomosioms reglamentavimo aplinkoms sudarymą, pagalbą tarpvalstybiniam bendradarbiavimui, palankesnių sąlygų prijungimui prie elektros energijos tinklo sudarymą, fizinę ir skaitmeninę infrastruktūrą ir švarią energiją. Šias priemones turėtų nustatyti nacionalinės arba vietos valdžios institucijos ir jos galėtų būti priskirtos arba naujoms teritorijoms, arba esamiems pramoniniams plotams;
- (11p) taip pat būtina numatyti priemones, kuriomis būtų pasiektas Sąjungos tikslas iki 2030 m. užtikrinti 50 mln. tonų metinį CO₂ įleidimo pajėgumą, taip remiant Europos pramonės priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą ir kovojant su klimato kaita;
- (13) pramonei skirtų anglies dioksido surinkimo ir saugojimo sprendinių kūrimui kliudo nesėkmingas koordinavimas. Viena vertus, nepaisant pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą teikiamos didėjančios CO₂ kainų paskatos pramonei investuoti į išmetamo CO₂ kiekio surinkimą, kad tokios investicijos būtų ekonomiškai perspektyvios, pramonei kyla didelis pavojus, kad nebus galima naudotis leidžiamomis geologinėmis saugyklomis. Kita vertus, investuotojai į pirmąsias CO₂ saugyklas patiria išankstinių išlaidų, kad galėtų jas nustatyti, plėtoti ir įvertinti dar prieš pateikdami prašymą išduoti leidimą saugoti. Skaidrumas dėl galimų CO₂ saugojimo pajėgumų, susijusių su atitinkamų teritorijų geologiniu tinkamumu ir visais turimais geologiniais duomenimis, įskaitant neapdorotus ir sumodeliuotuosius duomenis, visų pirma dėl angliavandenilių gavybos vietų žvalgymo, gali padėti rinkos dalyviams planuoti savo investicijas. Valstybės narės, atsižvelgdamos į konfidencialumą, nacionalinį saugumą ir neskelbtiną komercinę informaciją, taip pat tinkamą kompensaciją už privačiai sugeneruotus ir turimus duomenis, turėtų tokius esamus duomenis viešai skelbti ir, žvelgdamos į ateitį, reguliariai teikti ataskaitas apie bet kokią pažangą kuriant CO₂ saugyklas ir atitinkamus įleidimo ir saugojimo pajėgumų poreikius, kad būtų kolektyviai pasiektas visos Sąjungos CO₂ įleidimo pajėgumo tikslas. Šios skaidrumo pareigos nedaro poveikio valstybių narių teisei neleisti CO₂ saugojimo pajėgumų diegimo savo teritorijoje arba jį riboti;

- (13a) siekiant išvengti neišnaudojamo turto ir užtikrinti, kad dėl prognozuojamo įleidimo pajėgumo sumažėtų CO₂ kiekis, pripažįstama, kad iki 2030 m. reikia sukurti visą CCS vertės grandinę ir atskiras tokias grandines, įskaitant surinkimą, transportavimą ir saugojimą, taikant tinkamas taisykles, kuriomis būtų užtikrinta konkurencija ir atvira prieiga;
- (14) viena iš pagrindinių kliūčių investicijoms į anglies dioksido surinkimą, kurios šiuo metu tampa vis ekonomiškai perspektyvesnės, yra galimybė eksploatuoti CO₂ saugyklas Europoje, kurios yra itin svarbios Direktyvoje 2003/87/EB numatytais paskatomis. Siekdama išplėsti technologiją ir padidinti savo pirmaujančius gamybos pajėgumus, ES turi užtikrinti perspektyvią nuolatinių geologinių CO₂ saugyklų, kurias leidžiama naudoti pagal Direktyvą 2009/31/ES²⁵, pasiūlą ir CO₂ transportavimo infrastruktūrą. Nustatydami Sąjungos tikslą iki 2030 m. užtikrinti 50 mln. tonų metinį CO₂ įleidimo pajėgumą, atitinkantį numatomus pajėgumus, kurių reikės 2030 m., ir atsižvelgdami į įmones, kurios visų pirma veikia valstybėse narėse, kuriose saugojimo pajėgumai dėl teisinių, geologinių, geografinių, techninių ar rinkos suvaržymų yra labai riboti, atitinkami sektoriai gali koordinuoti savo investicijas į Europos CO₂ poveikio klimatui neutralizavimo transportavimo ir saugojimo vertės grandinę, kurią pramonės sektoriai gali naudoti savo veiklos priklausomybei nuo iškastinio kuro mažinti. Šiais pradiniais diegimo veiksmais taip pat bus remiamas tolesnis CO₂ saugojimas laikotarpiu iki 2050 m. Remiantis Komisijos skaičiavimais, Sąjungai iki 2050 m. galėtų reikėti surinkti iki 550 mln. tonų CO₂ per metus, kad būtų pasiektas poveikio klimatui neutralizavimo tikslas²⁶, įskaitant anglies dioksido absorbavimą. Įgyvendinant tokį pirmųjų pramoninio masto saugojimo pajėgumų tikslą sumažės investicijų į išmetamo CO₂ kiekio surinkimą riziką, nes tai yra svarbi priemonė siekiant neutralizuoti poveikį klimatui. Kai šis reglamentas bus įtrauktas į EEE susitarimą, bus atitinkamai pakoreguotas Sąjungos tikslas iki 2030 m. užtikrinti 50 mln. tonų metinį CO₂ įleidimo pajėgumą;

²⁵ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 85/337/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006 (Tekstas svarbus EEE) (OL L 140, 2009 6 5, p. 114).

²⁶ Išsami analizė, atlikta rengiant Komisijos komunikatą (2018/773) „Švari mūsų visų planeta. Strateginė klestinčios, modernios ir konkurencingos neutralizuoto poveikio klimatui Europos ekonomikos ateities vizija“.

- (15) CO₂ saugykla ir jų transportavimo infrastruktūra, padedančias siekti Sąjungos 2030 m. tikslo, apibrėžus kaip poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, galima paspartinti ir palengvinti CO₂ saugyklų plėtrą, o didėjančią pramoninę saugyklų paklausą galima nukreipti į ekonomiškai efektyviausias saugyklas. Vis daugiau išekvotų dujų ir naftos telkinių, kuriuos būtų galima paversti saugiomis CO₂ saugyklomis, naudingo tarnavimo laikas baigiasi. Be to, naftos ir dujų pramonė patvirtino esanti pasiryžusi pradėti energetikos pertvarką ir turi išteklių, įgūdžių ir žinių, reikalingų papildomoms saugykloms tirti ir plėtoti. Kad iki 2030 m. būtų pasiektas Sąjungos tikslas užtikrinti 50 mln. tonų metinį CO₂ įleidimo pajėgumą, imantis veiksmų tiek ES, tiek nacionaliniu lygmeniu reikėtų skatinti taikyti vertės grandinės metodą, kad naftos ir dujų gavybos ES licencijų turėtojams būtų lengviau daryti būtinas investicijas [...] ir kad būtų plėtojami visai anglies dioksido vertės grandinei skirti perspektyvūs verslo modeliai. Siekiant užtikrinti, kad CO₂ saugyklos visoje Sąjungoje būtų kuriamos laiku ir ekonomiškai efektyviai, laikantis ES tikslo dėl įleidimo pajėgumo, naftos ir dujų gavybos ES licencijų turėtojai turėtų prisidėti prie šio tikslo proporcingai pagal savo naftos ir dujų gamybos pajėgumus, kartu suteikiant lankstumo bendradarbiauti ir atsižvelgti į kitus trečiųjų šalių įnašus;
- (21a) atsižvelgiant į tai, kad saugojimo pajėgumai, užtikrinantys reguliuojamų subjektų pareigų įvykdymą, kai kuriose valstybėse narėse jau yra plėtojami, tos valstybės narės gali prašyti Komisijos taikyti išimtį subjektams, įpareigotiems prisidėti prie Sąjungos tikslo iki 2030 m. užtikrinti 50 mln. tonų metinį CO₂ įleidimo pajėgumą. Taikant šią išimtį tie subjektai būtų atleisti nuo jų individualaus indėlio siekiant to tikslo, jei metinis CO₂ įleidimo pajėgumas tos valstybės narės teritorijoje viršytų individualių indėlių vykdant atitinkamą gamybinę veiklą sumą. Kitiems įpareigotiems subjektams papildomi pajėgumai gali būti suteikti susitarimų forma, jei į tuos pajėgumus nebuvo atsižvelgta siekiant pagrįsti išimtį;

- (22) valstybės narės turėtų 2023 m. birželio mėn. būti pateikusios atnaujintus savo 2021–2030 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų projektus²⁷. Kaip pabrėžiama Komisijos valstybėms narėms skirtose 2021–2030 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų atnaujinimo gairėse²⁸, atnaujintuose planuose turėtų būti aprašyti valstybių narių tikslai ir politika, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos jų teritorijoje plėtoti komerciniais tikslais prieinamų efektyvaus energijos vartojimo ir mažo anglies dioksido kiekio technologijų, įrangos ir pagrindinių komponentų gamybos projektus. Tuose planuose taip pat turėtų būti aprašyti valstybių narių tikslai ir politika, kuriais siekiama tokio masto plėtros pasitelkiant įvairinimo pastangas trečiosiose valstybėse ir kad jų pramonė galėtų nuolat rinkti, transportuoti ir saugoti išmetamą CO₂ kiekį geologinėse saugyklose;
- (24) pagal pirmąjį Žaliojo kurso pramonės plano poveikio klimatui neutralizavimo amžiui ramstį Sąjunga turėtų sukurti ir išlaikyti pramoninį pagrindą, kad būtų galima teikti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sprendinius, kad Sąjungoje būtų užtikrintas energijos tiekimas, kartu laikantis jos užmojų poveikio klimatui neutralumo srityje. Siekiant remti tą tikslą ir išvengti priklausomybės nuo poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo, dėl kurios Sąjungos pastangos sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį būtų vilkinamos arba kiltų pavojus energijos tiekimo saugumui, šiame reglamente turėtų būti įtvirtintos nuostatos, kuriomis būtų skatinama tvarių ir atsparių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų paklausa;
- (25) direktyvose 2014/23/ES, 2014/24/ES ir 2014/25/ES perkančiosioms organizacijoms ir subjektams, skiriantiems sutartis pagal viešųjų pirkimų procedūras, be kainos ar sąnaudų, leidžiama remtis papildomais ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo nustatymo kriterijais. Tokie kriterijai yra susiję su pasiūlymo kokybe, įskaitant socialinius, aplinkosauginius ir novatoriškus ypatumus. Skiriant sutartis dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijos viešųjų pirkimų būdu, konkursų sąlygose turėtų būti atsižvelgta į pasiūlymų indėlį į tvarumą ir atsparumą, kiek tai susiję su įvairiais kriterijais, susijusiais su pasiūlymo aplinkosauginiu tvarumu, novatoriškumu, atsparumu ir, kai taikytina, sistemos integravimu. Kriterijai turi būti subalansuoti ir turi būti užtikrintas MVĮ dalyvavimas;

²⁷ Valstybės narės atnaujina savo 2021–2030 m. nacionalinius planus iki 2023 m. birželio mėn. (planų projektai) ir 2024 m. birželio mėn. (galutiniai planai). Žr. Reglamento (ES) 2018/1999 14 straipsnį ir 2 skyriaus bei I priedo reikalavimus.

²⁸ Komisijos pranešimas dėl valstybėms narėms skirtų 2021–2030 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų atnaujinimo gairių (OL C 495, 2022 12 29, p. 24).

- (26) socialinio tvarumo kriterijai jau gali būti taikomi pagal esamus teisės aktus ir gali apimti darbo sąlygas ir kolektyvines derybas pagal Europos socialinių teisių ramstį, laikantis Direktyvos 2014/23/ES 30 straipsnio 3 dalies, Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnio 2 dalies ir Direktyvos 2014/25/ES 36 straipsnio 2 dalies. Valstybės narės turėtų prisidėti prie socialinio tvarumo imdamosi tinkamų priemonių, kuriomis būtų užtikrinta, kad vykdydami viešųjų pirkimų sutartis ekonominės veiklos vykdytojai laikytųsi taikytinų pareigų socialinės ir darbo teisės srityje, nustatytų Sąjungos teise, nacionaline teise, kolektyvinėmis sutartimis arba Direktyvos 2014/23/ES X priede, Direktyvos 2014/24/ES X priede ir Direktyvos 2014/25/ES XIV priede išvardytomis tarptautinėmis aplinkos, socialinės ir darbo srities teisės aktų nuostatomis²⁹;

²⁹ Komisijos pranešimas „Socialinis pirkimas. Socialinių aspektų įtraukimo į viešuosius pirkimus vadovas (2 leidimas)“, C(2021) 3573 final.

(27) laikantis direktyvų 2014/23/ES, 2014/24/ES bei 2014/25/ES ir taikytinų sektorių teisės aktų, taip pat pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma tvarių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo sistema³⁰, ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl baterijų ir baterijų atliekų³¹, ir jei juose nenurodyta kitaip, vertindami pagal šį reglamentą įsigytų poveikio klimatui neutralizavimo sprendinių aplinkosauginį tvarumą, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai gali atsižvelgti į įvairius elementus, darančius poveikį klimatui ir aplinkai. Tai gali būti, pavyzdžiui, sprendinio patvarumas bei patikimumas, paprastas taisymas bei priežiūra ir galimybė naudotis tokiomis paslaugomis, paprastas modernizavimas ir atnaujinimas, perdirbimo paprastumas bei kokybė, medžiagų naudojimas, per vieną ar daugiau gaminio gyvavimo ciklo etapų suvartojama energija, vanduo ir kiti ištekliai, gaminio ir jo pakuotės svoris ir tūris, atsinaujinančiųjų medžiagų arba naudotų sudedamųjų dalių įkomponavimas, tinkamam naudojimui ir techninei priežiūrai reikalingų vartojimo reikmenų kiekis, savybės ir prieinamumas, gaminio aplinkosauginis pėdsakas ir jo poveikis aplinkai per gyvavimo ciklą, gaminio anglies dioksido pėdsakas, mikroplastiko patekimas į aplinką, per vieną ar daugiau gaminio gyvavimo ciklo etapų į orą, vandenį ar dirvožemį išmetami teršalai, susidarančių atliekų kiekis, naudojimo sąlygos. Tai, kad privaloma taikyti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų viešųjų pirkimų kriterijus, netrukdo taikyti kitų atitinkamų sutarties skyrimo kriterijų, numatytų taikomuose sektorių teisės aktuose. Dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų viešiesiems pirkimams taikomų sutarties skyrimo kriterijų svorio intervalo perkančiosioms organizacijoms ir subjektams suteikiama galimybė teikti didelę svarbą kitiems kriterijams, kartu užtikrinant, kad būtų pakankamai atsižvelgta į tikslus, kurių siekiama remiantis tvarumo ir atsparumo aspektais;

³⁰ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma tvarių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo sistema ir panaikinama Direktyva 2009/125/EB, COM(2022) 142 final, 2022 3 30.

³¹ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl baterijų ir baterijų atliekų, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2008/98/EB bei Reglamentas (ES) 2019/1020 ir panaikinama Direktyva 2006/66/EB.

- (28) siekiant viešųjų pirkimų procedūros arba aukciono, kurių tikslas – remti energijos gamybą arba vartojimą iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, metu atsižvelgti į poreikį įvairinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo šaltinius, kad tiekimo šaltinis būtų ne vienas, ir nedarant poveikio Sąjungos tarptautiniams įsipareigojimams, turėtų būti laikoma, kad tiekimas nepakankamai diversifikuotas, kai iš vieno šaltinio patenkinama daugiau kaip 50 % konkrečios poveikio klimatui neutralizavimo technologijos ir specifinių komponentų, pirmiausia naudojamų tiems produktams gaminti Sąjungoje, paklausos;
- (28a) pirkdami poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai galėtų įtraukti šias technologijas kaip platesnės viešųjų pirkimų procedūros dalį. Tokiu atveju jie turėtų apsvarstyti galimybę viešųjų pirkimų procedūrą padalyti į atskiras dalis, nustatydami minimaliuosius reikalavimus ir jiems skirtus įgyvendinimo aktus kaip reikalavimus dėl kiekvienos konkrečios dalies;
- (28b) siekiant skatinti konkurso dalyvių atsakingą verslą, naudojamų technologijų, projektų ir susijusių infrastruktūros objektų kibernetinį saugumą ir duomenų saugumą, taip pat skatinti įgyvendinti projektus visiškai ir laiku, valdžios institucijos, rengdamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimui skirtus aukcionus, turėtų įtraukti kvalifikacinės atrankos kriterijus, susijusius su atsakingu verslu, kibernetiniu saugumu ir duomenų saugumu, taip pat gebėjimu įgyvendinti projektą visiškai ir laiku;
- (28c) siekiant remti tikslą sukurti ir išlaikyti pramoninį pagrindą strateginėms poveikio klimatui neutralizavimui skirtų atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijoms tiekti, kad būtų užtikrintas Sąjungos energijos tiekimas ir išvengta priklausomybės nuo šių technologijų tiekimo, dėl kurios Sąjungos pastangos mažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį būtų vilkinamos arba kiltų pavojus energijos tiekimo saugumui, valdžios institucijos, rengdamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimui skirtus aukcionus, turėtų padidinti tų technologijų tiekimo Sąjungoje tvarumą ir atsparumą.

Valstybės narės turėtų įvertinti aukcionų indėlį į tvarumą: išnagrinėti pasiūlymų aplinkosauginį tvarumą, jų indėlį į inovacijas ir jų indėlį į energetikos sistemos integravimą. Šiuo tikslu valstybės narės turėtų turėti galimybę nuspręsti į aukciono struktūrą įtraukti kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijus. Kad konkurso dalyvių projektai galėtų dalyvauti aukcione, jie visi turi atitikti kvalifikacinės atrankos kriterijus, o sutarties skyrimo kriterijais siekiama įvertinti įvairius aukcione dalyvaujančius projektus ir nustatyti jų eiliškumą;

- (28d) vertindamos pasiūlymų aplinkosauginį tvarumą pagal kvalifikacinės atrankos kriterijus arba sutarties skyrimo kriterijus, valdžios institucijos, rengiančios atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimui skirtus aukcionus, gali atsižvelgti į įvairius elementus, darančius poveikį klimatui ir aplinkai. Tai gali būti, pavyzdžiui, sprendinio patvarumas ir patikimumas, paprastas taisymas bei priežiūra ir galimybė naudotis tokiomis paslaugomis, paprastas modernizavimas ir atnaujinimas, perdirbimo paprastumas bei kokybė, medžiagų naudojimas, per vieną ar daugiau gaminio gyvavimo ciklo etapų suvartojama energija, vanduo ir kiti ištekliai, gaminio ir jo pakuotės svoris ir tūris, atsinaujinančiųjų medžiagų arba naudotų sudedamųjų dalių įkomponavimas, tinkamam naudojimui ir techninei priežiūrai reikalingų vartojimo reikmenų kiekis, savybės ir prieinamumas, gaminio aplinkosauginis pėdsakas ir jo poveikis aplinkai per gyvavimo ciklą, gaminio anglies dioksido pėdsakas, mikroplastiko patekimas į aplinką, per vieną ar daugiau gaminio gyvavimo ciklo etapų į orą, vandenį ar dirvožemį išmetami teršalai, susidarančių atliekų kiekis, naudojimo sąlygos;
- (28e) siekiant remti novatoriškesnių ir pažangesnių atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų kūrimą ir gamybą, vertinant pasiūlymų indėlį į tvarumą gali būti atsižvelgiama (kvalifikacinės atrankos kriterijais arba sutarties skyrimo kriterijais) į indėlį į inovacijas, numatant kvalifikacinės atrankos arba sutarties skyrimo kriterijus, kuriais būtų skatinama naudoti visiškai naujus sprendimus arba tobulinti palyginamus pažangiausius sprendimus;

- (28f) siekiant remti atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimą į Sąjungos energetikos sistemą ir jos naudą ekonomiškai efektyviam priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimui, vertinant pasiūlymų indėlį į tvarumą gali būti atsižvelgiama į indėlį į energetikos sistemos integravimą, pavyzdžiui, taikant lankstumo sprendimus, įskaitant paklausos atsaką ir energijos kaupimą, ir gaminant vandenilį iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių;
- (28g) siekiant padidinti strateginių poveikio klimatui neutralizavimui skirtų atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų tiekimo atsparumą ir išvengti pernelyg didelės priklausomybės nuo šalių, kurių tiekimo koncentracija Sąjungoje yra didelė, valdžios institucijos, taikydamos sutarties skyrimo kriterijus, turėtų įvertinti įvairių projektų, dalyvaujančių atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimui skirtuose aukcionuose, indėlį į atsparumą, atsižvelgdamos į poreikį įvairinti strateginių poveikio klimatui neutralizavimui skirtų atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų tiekimą, nedarant poveikio Sąjungos tarptautiniams įsipareigojimams. Nustatydamos pasiūlymų eiliškumą, valdžios institucijos turėtų atsižvelgti į tai, jog turėtų būti laikoma, kad tiekimas nepakankamai diversifikuotas, kai [...] daugiau kaip 50 % konkrečios poveikio klimatui neutralizavimo technologijos ir specifinių komponentų, pirmiausia naudojamų tiems produktams gaminti Sąjungoje, paklausos **yra patenkinama iš trečiosios valstybės**;
- (28h) pasiūlymo indėlio į tvarumą ir atsparumą kriterijų lyginamasis svoris, kiek tai susiję su atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimui skirtais aukcionais, nedaro poveikio šiuos aukcionus rengiančių institucijų galimybei nustatyti aukštesnę su aplinkosauginiu tvarumu, inovacijomis ir energetikos sistemos integravimu susijusių kriterijų ribą, jei tai yra suderinama su kriterijų, nesusijusių su kainomis, ribomis, nustatytomis pagal valstybės pagalbos taisykles;

- (29) siekiant sukurti namų ūkiams ar vartotojams naudingas sistemas, kuriomis būtų skatinama pirkti poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinius produktus, ir įvairinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo šaltinius, taip pat nedarant poveikio Sąjungos tarptautiniams įsipareigojimams, turėtų būti laikoma, kad tiekimas nepakankamai diversifikuotas, kai iš vieno šaltinio patenkinama daugiau kaip 65 % visos konkrečios poveikio klimatui neutralizavimo technologijos paklausos Sąjungoje. Siekiant užtikrinti nuoseklų taikymą, nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos Komisija turėtų skelbti metinį prie šios kategorijos priskiriamų poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinių produktų kilmės sąrašą, suskirstytą pagal Sąjungos iš įvairių šaltinių tiekiamą dalį praėjusiais metais, kurių duomenys turimi;
- (30) Tarybos sprendimu 2014/115/ES visų pirma patvirtintas Pasaulio prekybos organizacijos sutarties dėl viešųjų pirkimų (toliau – SVP) pakeitimas³². SVP tikslas – nustatyti subalansuotą teisių ir pareigų, susijusių su viešosiomis sutartimis, daugiašalę sistemą, siekiant liberalizuoti ir išplėsti pasaulio prekybą. Sutartims, kurioms taikomas SVP Europos Sąjungos I priedėlis, taip pat kiti atitinkami tarptautiniai susitarimai, kurie yra privalomi Sąjungai, įskaitant laisvosios prekybos susitarimus ir 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos III straipsnio 8 dalies a punktą, kai vyriausybės įstaigos perka gaminius, įsigytus komercinio perpardavimo tikslais arba siekiant juos panaudoti komerciniam pardavimui skirtų prekių gamyboje, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai 19 straipsnio **5** dalies [...] reikalavimų neturėtų taikyti susitarimus pasirašiusiems tiekimo šaltinių ekonominės veiklos vykdytojams;

³² 2013 m. gruodžio 2 d. Tarybos sprendimas 2014/115/ES dėl Protokolo, kuriuo iš dalies keičiama Sutartis dėl viešųjų pirkimų, sudarymo (OL L 68, 2014 3 7, p. 1).

- (31) nuostatų dėl atsparumo viešųjų pirkimų procedūrose taikymas neturėtų daryti poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES³³ 25 straipsnio ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/25/ES³⁴ 43 ir 85 straipsnių taikymui, kaip nustatyta 2019 m. Komisijos gairėse³⁵. Be to, viešųjų pirkimų nuostatos ir toliau turėtų būti taikomos darbams, prekėms ir paslaugoms, kuriems taikomas šis reglamentas, įskaitant Direktyvos 2014/24/ES 67 straipsnio 4 dalį, Direktyvos 2014/25/ES 82 straipsnio 4 dalį ir Direktyvos 2014/23/ES 41 straipsnio 2 dalį, taip pat įgyvendinimo priemonės, nustatytas pasiūlyme dėl reglamento, kuriuo nustatoma tvarių gaminių ekologinio projektavimo reikalavimų nustatymo sistema;
- (33) siekiant sumažinti administracinę naštą, atsirandančią dėl poreikio atsižvelgti į [...] **reikalavimus**, susijusius su konkurso indėliu į tvarumą ir atsparumą, visų pirma mažesniems viešiesiems pirkėjams ir mažesnės vertės sutartims, kurios nedaro reikšmingo poveikio rinkai, atitinkamų šio reglamento nuostatų taikymas viešiesiems pirkėjams, kurie nėra centrinės perkančiosios organizacijos, ir sutartims, kurių vertė mažesnė nei 25 mln. EUR, turėtų būti atidėtas dvejiems metams;
- (34) taikant nuostatas dėl viešųjų pirkimų, kai gaminiui taikomas deleguotasis aktas, priimtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2017/1369³⁶, perkančiosios organizacijos arba perkantieji subjektai turėtų pirkti tik tuos gaminius, kurie atitinka to reglamento 7 straipsnio 2 dalyje nustatytą įpareigojimą;

³³ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 65).

³⁴ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB (OL L 94, 2014 3 28, p. 243).

³⁵ Komisijos komunikatas „Prekes siūlančių trečiųjų šalių subjektų dalyvavimo ES viešųjų pirkimų rinkos konkursuose gairės“, Briuselis, 2019 7 24, C(2019) 5494 final.

³⁶ 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo sistema ir panaikinama Direktyva 2010/30/ES (OL L 198, 2017 7 28, p. 1).

- (35) namų ūkiai ir galutiniai vartotojai yra esminė Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų galutinių produktų paklausos dalis, o viešosios paramos schemos, kuriomis siekiama skatinti namų ūkius pirkti tokį produktą, visų pirma skirtos pažeidžiamiems mažas ir mažesnes nei vidutines pajamas gaunantiems namų ūkiams ir vartotojams, yra svarbios priemonės žaliajai pertvarkai paspartinti. Pagal ES saulės energijos strategijoje³⁷ paskelbtą stoginių saulės energijos įrenginių iniciatyvą valstybės narės turėtų, pavyzdžiui, parengti nacionalines programas, kuriomis būtų remiamas masinis stoginių saulės energijos įrenginių naudojimas. Plane „REPowerEU“ Komisija paragino valstybes nares visapusiškai pasinaudoti paramos priemonėmis, kuriomis skatinamas perėjimas prie šilumos siurblių. Tokios valstybių narių nacionaliniu lygmeniu arba vietos ar regionų valdžios institucijų sukurtos paramos schemos taip pat turėtų padėti didinti ES poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tvarumą ir atsparumą. Pavyzdžiui, valdžios institucijos turėtų teikti didesnę finansinę kompensaciją paramos gavėjams už poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinių produktų, kuriais bus labiau prisidedama prie atsparumo didinimo Sąjungoje, pirkimą. Valdžios institucijos turėtų užtikrinti, kad jų schemas būtų atviros, skaidrios ir nediskriminacinės, kad jomis būtų prisidedama prie poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktų paklausos Sąjungoje didinimo. Valdžios institucijos taip pat turėtų apriboti papildomą finansinę kompensaciją už tokius produktus, kad nesulėtintų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų diegimo Sąjungoje. Siekdamas padidinti tokių schemų veiksmingumą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad informacija būtų lengvai prieinama ir vartotojams, ir poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamintojams nemokamoje svetainėje. Tai, kad valdžios institucijos vartotojams ar namų ūkiams skirtose schemose atsižvelgia į indėlį į tvarumą ir atsparumą, neturėtų daryti poveikio valstybės pagalbos taisyklėms ir PPO taisyklėms dėl subsidijų;
- (36) kurdamos namų ūkiams ar vartotojams naudingas schemas, kuriomis skatinama pirkti šiame reglamente apibrėžtus poveikio klimatui neutralizavimo technologijų galutinius produktus, valstybės narės, regioninės ar vietos valdžios institucijos, viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba asociacijos, kurias sudaro viena ar daugiau tokių institucijų arba viena ar daugiau tokių viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų, turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų, be kita ko, užtikrinant, kad schemas nepasiektų tokio masto, kuris labai pakenktų PPO narių interesams;

³⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES saulės energijos strategija“, COM(2022) 221 final, 2022 5 18.

- (37) Komisija taip pat gali padėti valstybėms narėms kurti namų ūkiams ir vartotojams skirtas schemas, kad būtų kuriama sinergija ir keičiamasi geriausios praktikos pavyzdžiais. Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma taip pat turėtų atlikti svarbų vaidmenį spartinant indėliui į tvarumą ir atsparumą skirtų priemonių, kurias valstybės narės ir valdžios institucijos taiko savo viešųjų pirkimų ir aukcionų praktikoje, įgyvendinimą. Ji turėtų skelbti gaires ir nustatyti geriausią praktiką, kaip apibrėžti tokį indėlį ir juo pasinaudoti, pateikdama konkrečių ir specifinių pavyzdžių;
- (38) kad pramonė galėtų laiku pritaikyti savo gamybą, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai turėtų iš anksto informuoti rinką apie numatomus poveikio klimatui neutralizavimo technologijos produktų pirkimo poreikius;
- (38a) be priemonių, skirtų viešajai ir namų ūkių paklausai tenkinti, Sąjunga galėtų apsvarstyti galimybę imtis veiksmų, kuriais būtų palengvintas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų diegimas ES pramonės vertės grandinėse, ypač daug dėmesio skiriant MVL, visų pirma sudarant palankesnes sąlygas pramonės pasiūlos ir paklausos susiejimui;
- (39) kaip nurodyta 2023 m. vasario 1 d. paskelbtame Komunikate dėl Žaliojo kurso pramonės plano poveikio klimatui neutralizavimo amžiui, Sąjungos pramonei išsikovoti didesnę dalį rinkoje nėra lengva dėl to, kad trečiosiose valstybėse teikiamos subsidijos sukuria nelygias sąlygas. Todėl Sąjungai reikia greitai ir ryžtingai reaguoti modernizuojant savo teisinę sistemą;

(40) galimybė gauti finansavimą yra labai svarbi siekiant užtikrinti Sąjungos atvirą strateginį savarankiškumą ir sukurti tvirtą poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir jų tiekimo grandinių gamybos bazę visoje Sąjungoje. Didžioji dalis investicijų, reikalingų žaliojo kurso tikslams pasiekti, bus gautos iš privačiojo kapitalo³⁸, pritraukto ir dėl poveikio klimatui neutralizavimo ekosistemos augimo potencialo, ir dėl stabilios bei plataus užmojo politikos sistemos. Todėl gerai veikiančios, gilios ir integruotos kapitalo rinkos bus labai svarbios siekiant surinkti ir nukreipti lėšas, reikalingas žaliajai pertvarkai ir poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams. Taigi tam, kad ES pasiektų poveikio klimatui neutralizavimo tikslus, būtina sparčiai daryti pažangą kuriant kapitalo rinkų sąjungą. Tvaraus finansavimo darbotvarkė (ir mišrusis finansavimas) taip pat atlieka labai svarbų vaidmenį didinant investicijas į poveikio klimatui neutralizavimo technologijas vertės grandinėse, kartu užtikrinant sektoriaus konkurencingumą;

³⁸ Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Europos atsigavimo poreikių nustatymas“, pridamas prie Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Proga Europai atsigausti ir paruošti dirvą naujai kartai“, SWD(2020) 98 final, „Europos atsigavimo poreikių nustatymas“, 2020 5 27.

(41) Įmonių ir finansinių investuotojų privačios investicijos yra itin svarbios. Kai vien privačių investicijų nepakanka, norint veiksmingai įgyvendinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus gali prireikti viešosios paramos, pavyzdžiui, garantijų, paskolų arba investicijų į nuosavą kapitalą ir kvaziniuosavą kapitalą forma, kartu vengiant vidaus rinkos iškraipymo. Kai ši viešoji parama teikiama valstybės pagalbos forma, tokia pagalba turi būti skatinamojo poveikio ir būti būtina, tikslinga, laikina, tinkama ir proporcinga, kartu išsaugant konkurenciją ir sanglaudą vidaus rinkoje. Pagal esamas valstybės pagalbos gaires, kurios neseniai buvo nuodugniai peržiūrėtos atsižvelgiant į dvejopos pertvarkos tikslus, suteikiama daug galimybių tam tikromis sąlygomis remti investicijas į projektus, kuriems taikomas šis reglamentas. Valstybės narės gali atlikti svarbų vaidmenį sudarant palankesnes galimybes gauti finansavimą poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams, spręsdamos rinkos nepakankamumo problemas tikslinės ir laikinos valstybės pagalbos priemonėmis. 2023 m. kovo 9 d. priimta Laikiną sistema krizės ir pertvarkos sąlygomis vidaus rinkoje siekiama užtikrinti vienodas sąlygas, skirtas sektoriams, kuriuose nustatyta perkėlimo iš trečiųjų valstybių rizika, ir proporcingas pagalbos dydžio atžvilgiu. Tai sudarytų sąlygas valstybėms narėms nustatyti priemones, kuriomis būtų remiamos naujos investicijos į gamybos priemones apibrėžtuose strateginiuose poveikio klimatui neutralizavimo sektoriuose, be kita ko, taikant mokesčių lengvatas.

Siekiant prisidėti prie valstybių narių ir regionų konvergencijos tikslo, leidžiama pagalbos suma gali būti moduluojama nustatant didesnę pagalbos intensyvumą ir didesnes pagalbos sumos viršutines ribas, jei investicijos vykdomos remiamose vietovėse. Turi būti nustatytos atitinkamos sąlygos, kad būtų galima patikrinti, ar yra konkreti rizika, kad investicijos bus nukreiptos už Europos ekonominės erdvės (EEE) ribų, ir ar nėra perkėlimo EEE viduje rizikos. Siekdamas tuo tikslu sutelkti nacionalinius išteklius, valstybės narės gali panaudoti dalį ATLPS pajamų, kurias valstybės narės turi skirti su klimatu susijusiems tikslams;

- (41a) viešoji parama turėtų būti naudojama proporcingai sprendžiant konkrečias nustatytas rinkos nepakankamumo arba neoptimalaus investavimo atvejų problemas ir veiksmais neturėtų būti dubliuojamas arba išstumiamas privatus finansavimas, arba iškraipoma konkurencija vidaus rinkoje. Veiksmai turėtų suteikti Sąjungai aiškia pridėtinę vertę. Viešosiomis investicijomis daugiausia dėmesio gali būti skiriama visų pirma būtinoms investicijoms į infrastruktūrą, inovacijų skatinimui ir proveržio technologijų plėtrai;
- (42) investicijoms į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus taip pat gali būti naudojamos kelios Sąjungos finansavimo programos, pavyzdžiui, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, programa „InvestEU“, sanglaudos politikos programos arba inovacijų fondas;
- (43) iš dalies pakeistu Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės reglamentu³⁹ valstybėms narėms suteikta papildoma 20 mlrd. EUR negrąžintina parama, siekiant skatinti energijos vartojimo efektyvumą ir pakeisti iškastinį kurą, be kita ko, įgyvendinant ES poveikio klimatui neutralizavimo pramonės projektus. Kaip nurodyta Komisijos gairėse dėl skyrių „REPowerEU“⁴⁰, valstybės narės raginamos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241⁴¹ į savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų skyrių „REPowerEU“ įtraukti priemones, kuriomis remiamos investicijos į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybą ir pramonės inovacijas;
- (44) programa „InvestEU“ yra ES pavyzdinė programa, kuria siekiama skatinti investicijas, visų pirma žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, teikiant finansavimą ir techninę pagalbą, pavyzdžiui, taikant derinimo mechanizmus. Toks požiūris padeda pritraukti papildomą viešąjį ir privatųjį kapitalą. Be to, nedarant poveikio taikytinoms valstybės pagalbos taisyklėms, valstybės narės raginamos prisidėti prie programos „InvestEU“ valstybių narių skyriaus, kad būtų remiami finansiniai produktai, skirti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybai;

³⁹ 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB (OL L 63, 2023 2 28, p. 1).

⁴⁰ Komisijos pranešimas „Gairės dėl ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų „REPowerEU“ kontekste“, 2023/C 80/01 (OL C 80, 2023 3 3, p. 1).

⁴¹ 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17).

- (45) valstybės narės gali teikti paramą pagal sanglaudos politikos programas laikydamosi taikytinų taisyklių pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/1060⁴², kad paskatintų mažiau išsivysčiusiuose ir pereinamojo laikotarpio regionuose įgyvendinti poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, pasitelkdamos infrastruktūros investicinių produktų paketus, gamybines investicijas į inovacijas, gamybos pajėgumą MVI, paslaugas, mokymo ir kvalifikacijos kėlimo priemones, įskaitant paramą valdžios institucijų ir projektų rengėjų gebėjimų stiprinimui. Programose nustatytos taikytinos bendro finansavimo normos gali būti iki 85 % mažiau išsivysčiusiems regionams ir iki 60 % arba 70 % pereinamojo laikotarpio regionams, priklausomai nuo atitinkamo fondo ir regiono statuso, tačiau valstybės narės gali viršyti šias viršutines ribas atitinkamo projekto lygmeniu, kai tai įmanoma pagal valstybės pagalbos taisykles. Techninės paramos priemonė gali padėti valstybėms narėms ir regionams parengti poveikio klimatui neutralumą užtikrinančio augimo strategijas, pagerinti verslo aplinką, sumažinti biurokratizmą ir paspartinti leidimų išdavimą. Valstybės narės turėtų būti raginamos skatinti poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų tvarumą įtraukiant šias investicijas į Europos vertės grandines, visų pirma remiantis tarpregioninio ir tarpvalstybinio bendradarbiavimo tinklais;
- (46) inovacijų fondas taip pat yra labai daug žadantis ir ekonomiškai efektyvus būdas remti vandenilio iš atsinaujinančiųjų išteklių ir kitų strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos ir diegimo plėtrą Europoje, įskaitant novatoriškus projektus, kurie daro teigiamą poveikį klimatui jūrų ir aviacijos sektoriuje, taip stiprinant Europos suverenumą pagrindinių technologijų, susijusių su klimato srities veiksmis ir energetiniu saugumu, srityje;

⁴² 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (OL L 231, 2021 6 30, p. 159).

- (48) siekdamas įveikti dabartinių fragmentiškų viešųjų ir privačiųjų investicijų pastangų ribotumą, palengvinti integraciją ir investicijų grąžą, Komisija ir valstybės narės turėtų geriau koordinuoti esamas finansavimo programas Sąjungos bei nacionaliniu lygmenimis ir kurti jų sinergijas, taip pat užtikrinti geresnį koordinavimą ir bendradarbiavimą su pramonės ir pagrindiniais privačiojo sektoriaus suinteresuotaisiais subjektais. Europinei poveikio klimatui neutralizavimo platformai tenka itin svarbus vaidmuo siekiant susidaryti išsamų esamų bei aktualių finansavimo galimybių vaizdą ir aptarti individualius poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų finansavimo poreikius;
- (59) kosmoso duomenys ir paslaugos pagal ES kosmoso programą, visų pirma programą „Copernicus“, kiek įmanoma naudojami informacijai apie geologiją, biologiją, ekologiją, socialinę bei ekonominę vystymąsi ir išteklių prieinamumą poveikio aplinkai vertinimams ir leidimams teikti; tokie duomenys ir paslaugos, visų pirma programos „Copernicus“ antropogeninės kilmės išmetamo CO₂ kiekio stebėsenos ir tikrinimo pajėgumai, yra svarbiausi vertinant pramonės projektų poveikį ir antropogeninės kilmės CO₂ absorbentų poveikį šiltnamio efektą sukeliančių dujų koncentracijai ir srautams pasaulyje;
- (61) vandenilio slėniai, kuriuose naudojamos pramonės galutinio naudojimo technologijos, atlieka svarbų vaidmenį mažinant energijai imlių pramonės šakų priklausomybę nuo iškastinio kuro. Plane „REPowerEU“ nustatytas tikslas padvigubinti vandenilio slėnių skaičių Sąjungoje. Kad valstybės narės pasiektų šį tikslą, jos turėtų paspartinti leidimų išdavimą ir apsvarstyti galimybę sukurti apribotas bandomąsias reglamentavimo aplinkas bei teikti pirmenybę galimybei gauti finansavimą. Siekdamos sustiprinti poveikio klimatui neutralizavimo pramonės atsparumą, valstybės narės turėtų užtikrinti vandenilio slėnių jungtis per Sąjungos sienas. Pramonės įrenginiai, gaminantys savo energiją ir galintys teigiamai prisidėti prie elektros energijos gamybos, turėtų būti skatinami prisidėti prie išmaniojo elektros tinklo kaip energijos gamintojai, supaprastinant reglamentavimo reikalavimus;

(62) apribotos bandomosios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkos gali būti svarbi priemonė siekiant skatinti inovacijas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir reglamentavimo mokymosi srityje. Inovacijoms turi būti sudarytos sąlygos eksperimentavimo erdvėse, nes moksliniai rezultatai turi būti išbandyti kontroliuojamoje tikrojoje aplinkoje. Turėtų būti sukurtos apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos siekiant kontroliuojamoje aplinkoje ribotą laiką išbandyti novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas arba kitas novatoriškas technologijas, kurios gali padėti pereiti prie neutralaus poveikio klimatui ir švarios ekonomikos ir sumažinti strateginę priklausomybę, taip gerinant reglamentavimo mokymąsi ir galimą plėtrą bei platesnį diegimą. Tikslinga rasti pusiausvyrą tarp teisinio tikrumo apribotų bandomųjų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkų dalyvių ir Sąjungos teisės tikslų įgyvendinimo. Valstybės narės turėtų turėti galimybę nacionalinės teisės aktuose numatyti nukrypti leidžiančias nuostatas, taikytinas apribotoms bandomosioms poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkoms, kartu bet kuriuo atveju užtikrindamos, kad būtų laikomasi Sąjungos teisės ir nacionalinėje teisėje nustatytų esminių reikalavimų dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų. 2023 m. Komisija paskelbs dokumentą „Apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos gairės“, kaip paskelbta Naujojoje Europos inovacijų darbotvarkėje, kad padėtų valstybėms narėms sukurti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų apribotą bandomąją aplinką. Šios novatoriškos technologijos ilgainiui galėtų tapti būtinos siekiant Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslo, užtikrinant Sąjungos energetikos sistemos tiekimo saugumą ir atsparumą;

(64) norint padidinti Europos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų pramonės vertę ir plėtoti jos tiekimo grandines, reikia daug papildomų kvalifikuotų darbuotojų, o tai reiškia, kad reikia didelių investicijų į perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, be kita ko, profesinio rengimo ir mokymo srityje. Tai turėtų padėti kurti kokybiškas darbo vietas, atitinkančias Europos socialinių teisių ramsčio užimtumo ir mokymo tikslus. Energetikos pertvarkai reikės gerokai padidinti kvalifikuotų darbuotojų skaičių įvairiuose sektoriuose, įskaitant atsinaujinančiųjų išteklių energiją bei energijos kaupimą ir žaliavas, ir ji turi didelį kokybiškų darbo vietų kūrimo potencialą. Pagal Komisijos Europos strateginį energetikos technologijų planą⁴³ apskaičiuota, kad iki 2030 m. vien tik gamybos sektoriuje reikės 180 000 kvalifikuotų darbuotojų, technikų ir inžinierių. Saulės fotovoltinės energijos sektoriuje vien tik gamybai reikėtų iki 66 000 darbo vietų. Europos užimtumo tarnybų tinklas (EURES) teikia informaciją, konsultacijas ir priėmimo į darbą ar įdarbinimo galimybes darbuotojams ir darbdaviams, be kita ko, už vidaus rinkos ribų;

⁴³ Europos Komisija, Mokslinių tyrimų ir inovacijų generalinis direktoratas, Jungtinis tyrimų centras, Strateginis energetikos technologijų (SET) planas, Leidinių biuras, 2019 m., <https://data.europa.eu/doi/10.2777/04888>.

(65) kadangi be didelės kvalifikuotos darbo jėgos Sąjungoje nebus įmanoma stiprinti pagrindinių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumo, būtina nustatyti priemones, kuriomis būtų skatinamas daugiau žmonių, visų pirma moterų, nedirbančių, nesimokančių ir mokymuose nedalyvaujančių (NEET) jaunuolių, vyresnio amžiaus asmenų ir asmenų su negalia, aktyvumas darbo rinkoje. Be to, atsižvelgiant į Tarybos rekomendacijos dėl teisingo perėjimo prie poveikio klimatui neutralumo užtikrinimo tikslus, svarbu teikti specialią paramą nykstančių ir nuosmukį patiriančių sektorių darbuotojų darbo vietos keitimui. Tai reiškia, kad reikia investuoti į įgūdžius ir kokybiškų darbo vietų, reikalingų poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms Sąjungoje, kūrimą. Remiantis esamomis iniciatyvomis, pavyzdžiui, ES įgūdžių paktu, ES lygmens veikla, susijusia su įgūdžių duomenų rinkimu ir prognozavimu, pavyzdžiui, Europos profesinio mokymo plėtros centro (CEDEFOP) ir Europos darbo institucijos veikla, ir sektorių bendradarbiavimo įgūdžių srityje planais, ir visapusiškai į jas atsižvelgiant, siekiama sutelkti visus subjektus ir mokyti visais įgūdžių lygmenimis reikiamu mastu: valstybių narių valdžios institucijas, be kita ko, regionų ir vietos lygmenimis, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus, socialinius ir ekonominius partnerius ir pramonę, visų pirma MVI, kad nustatytų įgūdžių poreikius, plėtotų švietimo ir mokymo programas ir jas plačiu mastu įgyvendintų greitai ir operatyviai. Šiuo atžvilgiu poveikio klimatui neutralizavimo strateginiai projektai turi atlikti svarbų vaidmenį. Valstybės narės ir Komisija gali užtikrinti finansinę paramą, be kita ko, pasinaudodamos Sąjungos biudžeto galimybėmis, pasitelkdamos tokias priemones kaip „Europos socialinis fondas +“, Teisingos pertvarkos fondas, Europos regioninės plėtros fondai, Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, Modernizavimo fondas, „REPowerEU“ ir Bendrosios rinkos programa;

(66) turėtų būti įsteigtos Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos, kad būtų parengtos švietimo ir mokymo programos, turinys ir medžiaga, taip pat kredencialai, rodantys, kad tai buvo naudojama, siekiant kelti visų darbingo amžiaus žmonių, kurie yra reikalingi pagrindinėms poveikio klimatui neutralizavimo technologijų vertės grandinėms, kvalifikaciją ir juos perkvalifikuoti, ir siūlyti šias programas, turinį ir medžiagą tinkamiems švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams valstybėse narėse, kad jie galėtų savanoriškai juos naudoti. Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos yra atitinkamų suinteresuotųjų subjektų organizacijos arba konsorciumai ar projektai, kuriems Europos Komisija skiria pradinį finansavimą. Akademijos turėtų atlikti palengvinamojo pobūdžio vaidmenį, visiškai atsižvelgdamos į valstybių narių atsakomybę už mokymo turinį ir švietimo sistemų organizavimą, taip pat už profesinio mokymo turinį ir organizavimą. Akademijos turėtų siūlyti švietimo ir mokymo programas, turinį ir medžiagą, kuriais švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai, ekonominiai ir socialiniai partneriai bei kiti subjektai, dalyvaujantys kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo veikloje valstybėse narėse, pavyzdžiui, valstybinės užimtumo tarnybos, gali nuspręsti naudotis, kai mano, kad tai naudinga. Rengiant mokymo programas turėtų būti įtraukiami ekonominiai ir socialiniai partneriai, kad būtų užtikrintas aktualumas ir padidintas įsisavinimas. Akademijos turėtų skatinti, kad būtų ugdomi ne tik kiti reikiami įgūdžiai, bet ir universalieji įgūdžiai, palengvinantys profesinį judumą. Akademijos sieks remti valstybių narių švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų siūlomo švietimo ir mokymo kokybę, jiems naudojantis akademijų parengtomis mokymosi programomis, turiniu ir medžiaga, be kita ko, mokydamas jų instruktorius;

- (66a) siekiant remti įgūdžių skaidrumą bei perkeliamumą ir darbuotojų judumą, Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos plėtos ir skatins švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų vykdomą kredencialų diegimą, įskaitant mikrokredencialus, apimančius mokymosi rezultatus. Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų parengtus kredencialus gali išduoti valstybių narių švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai arba valstybių narių kvalifikaciją suteikiančios institucijos, jei akademijų parengta švietimo ir mokymo programa yra sėkmingai užbaigta. Kredencialai gali būti išduodami kaip Europos mokymosi kredencialai ir galėtų būti įtraukiami į EUROPASS ir, kai aktualu ir įmanoma, į nacionalines kvalifikacijų sandaras. Valstybės narės gali skatinti nuolatinį perkvalifikavimą bei kvalifikacijos kėlimą ir atitinkamus švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus jų teritorijose, pavyzdžiui, pasitelkdamos nacionalines programas ir Sąjungos finansavimą;
- (67) nors Sąjungos teisėje nėra konkrečių nuostatų, kuriomis nustatomi būtiniausi rengimo reikalavimai, taikomi norint užsiimti reglamentuojamąja profesija ar ja verstis, valstybės narės kompetencijai priklauso nuspręsti, ar ir kaip reglamentuoti profesiją, tačiau nacionalinės taisyklės, kuriomis reglamentuojama galimybė užsiimti reglamentuojamosiomis profesijomis, neturi būti nepagrįsta ar neproporcinga kliūtis naudotis tomis pagrindinėmis teisėmis. Kompetencija reglamentuoti galimybes užsiimti profesine veikla turi būti naudojama laikantis nediskriminavimo ir proporcingumo principų pagal 2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2018/958 dėl proporcingumo patikros prieš priimančias naujas profesijų reglamentavimo nuostatas;
- (68) tais atvejais, kai valstybės narės nustato, kad pagal Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų parengtas mokymosi programas suteikiami kredencialai, atitinkantys žinias, įgūdžius ir kompetencijas, kurių reikia norint užsiimti reglamentuojamąja profesija arba veikla, kuri yra reglamentuojamosios profesijos dalis, valstybės narės, siekdamos sudaryti palankesnes sąlygas strateginių poveikio klimatui neutralizavimo pramonės profesijų judumui, turėtų traktuoti šiuos kredencialus kaip formalios kvalifikacijos, kurią jie patvirtina, įrodymą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo;

- (69) Sąjungos lygmeniu turėtų būti įsteigta Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma, kurią sudaro valstybių narių atstovai ir kuriai pirmininkauja Komisija. Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma gali patarti Komisijai ir valstybėms narėms ir joms padėti konkrečiais klausimais, taip pat būti pagrindinė vieta, kurioje Komisija ir valstybės narės koordinuotų savo veiksmus ir sudarytų palankesnes sąlygas keistis informacija su šiuo reglamentu susijusiais klausimais. Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma turėtų toliau vykdyti šiame reglamente išdėstytas užduotis, visų pirma susijusias su leidimų išdavimu, įskaitant bendrus informacinius punktus, poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, finansavimo koordinavimą, patekimą į rinkas, įgūdžius, apribotas bandomąsias poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkas ir konsultavimąsi su Komisija vertinant siūlomų priemonių įgyvendinamumą ir proporcingumą, jei Komisija padaro išvadą, kad bendrieji reglamento tikslai greičiausiai nebus pasiekti. Prireikus platforma gali įsteigti nuolatinius arba laikinus pogrūpius ir pakviesti trečiąsias šalis, pavyzdžiui, ekspertus arba atstovus iš poveikio klimatui neutralizavimo pramonės šakų ir socialinius bei ekonominius partnerius;
- (69a) kai tikslinga ir naudinga, Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma turėtų siekti glaudaus bendradarbiavimo su kitomis atitinkamomis Komisijos iniciatyvomis, platformomis ir grupėmis, kad būtų ieškoma sinergijos, dalijamasi ekspertinėmis žiniomis, keičiamasi informacija ir skatinamas suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas, kartu vengiant visiško ir dalinio dubliavimosi. Platforma bendradarbiaus su esamais ES pramonės aljansais ir taip prisidės prie jų darbo, įtraukdama valstybes nares. Pagrindiniai bendradarbiavimo su platforma aljansai yra Europos baterijų aljansas, Europos fotovoltinės saulės energijos pramonės aljansas, Europos švariojo vandenilio aljansas, Teršalų neišskiriančios aviacijos aljansas, Procesorių ir puslaidininkių technologijų pramonės aljansas ir Atsinaujančiųjų ir mažo anglies dioksido degalų vertės grandinės pramoninis aljansas. Sektoriai, kuriems šiuo metu nėra atstovaujama pramonės aljansuose, vienodai naudojami struktūrizuotos sistemos, kurią suteikia Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma, teikiamais privalumais. Kalbant apie poveikio klimatui neutralizavimo strategines partnerystes, kai aktualu, numatomas glaudus bendradarbiavimas su Svarbiausiųjų žaliavų taryba;

- (70) Žaliojo kurso pramonės plane Komisija paskelbė ketinanti sudaryti poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystes, apimančias poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, visame pasaulyje diegti poveikio klimatui neutralizavimo technologijas ir remti ES pramonės pajėgumų vaidmenį sudarant sąlygas visuotiniam perėjimui prie švarios energijos. Komisija ir valstybės narės platformoje gali koordinuoti partnerystes, aptardamos esamas atitinkamas partnerystes ir procesus, pavyzdžiui, žaliąsias partnerystes, dialogus energetikos klausimais ir kitas esamų dvišalių sutartinių priemonių formas, taip pat galimą sinergiją su atitinkamų valstybių narių dvišaliais susitarimais su trečiosiomis valstybėmis;
- (71) Sąjunga turėtų siekti įvairinti ir skatinti tarptautinę prekybą ir investicijas į poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, taip pat skatinti pasauliniu mastu aukštus socialinius ir aplinkos apsaugos standartus. Tai turėtų būti daroma glaudžiai bendradarbiaujant ir palaikant partnerystę su panašiai mąstančiomis valstybėmis. Be to, glaudžiai bendradarbiaujant su šalimis partnerėmis laikantis atviro, bet ryžtingo požiūrio, ir remiantis abipusiškumu ir bendrais interesais, reikėtų dėti daugiau pastangų mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje, kad būtų kuriamos ir diegiamos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos;
- (72) kai remiantis Sutarties 290 straipsniu Komisijai pagal šį reglamentą deleguojami įgaliojimai priimti aktus, ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (73) tiek, kiek bet kuri iš šiame reglamente numatytų priemonių yra valstybės pagalba, su tokiomis priemonėmis susijusiomis nuostatomis nedaroma poveikio Sutarties 107 ir 108 straipsnių taikymui;

- (74) kadangi šio reglamento tikslo valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto arba poveikio to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I skyrius

Dalykas, taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

1 straipsnis

Dalykas

1. Bendrasis šio reglamento tikslas – pagerinti vidaus rinkos veikimą nustatant sistemą, kuria būtų užtikrinta Sąjungos prieiga prie saugaus ir tvaraus poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo, kartu padedant įgyvendinti Sąjungos 2030 m. tikslo grynąjį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį sumažinti bent 55 %, palyginti su 1990 m. lygiu, ir Sąjungos 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo.
2. Siekiant padėti įgyvendinti 1 dalyje nurodytą bendrąjį tikslą, šiame reglamente numatomos priemonės, kuriomis siekiama:
 - a) sumažinti su poveikio klimatui neutralizavimo technologijomis susijusių tiekimo sutrikimų, galinčių iškraipyti konkurenciją ir suskaidyti vidaus rinką, riziką, visų pirma nustatant ir remiant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų ir jų vertės grandinių gamybos pajėgumo didinimą;
 - b) skatinti tvarių ir atsparių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų paklausą organizuojant viešuosius pirkimus bei aukcionus ir imantis kitų formų valstybės intervencinių priemonių;
 - c) tobulinti įgūdžius remiant poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijas, taip apsaugant ir kuriant kokybiškas darbo vietas;
 - d) remti inovacijas kuriant apribotas bandomąsias poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkas;
 - e) gerinti Sąjungos gebėjimą stebėti ir mažinti su poveikio klimatui neutralizavimo technologijomis susijusių tiekimo riziką.
- 2a. Šiuo reglamentu taip pat siekiama sukurti Sąjungos CO₂ saugojimo paslaugų rinką.

2 straipsnis

Taikymo sritis

Šis reglamentas taikomas poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, išskyrus šio reglamento 26 ir 27 straipsnius, kurie taikomi tik novatoriškoms poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms ir kitoms novatoriškoms technologijoms, galinčioms padėti pereiti prie klimatui neutralios, švarios ekonomikos ir sumažinti strategines priklausomybes. Į šio reglamento taikymo sritį neįtraukiamos svarbiausios žaliavos, kurioms taikomas Reglamentas (ES) .../... [įrašyti išnašą su Svarbiausių žaliavų reglamento paskelbimo nuorodomis].

Integruotos gamybos įrenginių, kuriuose, be kita ko, gaminamos medžiagos, kurioms taikomas ir [Svarbiausių žaliavų aktas], ir šis reglamentas, atveju taikytinas reglamentas nustatomas pagal įrenginių galutinį produktą.

3 straipsnis

Apibrėžtys

1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:
 - a) poveikio klimatui neutralizavimo technologijos – visos 3a straipsnyje nurodytos technologijos, kurios yra galutiniai produktai, specifiniai komponentai arba specialios mašinos, pirmiausia naudojami tiems produktams gaminti, ir kurių pasiektas technologinės parengties lygis yra ne mažesnis kaip 8;
 - aa) strateginė poveikio klimatui neutralizavimo technologija – visos 3b straipsnio 1 dalyje nurodytos technologijos, kurios yra galutiniai produktai, specifiniai komponentai arba specialios mašinos, pirmiausia naudojami tiems produktams gaminti, ir kurių pasiektas technologinės parengties lygis yra ne mažesnis kaip 8;

- b) pirmiausia naudojami – X priede nurodyti galutiniai produktai ir specifiniai komponentai, kurie yra būtini poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms gaminti, arba galutiniai produktai, specifiniai komponentai ir specialios mašinos, kurie yra būtini poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms gaminti, remiantis įrodymais, kuriuos nacionalinei kompetentingai institucijai pateikė projekto rengėjas, pavyzdžiui, rinkos tyrimais arba įsipareigojimo pirkti sutartimis;
- ac) atsinaujinančiųjų išteklių energija – atsinaujinančiųjų išteklių energija, kaip apibrėžta 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją;
- aca) nebiologinės kilmės kuras iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių – nebiologinės kilmės kuras iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, kaip apibrėžta [peržiūrėtos AIED II XX straipsnyje];
- ad) tvarūs alternatyvieji degalai – aviacijos sektoriui skirti degalai, nurodyti [Reglamento dėl iniciatyvos „ReFuelEU Aviation“] 3 straipsnio 7, 13 ir 17 dalyse, arba jūrų sektoriui skirti degalai, nustatyti taikant [Reglamento dėl iniciatyvos „FuelEU Maritime“] 10 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus kriterijus;
- ae) transformatyviosios pramonės dekarbonizacijos technologijos – transformatyviųjų pramonės technologijų, kurios naudojamos siekiant gerokai ir visam laikui sumažinti energijai imlios veiklos srityje išmetamą CO₂ ekv. kiekį plieno, aliuminio, spalvotųjų metalų, pagrindinių cheminių medžiagų, cemento, kalkių, stiklo, keramikos, trašų ir popieriaus sektoriuose, gamybos pajėgumo didinimas tiek, kiek tai techniškai įmanoma;
- af) biotechnologiniai klimato ir energetikos sprendimai – technologijos, grindžiamos gyvųjų organizmų, pvz., fermentų, mikroorganizmų ir bakterijų kultūros, naudojimu, galinčios sumažinti išmetamą CO₂ kiekį, pakeičiant energijai imlius iškastinius ar cheminius išteklius pramoninės gamybos procesuose, kurie yra svarbūs, *inter alia*, anglies dioksido surinkimui ir biodegalų gamybai;
- b) komponentas – poveikio klimatui neutralizavimo technologijos dalis, kurią gamina ir kuria prekiauja įmonė, įskaitant perdirbtas medžiagas;

- ba) perdirbta medžiaga – medžiaga, kuri yra pažangiame perdirbimo etape, išskyrus svarbiausias žaliavas, kurioms taikomas Svarbiausių žaliavų aktas, ir skirta atlikti konkrečią poveikio klimatui neutralizavimo technologijos funkciją;
- c) novatoriškos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos – technologijos, kurios atitinka poveikio klimatui neutralizavimo technologijų apibrėžtį, išskyrus tai, kad jų technologinės parengties lygis yra ne mažesnis kaip 8, ir kurios yra iš tiesų novatoriškos, kurių šiuo metu nėra rinkoje ir kurios yra pakankamai pažangios, kad jas būtų galima išbandyti kontroliuojamoje aplinkoje;
- ca) kitos novatoriškos technologijos – su energetika ar klimatu susijusios technologijos, turinčios įrodytą potencialą prisidėti prie pramonės ar energetikos sistemų priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo ir strateginės priklausomybės mažinimo, kurios apima tikrąsias inovacijas, kurių Europos rinkoje šiuo metu nėra, ir kurios yra pakankamai pažangios, kad jas būtų galima išbandyti kontroliuojamoje aplinkoje, tačiau nėra pasiekusios bent 8 technologinės parengties lygio;
- d) poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektas – planuojamas komercinis įrenginys arba esamo įrenginio, kuriame gaminamos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos, išplėtimas arba paskirties keitimas;
- e) poveikio klimatui neutralizavimo strateginis projektas – Sąjungoje įgyvendinamas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektas, CO₂ saugojimo projektas arba CO₂ transportavimo infrastruktūros projektas, kurį valstybė narė yra pripažinusi poveikio klimatui neutralizavimo strateginiu projektu pagal 10 ir 11 straipsnius;

- f) leidimų išdavimo procedūra – procesas, apimantis visus atitinkamus leidimus statyti, plėsti, keisti ir vykdyti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus ir strateginius projektus, ir visus prašymus ir procedūras nuo prašymo išsamumo patvirtinimo iki pranešimo apie bendrąjį sprendimą. Su CO₂ geologiniu saugojimu susijusi leidimų išdavimo procedūra – tai leidimų saugoti išdavimo procedūra, susijusi su visų būtinų leidimų antžeminiams įrenginiams, kurių prašoma saugyklai eksploatuoti (statybos leidimo, vamzdžių tiesimo leidimo ir kt.), ir aplinkosaugos leidimo įleisti ir saugoti CO₂, užpildyto pagal 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvą 85/337/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvas 2000/60/EB, 2001/80/EB, 2004/35/EB, 2006/12/EB, 2008/1/EB ir Reglamentą (EB) Nr. 1013/2006, tvarkymu;
- g) bendrasis sprendimas – valstybių narių institucijų priimtas sprendimas arba sprendimų rinkinys, kuriuo nustatoma, ar projekto rengėjui leidžiama įgyvendinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektą, nedarant poveikio bet kokiam sprendimui, priimtam taikant apeliacinę procedūrą;
- h) projekto rengėjas – įmonė arba įmonių konsorciumas, plėtojantis poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektą arba poveikio klimatui neutralizavimo strateginį projektą;
- i) apribota bandomoji poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinka – schema, pagal kurią įmonės gali išbandyti novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas ir kitas novatoriškas technologijas kontroliuojamoje tikrojoje aplinkoje pagal konkretų planą, kurį parengė ir stebi kompetentinga institucija;
- j) technologinės parengties lygis – technologijų brandos vertinimo metodas pagal Tarptautinės energetikos agentūros taikomą klasifikaciją;
- k) susijusios institucijos – institucijos, kurios pagal nacionalinę teisę dalyvauja išduodant leidimus pagal f punkte aprašytą leidimų išdavimo procedūrą;

- l) viešųjų pirkimų procedūra – bet kuri iš šių procedūrų:
- i) bet kokios rūšies sutarties skyrimo procedūra, kuriai taikoma Direktyva 2014/24/ES, siekiant sudaryti viešąją sutartį, arba Direktyva 2014/25/ES, siekiant sudaryti prekių, darbų ir paslaugų pirkimo sutartį;
 - ii) darbų arba paslaugų koncesijos, kuriai taikoma Direktyva 2014/23/ES, skyrimo procedūra;
- m) kai kalbama apie viešųjų pirkimų procedūras, perkančioji organizacija – perkančioji organizacija, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/23/ES 6 straipsnyje, Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalies 1 punkte ir Direktyvos 2014/25/ES 3 straipsnyje;
- n) kai kalbama apie viešųjų pirkimų procedūras, perkantysis subjektas – perkantysis subjektas, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/23/ES 7 straipsnyje ir Direktyvos 2014/25/ES 4 straipsnyje;
- o) kai kalbama apie viešųjų pirkimų procedūras, sutartis – viešųjų pirkimų sutartis, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalies 5 punkte, sutartys, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/25/ES 2 straipsnio 1 punkte apibrėžtos sąvokos „prekių, darbų ir paslaugų sutartys“ apibrėžtyje, ir koncesijos, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/23/ES 5 straipsnio 1 punkte;
- p) aukcionas – konkurso procedūrų mechanizmas atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybai ar vartojimui remti, kuriam netaikomos direktyvos 2014/23/ES, 2014/24/ES, 2014/25/ES ir 2009/81/EB;
- q) CO₂ įleidimo pajėgumas – metinis CO₂ kiekis, kurį galima įleisti į veikiančią geologinę saugyklą, leidžiamą pagal Direktyvą 2009/31/EB, siekiant sumažinti išmetamą anglies dioksido kiekį arba padidinti absorbuojamą anglies dioksido kiekį, visų pirma iš didelių pramoninių įrenginių, ir kuris matuojamas tonomis per metus;

- r) energetikos sistemos integravimas – energetikos sistemos kaip visumos – įskaitant įvairius energijos nešiklius, infrastruktūrą ir vartojimo sektorius – veiklos planavimas ir vykdymas sukuriant tvirtesnes jų sąsajas, kad lanksčios, patikimos energetikos paslaugos būtų teikiamos naudojant atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir efektyviai naudojant išteklius bei kuo mažesnėmis sąnaudomis visuomenei ir aplinkai;
- s) gamybos pajėgumas – bendras gamybos projekte pagamintų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumas. Jei vykdamas gamybos projektą gaminami ne galutiniai produktai, o specifiniai komponentai ar specialios mašinos, pirmiausia naudojami tokiems gaminiams gaminti, gamybos pajėgumas – galutinio produkto, kuriam gaminti būtų naudojami tokie komponentai arba specialios mašinos, gamybos pajėgumas.

Ia skyrius

Poveikio klimatui neutralizavimo technologijos ir strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos

3a straipsnis

Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sąrašas

1. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijos, kurioms taikomas šis reglamentas:
 - a) atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos;
 - b) elektros energijos ir šiluminės energijos kaupimas;
 - c) šilumos siurbliai;
 - d) elektros tinklų technologijos;
 - e) nebiologinės kilmės kuro iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių technologijos;
 - f) tvarių alternatyviųjų degalų technologijos;
 - g) vandenilio technologijos, įskaitant elektrolizerius ir kuro elementus;
 - i) branduolinės technologijos;

- j) CO₂ transportavimas ir anglies dioksido surinkimo, naudojimo ir saugojimo technologijos;
- k) su energetikos sistemomis susijusios energijos vartojimo efektyvumo technologijos;
- l) biotechnologiniai klimato ir energetikos sprendimai, įskaitant biologinės kilmės žaliavų sprendimus;
- p) transformatyvioji pramonės dekarbonizacijos technologijos, neįtrauktos į ankstesnes kategorijas.

3b straipsnis

Strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sąrašas

1. Strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų, kurioms taikomas šis aktas, sąrašas:
 - a) fotovoltinės saulės energijos, saulės šilumos elektros energijos ir saulės šilumos energijos technologijos;
 - b) sausumos vėjo ir jūros atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos;
 - c) baterijų ir kaupimo technologijos;
 - d) šilumos siurbiai ir geoterminės energijos technologijos;
 - e) vandenilio technologijos, įskaitant elektrolizerius ir kuro elementus;
 - f) tvarios biodujų ir biometano technologijos;
 - g) anglies dioksido surinkimo ir saugojimo (CCS) technologijos;
 - h) elektros tinklų technologijos;
 - i) branduolių dalijimosi energijos technologijos, įskaitant branduolinio kuro ciklo technologijas;
 - j) tvarių alternatyviųjų degalų technologijos.
2. 1 dalyje pateiktas sąrašas nedaro poveikio valstybės narės teisei pasirinkti iš skirtingų energijos šaltinių ir nustatyti savo bendrą energijos tiekimo struktūrą.

3. 1 dalyje pateiktas sąrašas nedaro poveikio Sąjungos finansavimo paskirstymui, visų pirma kiek tai susiję su tinkamumo ar sutarties skyrimo kriterijais, patvirtintais pagal atitinkamas procedūras, arba su Sąjungos parama, teikiama per Europos investicijų banką.

II skyrius

Reikiamos sąlygos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybai

I SKIRSNIS

ADMINISTRACINIŲ IR LEIDIMŲ IŠDAVIMO PROCEDŪRŲ RACIONALIZAVIMAS

4 straipsnis

Vienintelis kontaktinis punktas

1. Ne vėliau kaip... [9 mėnesiai po šio reglamento įsigaliojimo dienos] valstybės narės paskiria vieną ar daugiau informacinių punktų atitinkamais valstybių narių administracijos lygmenimis. Paskirtasis informacinis punktas yra atsakingas už leidimų išdavimo procedūros palengvinimą ir koordinavimą vykdant poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, taip pat už informacijos apie administracinio proceso racionalizavimą pagal 5 straipsnį teikimą, įskaitant informaciją apie tai, kada prašymas laikomas išsamiau pagal 6 straipsnio 2a ir 6 dalis.
 - 1a. Jei paskirti keli informaciniai punktai, valstybės narės suteikia priemonių, padedančių projektų rengėjams pagal 5 straipsnį sukurtame tinklalapyje nustatyti tinkamą paskirtąjį informacinį punktą.
2. Paskirtasis informacinis punktas yra vienintelis projekto rengėjo kontaktinis punktas leidimų išdavimo poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektui, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginį projektą, procese. Paskirtasis informacinis punktas informuoja projekto rengėją apie bendrojo sprendimo rezultatus.

3. Paskirtojo informacinio punkto pareigos arba su juo susijusios užduotys poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projekto, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginį projektą, atveju gali būti perduotos kitai institucijai, jeigu:
 - a) paskirtasis informacinis punktas apie tokį perdavimą praneša projekto rengėjui;
 - b) už kiekvieną iš projektų atsakingas bendras informacinis punktas;
 - c) visų susijusių dokumentų ir informacijos pateikimą koordinuoja bendras informacinis punktas;
 - d) bendras informacinis punktas teikia informaciją apie atitinkamus prašymui reikalingus dokumentus, kurių reikalaujama leidimų išdavimo procedūroje.
4. Projektų rengėjams leidžiama visus su leidimų išdavimu susijusius dokumentus pateikti elektronine forma.
5. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad būtų atsižvelgta į visus atitinkamus konkrečiam projektui atliktus tyrimus arba išduotus leidimus ir kad nebūtų reikalaujama pakartotinių tyrimų ar leidimų, nebent pagal Sąjungos teisę būtų reikalaujama kitaip.
6. Valstybės narės užtikrina, kad pareiškėjai galėtų lengvai gauti informacijos apie ginčų, susijusių su leidimų išdavimo procedūra, sprendimo procedūras, įskaitant, kai taikytina, alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmus, jei tokios procedūros numatytos nacionalinėje teisėje.
7. Valstybės narės užtikrina, kad paskirtasis informacinis punktas turėtų pakankamai kvalifikuotų darbuotojų ir pakankamai finansinių, techninių ir technologinių išteklių, kurių reikia, kad jis galėtų veiksmingai vykdyti savo užduotis pagal šį reglamentą.
8. 28 ir 29 straipsniuose nurodyta platforma periodiškai aptaria šio skirsnio ir 12 bei 13 straipsnių įgyvendinimą ir dalijasi geriausios praktikos pavyzdžiais, kaip organizuoti paskirtuosius informacinius punktus.

9. Nacionalinės kompetentingos institucijos apibrėžia ir paskirtajam informaciniam punktui pateikia reikalavimus ir informacijos, kurios reikalaujama iš projekto rengėjo, apimtį prieš prasidedant leidimų išdavimo procedūrai.

5 straipsnis

Informacijos prieinamumas internetu

Valstybės narės suteikia galimybę internetu centralizuotai ir lengvai prieinamu būdu gauti šią informaciją apie procesus, susijusius su poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus:

- a) paskirtuosius informacinius punktus, nurodytus 4 straipsnio 1 dalyje;
- a) leidimų išdavimo procedūrą, įskaitant informaciją apie ginčų sprendimą;
- b) finansavimo ir investavimo paslaugas;
- c) finansavimo galimybes Sąjungos arba valstybių narių lygmeniu;
- d) verslo rėmimo paslaugas, įskaitant, be kita ko, pelno mokesčio deklaracijas, vietos mokesčių įstatymus, darbo teisę.

6 straipsnis

Leidimų išdavimo procedūros trukmė

1. Leidimų išdavimo procedūra poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams neviršija nė vieno iš šių terminų:
- a) 12 mėnesių – poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams, kurių metinis gamybos pajėgumas yra mažesnis nei 1 GW, statyti ar plėsti;
 - b) 18 mėnesių – poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektams, kurių metinis gamybos pajėgumas yra 1 GW ar didesnis, statyti ar plėsti.

2. Jei poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektuose metinis gamybos pajėgumas nėra matuojamas GW, leidimų išdavimo procedūra neviršija 18 mėnesių.
- 2a. Jei pagal Direktyvą 2011/92/ES reikalaujama atlikti poveikio aplinkai vertinimą, tos direktyvos 1 straipsnio 2 dalies g punkto i papunktyje nurodyti vertinimo etapai neįtraukiami į 1 ir 2 dalyse nurodytą leidimų išdavimo procedūros trukmę.
4. Išimtiniais atvejais, kai to reikia dėl siūlomo poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projekto arba poveikio klimatui neutralizavimo strateginio projekto pobūdžio, sudėtingumo, vietos ar dydžio, valstybė narė kiekvienu konkrečiu atveju gali vieną kartą pratęsti 6 straipsnio 1 ir 2 dalyse bei 13 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus terminus prieš jiems pasibaigiant ne daugiau kaip 3 mėnesiais.

Jei valstybė narė mano, kad siūlomas poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektas arba poveikio klimatui neutralizavimo strateginis projektas kelia išskirtinę riziką darbuotojų arba plačiosios visuomenės sveikatai ir saugai, ir kai reikia papildomo laiko nustatyti, kad yra įdiegtos įmanomos nustatyti rizikos mažinimo priemonės, ji kiekvienu konkrečiu atveju gali pratęsti tuos terminus prieš jiems pasibaigiant dar 6 mėnesiams.

5. Bet kuriuo tokiu atveju paskirtasis informacinis punktas raštu informuoja projekto rengėją apie pratęsimo priežastis ir datą, kada tikimasi, kad bendrasis sprendimas bus priimtas.
- 5a. 4 straipsnio 1 dalyje nurodytas paskirtasis informacinis punktas praneša projekto rengėjui, kada turi būti parengta Direktyvos 2011/92/ES 5 straipsnio 1 dalyje nurodyta poveikio aplinkai vertinimo ataskaita, atsižvelgdamas į leidimų išdavimo procedūros organizavimą atitinkamoje valstybėje narėje ir poreikį skirti pakankamai laiko ataskaitai įvertinti. Laikotarpis nuo dienos, kai poveikio aplinkai ataskaita turi būti parengta, iki tos ataskaitos pateikimo dienos į 1 ir 2 dalyse nurodytos leidimų išdavimo procedūros trukmę neįskaičiuojamas.

Jei po konsultacijų pagal Direktyvos 2011/92/ES 1 straipsnio 2 dalies g punkto ii papunktį nustatoma, kad poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą reikia papildyti papildoma informacija, 4 straipsnio 1 dalyje nurodytas paskirtasis informacinis punktas gali suteikti projekto rengėjui galimybę pateikti papildomos informacijos. Tokiu atveju paskirtasis informacinis punktas praneša projekto rengėjui, kada ta papildoma informacija turi būti parengta, – ta data turi būti ne vėlesnė kaip 30 dienų po pranešimo dienos. Laikotarpis nuo dienos, kai papildoma informacija turi būti parengta, iki tos informacijos pateikimo dienos į 1 ir 2 dalyse nurodyto leidimų išdavimo procedūros trukmę neįskaičiuojamas.

6. 4 straipsnio 1 dalyje nurodytas paskirtasis informacinis punktas patvirtina prašymo išsamumą ne vėliau kaip per 45 dienas nuo prašymo išduoti leidimą gavimo arba, jeigu projekto rengėjas neišsiuntė visos prašymui išnagrinėti reikalingos informacijos, paprašo projekto rengėjo nepagrįstai nedelsiant pateikti išsamų prašymą. Leidimų išdavimo pagal tą konkretų prašymą proceso pradžia laikoma 4 straipsnio 1 dalyje nurodyta paskirtojo informacinio punkto prašymo išsamumo patvirtinimo data.
7. Ne vėliau kaip per du mėnesius nuo patvirtinimo dienos paskirtasis informacinis punktas, glaudžiai bendradarbiaudamas su kitomis susijusiomis institucijomis, parengia išsamų leidimų išdavimo procedūros tvarkaraštį.
8. 6 ir 13 straipsniuose nustatyti terminai nedaro poveikio pareigoms pagal Sąjungos bei tarptautinę teisę ir administracinėms apeliacinėms procedūroms bei apskundimo teismine tvarka priemonėms.
9. 6 ir 13 straipsniuose nustatyti terminai bet kuriai leidimų išdavimo procedūrai taikomi nedarant poveikio valstybių narių nustatytiems trumpesniems terminams.

7 straipsnis

Poveikio aplinkai vertinimai ir leidimai

1. Jeigu pagal Direktyvą 2011/92/ES turi būti atliktas poveikio aplinkai vertinimas, prieš pateikdamas prašymą atitinkamas projekto rengėjas gali paprašyti paskirtojo informacinio punkto pateikti nuomonę dėl informacijos, kuri turi būti įtraukta į poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą pagal tos direktyvos 5 straipsnio 1 dalį, apimties ir išsamumo. Paskirtasis informacinis punktas užtikrina, kad pirmoje pastraipoje nurodyta nuomonė būtų pateikta kuo greičiau ir ne vėliau kaip per 45 dienų nuo projekto rengėjo prašymo pateikimo dienos.
2. Jei pareiga įvertinti poveikį aplinkai tuo pačiu metu kyla iš Direktyvos 2011/92/ES, Direktyvos 92/43/EEB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/147/EB, Direktyvos 2000/60/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/42/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB, Direktyvos 2010/75/ES, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/18/ES [arba Reglamento dėl gamtos atkūrimo (COM(2022) 304 final)], valstybė narė užtikrina, kad būtų taikoma suderinta arba bendra procedūra, atitinkanti tų Sąjungos teisės aktų reikalavimus.

Pagal pirmoje pastraipoje nurodytą suderintą procedūrą kompetentinga institucija koordinuoja įvairius individualius konkreto projekto poveikio aplinkai vertinimus, kurių reikalaujama pagal taikytinus Sąjungos teisės aktus.

Pagal pirmoje pastraipoje nurodytą bendrą procedūrą kompetentinga institucija numato vieną konkreto projekto poveikio aplinkai vertinimą, kurio reikalaujama pagal taikytinus Sąjungos teisės aktus.
3. Valstybė narė užtikrina, kad per tris mėnesius nuo visos būtinos informacijos, surinktos pagal tos direktyvos 5, 6 ir 7 straipsnius, gavimo ir tos direktyvos 6 ir 7 straipsniuose nurodytų konsultacijų užbaigimo būtų pateikta pagrįsta išvada dėl poveikio aplinkai vertinimo, kaip nurodyta Direktyvos 2011/92/ES 1 straipsnio 2 dalies g punkto iv papunktyje.

4. Terminai konsultacijoms dėl Direktyvos 2011/92/ES 5 straipsnio 1 dalyje nurodytos poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos su suinteresuota visuomene, kaip nurodyta Direktyvos 2011/92/ES 1 straipsnio 2 dalies e punkte, ir su tos direktyvos 6 straipsnio 1 dalyje nurodytomis institucijomis turi būti ne trumpesni kaip 90 dienų.

8 straipsnis

Planavimas

1. Valstybės narės skatina, kad nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijos, atsakingos už planų, įskaitant zonavimą, teritorijų planus ir žemės naudojimo planus, rengimą, kai tinkama, į tokius planus įtrauktų nuostatas dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus ir visą būtiną infrastruktūrą, plėtojimo.
2. Kai į planus įtraukiamos nuostatos dėl poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektų, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, ir turi būti atliekamas jų vertinimas pagal Direktyvą 2001/42/EB ir pagal Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnį, tie vertinimai supaprastinami. Kai aktualu, tame supaprastintame vertinime taip pat nagrinėjamas poveikis visiems potencialiai paveiktiems vandens telkiniams ir patikrinama, ar planas gali sutrukdyti vykdyti pareigas dėl vandens telkinio, nustatytas Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnyje, kad būtų pasiekta gera būklė arba geras potencialas ir nepabloginta būklė ar potencialas. Kai aktualu, valstybės narės turi įvertinti esamos ir būsimos veiklos poveikį jūrų aplinkai, įskaitant sausumoje ir jūroje vykdomos veiklos sąsają, kaip nurodyta Direktyvos 2014/89/ES 4 straipsnyje, šis poveikis taip pat įtraukiamas į supaprastintą vertinimą.

8a straipsnis

Paspartintos poveikio klimatui neutralizavimo projektų plėtros zonų nustatymas

1. Valstybės narės gali priimti planus, kuriais nustatomos konkrečios zonos, kuriose siekiama paspartinti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus ar jų grupes, išbandyti novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, palengvinti leidimų išdavimo procedūras ir, kai aktualu, plėtoti ekonomines galimybes ir dalytis atsakomybe.

2. Tiems planams taikomos šios sąlygos:
- a) juose apibrėžiama aiški paspartintos poveikio klimatui neutralizavimo projektų plėtros zonų geografinė aprėptis;
 - b) į juos neįtraukiamos „Natura 2000“ teritorijos ir teritorijos, nustatytos pagal nacionalines gamtos apsaugos ir biologinės įvairovės išsaugojimo sistemas, taip pat nustatyti paukščių ir jūrų žinduolių migracijos maršrutai;
 - c) turi būti atliekamas jų poveikio aplinkai vertinimas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/42/EB ir, kai taikytina, vertinimas pagal Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnio 3 dalį. Ši nuostata nedaro poveikio atskirų projektų atitikties taikytiniams Sąjungos aplinkos teisės aktams reikalavimui;
 - d) jais užtikrinama sinergija su AIED III nustatytais paspartintos atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtros zonomis.
3. Valstybės narės paspartintos poveikio klimatui neutralizavimo projektų plėtros zonose gali sudaryti palankesnes sąlygas kurti būtiną infrastruktūrą, skirtą poveikio klimatui neutralizavimo projektams plėtoti. Tai gali būti, be kita ko, fizinė, skaitmeninė arba elektros energijos infrastruktūra.

8b straipsnis

Leidimų išdavimas paspartintos poveikio klimatui neutralizavimo projektų plėtros zonose

1. 1 ir 2 skirsnių nuostatos taikomos atskiriems projektams, vykdomiems paspartintos poveikio klimatui neutralizavimo projektų plėtros zonose.
2. Siekiant išvengti vertinimų dubliavimo, paskirtasis informacinis punktas, teikdamas nuomonę pagal 7 straipsnio 1 dalį, atsižvelgia į vertinimų, atliktų pagal 8a straipsnio 2 dalies c punktą, rezultatus.
3. Vienintelis kontaktinis punktas gali parengti šablonus, kuriuose būtų nurodyti konkretūs leidimai, reikalingi projektams paspartintos poveikio klimatui neutralizavimo projektų plėtros zonose, ir jų pateikimo kompetentingoms institucijoms procedūra. Šablonais gali būti dalijamasi Europinėje poveikio klimatui neutralizavimo platformoje.

9 straipsnis

UNECE konvencijų taikymas

1. Šio reglamento nuostatos nedaro poveikio įsipareigojimams pagal 1998 m. birželio 25 d. Orhuse pasirašytos Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (UNECE) konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais 6 ir 7 straipsnius ir pagal 1991 m. vasario 25 d. Espe pasirašytą UNECE konvenciją dėl poveikio aplinkai vertinimo tarpvalstybiniame kontekste, taip pat jos 2003 m. gegužės 21 d. Kyjive pasirašytą Strateginio aplinkos vertinimo protokolą.
2. Visi pagal šį skirsnį ir 12 bei 13 straipsnius priimti sprendimai skelbiami viešai.

II SKIRSNIS

POVEIKIO KLIMATUI NEUTRALIZAVIMO STRATEGINIAI PROJEKTAI

9a straipsnis

Lyginamasis rodiklis

Komisija ir valstybės narės remia strateginius projektus pagal šį skirsnį, siekdamos užtikrinti, kad iki 2030 m. strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų, išvardytų 3b straipsnyje, gamybos pajėgumas Sąjungoje priartėtų prie bent 40 % atitinkamų technologijų, būtinų Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos tikslams pasiekti, Sąjungos metinių diegimo poreikių lyginamojo rodiklio arba jį pasiektų.

10 straipsnis

Atrankos kriterijai

1. Valstybės narės poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais pripažįsta tuos 3b straipsnyje nurodytą technologiją atitinkančius ir Sąjungoje vykdomus poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, kuriais prisidedama prie tikslų įgyvendinimo ir kurie atitinka bent vieną iš šių kriterijų:

- a) poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektu prisidedama prie technologinio ir pramoninio Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų atsparumo didinant poveikio klimatui neutralizavimo technologijos vertės grandinės komponento arba segmento, nuo kurių importo iš vienos trečiosios valstybės Sąjunga yra labai priklausoma, gamybos pajėgumą;
- b) poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektu daromas aiškus teigiamas poveikis Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės tiekimo grandinei arba galutinės grandies sektoriams, kartu ir šalutinis poveikis kitose valstybėse narėse, neapsiribojantis projekto rengėju ir atitinkamomis valstybėmis narėmis, kartu prisidedant prie konkurencingumo, Sąjungos klimato ir energetikos tikslų ir kokybiškų darbo vietų kūrimo Sąjungos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės tiekimo grandinėje, remiantis bent vienu iš šių kriterijų:
 - i) juo reikšmingai padidinamas atitinkamos poveikio klimatui neutralizavimo technologijos gamybos pajėgumas Sąjungoje, kuriuo prisidedama prie 9a straipsnyje nustatyto tikslo įgyvendinimo;
 - ii) pagal jį gaminamos aplinkosauginiu požiūriu tvaresnės ir veiksmingesnės technologijos;ir bent vienu iš šių kriterijų:
 - iii) juo, glaudžiai bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, įgyvendinamos priemonės, kuriomis siekiama pritraukti darbuotojus, reikalingus poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, kelti jų kvalifikaciją ar juos perkvalifikuoti, be kita ko, pagal pameistrystės programas;
 - iv) jame taikoma visapusiška mažo anglies dioksido kiekio ir žiedinės gamybos praktika, įskaitant, pavyzdžiui, atliekinės šilumos panaudojimą, šalutinio srauto valorizaciją ir vandens naudojimo efektyvumą.

2. Valstybės narės poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais pripažįsta CO₂ saugojimo projektus, kurie atitinka visus šiuos kriterijus:

- a) CO₂ saugykla yra Sąjungos teritorijoje, jos išskirtinėse ekonominėse zonose arba jos kontinentiniame šelfe, kaip tai suprantama Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje (UNCLOS);
 - b) CO₂ saugojimo projektu padedama siekti 16 straipsnyje nustatyto tikslo;
 - c) vykdam CO₂ saugojimo projektą buvo pateiktas prašymas išduoti leidimą dėl saugaus ir nuolatinio CO₂ geologinio saugojimo pagal Direktyvą 2009/31/EB.
- 2a. CO₂ surinkimo projektai ir CO₂ transportavimo infrastruktūros projektai, kuriais palengvinamas CO₂ surinkimo įrenginių sujungimas su CO₂ saugyklomis, kurie pagal 2 dalį pripažinti poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais, taip pat yra laikomi poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais.
- 2b. Komisija teikia bendrą informaciją, duomenis ir gaires, kad būtų galima įvertinti 1 ir 2 dalyse nurodytus kriterijus.
3. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, atitinkančius 3 straipsnio 1 dalies aa punkte apibrėžtą technologiją, esančius mažiau išsivysčiusiuose ir pereinamojo laikotarpio regionuose bei Teisingos pertvarkos fondo teritorijose ir atitinkančius finansavimo pagal sanglaudos politikos taisyklės reikalavimus, užbaigus sutarties skyrimo procedūrą valstybės narės, gavusios projekto rengėjo rašytinį prašymą, pripažįsta poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais pagal 11 straipsnio 3 dalį, nereikalaujamos, kad projekto rengėjas pateiktų oficialų prašymą pagal 11 straipsnio 2 dalį.
4. Sąjungoje įgyvendinamą poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektą, kuriuo prisidedama prie 1 straipsnio 1 dalyje nustatyto bendro tikslo įgyvendinimo ir kuris naudojasi ATLPS inovacijų fondo lėšomis arba yra bendriems Europos interesams svarbių projektų, Europos vandenilio slėnių arba Vandenilio banko dalis, kai lėšomis remiamos investicijos į gamybos pajėgumus, atitinkančius 3 straipsnio 1 dalies aa punkte apibrėžtą technologiją, valstybės narės projekto rengėjo prašymu pripažįsta poveikio klimatui neutralizavimo strateginiu projektu pagal 11 straipsnio 3 dalį, nereikalaujant, kad projekto rengėjas pateiktų oficialų prašymą pagal 11 straipsnio 2 dalį.

5. Jei poveikio klimatui neutralizavimo strateginiu projektu prisidedama prie technologijos, kurios valstybė narė nepripažįsta kaip savo bendros energijos tiekimo struktūros dalies, vertės grandinės, valstybė narė gali atsisakyti suteikti projekto statusą.

11 straipsnis

Prašymo pateikimas ir pripažinimas

1. Prašymą dėl pripažinimo poveikio klimatui neutralizavimo strateginiu projektu projekto rengėjas pateikia atitinkamai valstybei narei.
2. 1 dalyje nurodytame prašyme pateikiami visi šie duomenys:
 - a) atitinkami įrodymai, susiję su 10 straipsnio 1 arba 2 dalyje nustatytų kriterijų laikymusi;
 - b) verslo planas, kuriame įvertinamas projekto finansinis gyvybingumas, atsižvelgiant į tikslą kurti kokybiškas darbo vietas;
 - c) pirmasis orientacinis projekto tvarkaraštis, kad būtų galima įvertinti, kada projektas galėtų prisidėti prie 9a straipsnyje nurodyto Sąjungos gamybos pajėgumo lyginamojo rodiklio arba 16 straipsnyje nurodyto Sąjungos lygmens CO₂ įleidimo pajėgumo tikslo.
- 2a. Komisija pateikia iš anksto nustatytą 1 dalyje nurodytų prašymų pateikimo formą.
3. Valstybės narės per mėnesį nuo išsamaus prašymo gavimo įvertina 1 dalyje nurodytą prašymą, taikydamos sąžiningą ir skaidrią procedūrą. Jei projekto rengėjas nepateikė visos reikiamos ir išsamios informacijos, reikalingos prašymui išnagrinėti, valstybė narė tik vieną kartą paprašo, kad projekto rengėjas nepagrįstai nedelsdamas pateiktų papildomą informaciją, kad jo prašymas būtų išsamus. Data, kurią patvirtinamas prašymo išsamumas, laikoma vertinimo proceso pradžia.

- 3a. Jei per 3 dalyje nurodytą laikotarpį sprendimas nepriimamas, projekto rengėjas gali pranešti apie tai Europinei poveikio klimatui neutralizavimo platformai ir Komisija nepagrįstai nedelsdama paprašo valstybės narės pranešti projekto rengėjui atnaujintą terminą. Tada valstybė narė nurodo laikotarpį, per kurį bus priimtas sprendimas dėl projekto pripažinimo strateginiu projektu.
4. Komisija gali pateikti savo nuomonę apie patvirtintus poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus. Jei valstybė narė prašymą atmeta, pareiškėjas turi teisę pateikti prašymą Komisijai, o ši jį įvertina per 20 darbo dienų. Komisijos vertinimas nedaro poveikio valstybės narės sprendimui.
5. Jeigu Komisija, atlikusi vertinimą pagal 4 dalį, patvirtina, kad valstybė narė atmetė paraišką, ji raštu praneša pareiškėjui apie savo išvadą. Jei Komisijos vertinimas skiriasi nuo valstybės narės vertinimo, atitinkamas projektas aptariamas 28 straipsniu įsteigiamoje Europinėje poveikio klimatui neutralizavimo platformoje.
6. Jei Komisija arba valstybė narė nustato, kad poveikio klimatui neutralizavimo strateginis projektas iš esmės pasikeitė arba kad jis nebeatitinka 10 straipsnio 1 ar 3 dalyje nustatytų kriterijų, arba jei jo pripažinimas buvo pagrįstas prašymu, kurioje pateikta neteisinga informacija, ji apie tai informuoja atitinkamą projekto rengėją. Išklausei projekto rengėją, valstybė narė gali panaikinti sprendimą, kuriuo projektui suteikiamas poveikio klimatui neutralizavimo strateginio projekto statusas.
7. Projektai, kurie nebepripažįstami poveikio klimatui neutralizavimo strateginiu projektu, netenka visų teisių, susijusių su šiuo statusu pagal šį reglamentą.
8. Komisija sukuria ir tvarko viešai prieinamą poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų registrą.

Poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų prioritetinis statusas

1. Projektų rengėjai ir visos susijusios institucijos užtikrina, kad poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų atveju pagal Sąjungos ir nacionalinę teisę tie procesai vyktų kuo greičiau.
2. Nedarant poveikio Sąjungos teisėje nustatytoms pareigoms, kai projektui suteikiamas poveikio klimatui neutralizavimo strateginio projekto statusas, valstybės narės suteikia poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams aukščiausios nacionalinės svarbos statusą, jei toks statusas numatytas nacionalinėje teisėje, ir jiems atitinkamai taikoma leidimų išdavimo procedūra, įskaitant procedūras, susijusias su poveikio aplinkai vertinimais ir, jei tai numatyta nacionalinėje teisėje, teritorijų planavimu.
3. Laikoma, kad poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais prisidedama prie strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimo saugumo Sąjungoje, todėl jie atitinka viešąjį interesą. Kalbant apie poveikį aplinkai, nurodytą Direktyvos 92/43/EEB 6 straipsnio 4 dalyje ir 16 straipsnio 1 dalies i punkte, Direktyvos 2000/60/EB 4 straipsnio 7 dalyje ir Direktyvos 2009/147/EB 9 straipsnio 1 dalies a punkte [arba Reglamento dėl gamtos atkūrimo 4 straipsnio 8 ir 8a dalyse], poveikio klimatui neutralizavimo strateginiai projektai Sąjungoje laikomi viešojo intereso projektais ir gali būti laikomi susijusiais su viršesniu viešuoju interesu, jei tenkinamos visos tuose aktuose nustatytos sąlygos.
4. Visos ginčų sprendimo procedūros, bylinėjimasis, apeliaciniai skundai ir teisminės teisių gynimo priemonės, susijusios su poveikio klimatui neutralizavimo strateginiais projektais nacionaliniuose teismuose, kolegijose, įskaitant tarpininkavimą ar arbitražą, kai jos numatytos nacionalinėje teisėje, laikomos skubiomis, jei ir tiek, kiek nacionalinėje teisėje dėl leidimų išdavimo procedūrų numatytos tokios skubos procedūros, ir su sąlyga, kad tokioje skubos procedūroje, kai taikytina, būtų gerbiamos asmenų arba vietos bendruomenių teisės į gynybą, kurios paprastai taikomos poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų rengėjams.

13 straipsnis

Poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų leidimų išdavimo procedūros trukmė

1. Leidimų išdavimo procedūra poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams neviršija nė vieno iš šių terminų:
 - a) 9 mėnesių – statybai arba plėtrai vykdant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, kurių metinis gamybos pajėgumas yra mažesnis nei 1 GW;
 - b) 12 mėnesių – statybai arba plėtrai vykdant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, kurių metinis gamybos pajėgumas yra 1 GW ar didesnis;
 - c) 18 mėnesių – visiems būtiniams leidimams eksploatuoti saugyklą pagal Direktyvą 2009/31/EB.
2. Jei poveikio klimatui neutralizavimo strateginių technologijų metinis gamybos pajėgumas nėra matuojamas GW, leidimų išdavimo procedūra neviršija 12 mėnesių.
- 2a. Jei pagal Direktyvą 2011/92/ES reikalaujama atlikti poveikio aplinkai vertinimą, tos direktyvos 1 straipsnio 2 dalies g punkto i papunktyje nurodyti vertinimo etapai neįtraukiami į 1 ir 2 dalyse nurodytą leidimų išdavimo procedūros trukmę.

14 straipsnis

Poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų įgyvendinimo paspartinimas

1. Komisija ir valstybės narės, kai aktualu, imasi veiksmų, kad paspartintų ir pritrauktų privačias investicijas į poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus. Tokia veikla, nedarant poveikio SESV 107 ir 108 straipsniams, gali apimti paramos poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams, kuriems sunku gauti finansavimą, teikimą ir koordinavimą.
2. Valstybės narės gali teikti administracinę paramą poveikio klimatui neutralizavimo strateginiams projektams, kad palengvintų savalaikį ir veiksmingą jų įgyvendinimą, be kita ko, teikdamos:

- a) pagalbą siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi taikomų administracinių ir ataskaitų teikimo įpareigojimų;
- b) pagalbą projektų rengėjams siekiant informuoti visuomenę ir padidinti visuomenės pritarimą projektui.

15 straipsnis

Finansavimo koordinavimas

1. Pagal 28 straipsnį įsteigtoje Europinėje poveikio klimatui neutralizavimo platformoje aptariamami poveikio klimatui neutralizavimo strateginių projektų finansiniai poreikiai ir kliūtys, galima geriausia praktika, visų pirma siekiant plėtoti ES tarpvalstybines tiekimo grandines, visų pirma remiantis reguliariais mainais su atitinkamais pramonės aljansais.
2. Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma poveikio klimatui neutralizavimo strateginio projekto rengėjo prašymu aptaria ir konsultuoja, kaip būtų galima užbaigti projekto finansavimą, atsižvelgiant į jau suteiktą finansavimą ir bent į šiuos elementus:
 - a) papildomus privačius finansavimo šaltinius;
 - b) paramą iš Europos investicijų banko grupės ar kitų tarptautinių finansų įstaigų, įskaitant Europos rekonstrukcijos ir plėtros banką, išteklių;
 - c) esamas valstybių narių priemones ir programas, įskaitant nacionalinių skatinamojo finansavimo bankų, įstaigų ir eksporto kreditų agentūrų priemones ir programas;
 - d) atitinkamas Sąjungos finansavimo programas.

III skyrius
CO₂ įleidimo pajėgumas

16 straipsnis

Sjungos lygmens CO₂ įleidimo pajėgumo tikslas

1. Iki 2030 m. Europos Sąjungos teritorijoje, jos išskirtinėse ekonominėse zonose arba kontinentiniame šelfe esančiose saugyklose, kaip apibrėžta Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijoje (UNCLOS), kurios nėra derinamos su veiksmingesne angliavandenilių gavyba, turi būti pasiektas bent 50 mln. tonų CO₂ metinis įleidimo pajėgumas.
2. Visos saugyklos turi būti suprojektuotos veikti ne trumpiau kaip penkerius metus ir turi atitikti sąžiningos ir atviros prieigos, suteikiamos skaidriai ir nediskriminuojant, principus, kaip apibrėžta Direktyvoje 2009/31/EB.

17 straipsnis

Duomenų apie CO₂ saugojimo pajėgumus skaidrumas

1. Per 6 mėnesių laikotarpį nuo šio reglamento įsigaliojimo valstybės narės:
 - a) viešai skelbia duomenis apie visas jų teritorijoje esančias zonas, kuriose gali būti leidžiama įrengti CO₂ saugyklas, įskaitant druskingus vandeninguosius sluoksnius, nedarant poveikio reikalavimams dėl konfidencialios informacijos apsaugos;

- b) įpareigoja jų teritorijoje veikiančius subjektus, kurie yra arba buvo leidimo, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB⁴⁴ 1 straipsnio 3 punkte, turėtojai, viešai skelbti visus geologinius duomenis, susijusius su gamybos vietomis, kurių eksploatavimas nutrauktas arba apie kurių eksploatavimo nutraukimą pranešta kompetentingai institucijai, išskyrus atvejus, kai subjektas yra pateikęs prašymą išduoti leidimą žvalgyti pagal Direktyvą 2009/31/EB;
 - c) taikant a punktą, duomenys apima bent informaciją, kurios prašoma Komisijos pranešime dėl valstybėms narėms skirtų 2021–2030 m. nacionalinių energetikos ir klimato srities veiksmų planų atnaujinimo gairių.
2. Per šešių mėnesių laikotarpį nuo šio reglamento įsigaliojimo ir vėliau kiekvienais metais kiekviena valstybė narė pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje aprašoma:
- a) vykdomi CO₂ surinkimo projektai ir atitinkamų poreikių įvertinimas ir transportavimo, įleidimo ir saugojimo pajėgumų planai;
 - b) jos teritorijoje vykdomi CO₂ transportavimo ir saugojimo projektai, įskaitant leidimų išdavimo pagal Direktyvą 2009/31/EB statusą, numatomas galutinio investavimo sprendimo ir eksploatavimo pradžios datas;
 - c) nacionalinės paramos priemonės, kurios yra arba bus priimtose siekiant paspartinti a ir b punktuose nurodytus projektus, taip pat priemonės, susijusios su tarpvalstybiniu CO₂ transportavimu.
3. Jei valstybėje narėje neįgyvendinamas joks CO₂ saugojimo projektas, ji praneša apie savo planus sudaryti palankesnes sąlygas mažinti pramonės sektorių priklausomybę nuo iškastinio kuro arba plėtoti tarpvalstybinį CO₂ transportavimą.

⁴⁴ 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 94/22/EB dėl leidimų žvalgyti, tirti ir išgauti angliavandenilius išdavimo ir naudojimosi jais sąlygų (OL L 164, 1994 6 30, p. 3).

18 straipsnis

Leidimą turinčių naftos ir dujų gamintojų indėlis

1. Kiekvienas subjektas, turintis leidimą, kaip apibrėžta Direktyvos 94/22/EB 1 straipsnio 3 punkte, turi teikti individualų indėlį siekiant 16 straipsnyje nustatyto visos Sąjungos lygmeniu turimo CO₂ įleidimo pajėgumo tikslo. Šie individualūs indėliai apskaičiuojami proporcingai pagal kiekvieno subjekto dalį Sąjungos žalios naftos ir gamtinių dujų gamyboje nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. ir juos sudaro CO₂ įleidimo pajėgumas saugykloje, kurią leidžiama naudoti pagal Direktyvą 2009/31/EB dėl anglies dioksido geologinio saugojimo ir kuri bus pateikta rinkai ne vėliau kaip 2030 m. Subjektai, kurių žalios naftos ir gamtinių dujų gavyba nesiekia tam tikros ribos, kaip nustatyta pagal deleguotąjį aktą pagal 7 dalį, į šį skaičiavimą neįtraukiami ir jie neturi teikti indėlio.
2. Per tris mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo valstybės narės nustato ir Europos Komisijai praneša 1 dalyje nurodytus subjektus ir jų žalios naftos ir gamtinių dujų gavybos apimtį nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d.
3. Gavusi pagal 17 straipsnio 2 dalį pateiktas ataskaitas, Komisija, pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis ir suinteresuotosiomis šalimis, nurodo 1 dalyje nurodytų subjektų indėlius siekiant Sąjungos CO₂ įleidimo pajėgumo tikslo iki 2030 m.
4. Per dvylika mėnesių nuo reglamento įsigaliojimo 1 dalyje nurodyti subjektai pateikia Komisijai planą, kuriame išsamiai nurodoma, kaip jie ketina iki 2030 m. įgyvendinti savo indėlį siekiant Sąjungos CO₂ įleidimo pajėgumo tikslo. Tiems planams taikomos šios sąlygos:
 - a) patvirtinamas subjekto indėlis, išreikštas tiksline iki 2030 m. užsakyto naujo CO₂ saugojimo ir įleidimo pajėgumo apimtimi;
 - b) nurodomos planuojamos apimties siekimo priemonės ir tarpinės reikšmės.

5. 1 dalyje nurodyti subjektai, siekdami užtikrinti savo tikslinę turimo įleidimo pajėgumo apimtį, gali atlikti bet kurį iš šių veiksmų:
- a) rengti CO₂ saugojimo projektus atskirai arba bendradarbiaudami;
 - b) sudaryti susitarimus su kitais 1 dalyje nurodytais subjektais;
 - c) sudaryti susitarimus su trečiųjų šalių saugyklų projektų vykdytojais ar investuotojais, kad būtų pasiektas jų indėlis.
6. Praėjus dvejiems metams nuo reglamento įsigaliojimo ir po to kiekvienais metais 1 dalyje nurodyti subjektai pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje išsamiai apibūdina savo pažangą, padarytą įgyvendinant savo indėlį. Komisija tas ataskaitas skelbia viešai.
- 6a. Nukrypstant nuo šios nuostatos, valstybė narė gali prašyti Komisijos atleisti 1 dalyje nurodytus subjektus nuo individualaus indėlio, susijusio su gamybine veikla, kurią jie vykdė tos valstybės narės teritorijoje nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d., jeigu:
- a) bendras metinis visų valstybės narės teritorijoje esančių saugyklų, eksploatuojamų bet kurio subjekto, gavusių leidimą saugoti, kaip tai suprantama Direktyvoje 2009/31/EB, ir priėmusių galutinį investavimo sprendimą, įleidimo pajėgumas viršija 1 dalyje nurodytų subjektų individualių indėlių, susijusių su atitinkama gamybine veikla, sumą. Su šiomis saugyklomis susiję metiniai įleidimo pajėgumai turi atitikti leidimuose saugoti ir galutiniuose investavimo sprendimuose nurodytus metinius įleidimo pajėgumus ir jais turi būti prisidedama prie 16 straipsnyje nustatyto visos Sąjungos lygmeniu turimo CO₂ įleidimo pajėgumo tikslo;
 - b) paraiška pateikiama iki 2027 m. pabaigos.

Jei tenkinamos abi pirmiau nurodytos sąlygos, Komisija priima sprendimą, kuriuo 1 dalyje nurodyti atitinkami subjektai atleidžiami nuo jų individualaus indėlio, susijusio su gamybine veikla, kurią jie vykdė prašymą pateikusios valstybės narės teritorijoje.

Subjektai, atleisti nuo individualaus indėlio, gali sudaryti susitarimus pagal 5 dalies b ir c punktus tik dėl įleidimo pajėgumo, viršijančio individualų indėlį, nuo kurio jie yra atleisti, ir individualių indėlių, nuo kurių atleista, sumą.

Praėjus vieniems metams nuo sprendimo dėl atleidimo priėmimo ir vėliau kiekvienais metais valstybė narė pateikia Komisijai ataskaitą, kurioje išsamiai nurodoma subjektų, atleistų nuo individualaus indėlio, pažanga siekiant įgyvendinti indėlį, susijusį su 16 straipsnyje nustatytu visos Sąjungos lygmeniu turimo CO₂ įleidimo pajėgumo tikslu. Komisija tas ataskaitas skelbia viešai.

- 6b. Ne vėliau kaip 2028 m. gruodžio 31 d. Komisija, remdamasi ataskaitomis pagal 31 straipsnio 1 dalies b punktą ir 31 straipsnio 7 dalį, įvertina įleidimo pajėgumo paklausos pagal vykdokus arba ne vėliau kaip 2030 m. planuojamus pradėti eksploatuoti CO₂ surinkimo projektus ir 1 dalyje nurodytų subjektų individualių indėlių, susijusių su gamybos veikla konkrečios valstybės narės teritorijoje, sumos santykį. Didelio disbalanso atveju atitinkama valstybė narė gali išimties tvarka prašyti Komisijos leisti nukrypti nuo datos, iki kurios įgyvendinami individualūs indėliai.
7. Komisijai pagal 32 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais šis reglamentas papildomas nuostatomis dėl:
 - a) taisyklių, susijusių su subjektų, kurie turi teikti indėlį pagal 1 dalį, nustatymu, įskaitant ribą, kurios nepasiekus subjektai atleidžiami nuo indėlio;
 - a) sąlygų, kuriomis atsižvelgiama į 1 dalyje nurodytų subjektų susitarimus ir investicijas į trečiųjų šalių turimus saugojimo pajėgumus, siekiant įgyvendinti jų individualų indėlį pagal 5 dalies b ir c punktus;

- b) 6 dalyje nurodytų ataskaitų turinio.
- c) sąlygų, kuriomis Komisija gali atleisti subjektus nuo dalies jų individualaus indėlio pagal 6a dalį.

IV skyrius Patekimas į rinkas

19 straipsnis

Indėlis į tvarumą ir atsparumą viešųjų pirkimų procedūrose

1. Viešųjų pirkimų procedūroms, kurioms taikomos direktyvos 2014/23/ES, 2014/24/ES arba 2014/25/ES, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai taiko minimaliuosius privalomus aplinkos tvarumo reikalavimus, apibrėžtus 4 dalyje nurodytuose įgyvendinimo aktuose, kai į sutarčių dalyką yra įtrauktos strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos, išvardytos šio reglamento 3b straipsnyje, arba darbu sutarčių, į kurias įtrauktos minėtos technologijos, atveju. Tai netrukdo perkančiosioms organizacijoms ir perkantiems subjektams taikyti kitų minimaliųjų reikalavimų ar sutarties skyrimo kriterijų, susijusių su aplinkos tvarumu.

3. 1 dalyje nurodyti minimalieji privalomi reikalavimai, kai taikytina, yra:
 - a) techninės specifikacijos arba reikalavimai, kaip tai suprantama Direktyvos 2014/23/ES 36 straipsnyje, Direktyvos 2014/24/ES VII priedo 1 dalyje ir Direktyvos 2014/25/ES 60 straipsnyje, arba
 - b) sutarties vykdymo sąlygos, kaip tai suprantama Direktyvos 2014/24/ES 70 straipsnyje ir Direktyvos 2014/25/ES 87 straipsnyje, ir pagal Direktyvos 2014/23/ES bendruosius principus.

4. Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomi minimalieji aplinkos tvarumo reikalavimai. Priimant šį įgyvendinimo aktą, atsižvelgiama bent į šiuos elementus:

- a) atitinkamų technologijų rinkos padėtį Sąjungos lygmeniu;
- b) nuostatas dėl aplinkos tvarumo, išdėstytas kituose Sąjungos teisėkūros ir ne teisėkūros procedūra priimtuose aktuose, taikomuose viešiesiems pirkimams, kurių atžvilgiu taikoma 1 dalyje nustatyta pareiga;
- c) Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus, įskaitant SVP ir kitus Sąjungai privalomus tarptautinius susitarimus.

Šis įgyvendinimo aktas priimamas per 9 mėnesius po šio reglamento įsigaliojimo laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

5. Viešųjų pirkimų procedūrų atveju, kai į sutarčių dalyką yra įtrauktos strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos, išvardytos šio reglamento 3b straipsnyje, arba darbų sutarčių, į kurias įtrauktos minėtos technologijos, atveju, taip pat tais atvejais, kai sutartys skiriamos remiantis preliminariąja sutartimi, jei apskaičiuota tų sutarčių vertė yra lygi Direktyvos 2014/23/ES 8 straipsnyje, Direktyvos 2014/24/ES 4 straipsnyje ir Direktyvos 2014/25/ES 15 straipsnyje nustatytoms vertėms arba yra už jas didesnė, atsižvelgiama į pasiūlymo indėlį į atsparumą.

Paskelbus kvietimą dalyvauti konkurse arba pradėjus tokią procedūrą, jei Komisija pagal 22 straipsnio 2 dalį yra nustčiusi, kad konkrečios strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos arba specifinių komponentų, pirmiausia naudojamų tiems trečiosios valstybės kilmės produktams gaminti, dalis sudaro daugiau kaip 50 % tos konkrečios strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos arba tų specifinių komponentų, pirmiausia naudojamų tiems produktams gaminti Sąjungoje, pasiūlos, perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai į 1 dalyje nurodytas viešųjų pirkimų procedūras įtraukia šias sąlygas:

- a) pareigą netiekti daugiau kaip 50 % šioje dalyje nurodytos konkrečios strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos vertės iš trečiosios valstybės, kaip nustatyta Komisijos;

- b) pareigą sutarties galiojimo laikotarpiu užtikrinti, kad šioje dalyje nurodytos strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos pagrindiniai komponentai, tiekiami arba teikiami vykdant sutartį, sudarytų ne daugiau kaip 50 % šioje dalyje nurodytos konkrečios strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos pagrindinių komponentų vertės, neatsižvelgiant į tai, ar tokius komponentus tiesiogiai tiekia arba teikia konkurso laimėtojas ar subrangovas iš trečiosios valstybės, kaip nustatyta Komisijos;
- c) perkančiajai organizacijai ar perkančiajam subjektui paprašius, ne vėliau kaip iš karto po sutarties įvykdymo pateikti tinkamus įrodymus pagal a arba b punktą;
- d) jei nesilaikoma a arba b punkte nurodytų sąlygų, sumokėti proporcingą mokestį, kuris sudarytų ne mažiau kaip 5 % šioje dalyje nurodytos sutartyje pateiktų konkrečių strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų vertės.

Sutarčių, kurioms taikomas SVP Europos Sąjungos I priedas ir kiti atitinkami tarptautiniai susitarimai, kurie yra privalomi Sąjungai, atveju perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai šias sutartis pasirašiusiems tiekimo šaltinių ekonominės veiklos vykdytojams a–d punktų reikalavimų netaiko.

Tai netrukdo perkančiosioms organizacijoms ir perkantiesiems subjektams taikyti papildomų su kainomis nesusijusių kriterijų.

6. Perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai gali išimties tvarka nuspręsti netaikyti 1, 2, 3 ir 5 dalių, jeigu:
- a) reikalingą poveikio klimatui neutralizavimo technologiją gali tiekti tik konkretus ekonominės veiklos vykdytojas ir nėra priimtinos alternatyvos arba pakaitalo, o konkurencijos nebuvimas nėra nulemtas dirbtinio viešųjų pirkimų parametru susiaurinimo;

- b) per ankstesnę viešųjų pirkimų procedūrą nebuvo pateikta tinkamų pasiūlymų arba tinkamų prašymų dalyvauti konkurse;
- c) jų taikymas įpareigotų tą perkančiąją organizaciją ar perkantįjį subjektą įsigyti įrangą, kurios sąnaudos būtų neproporcingos arba kurios techninės charakteristikos skiriasi nuo esamos įrangos techninių charakteristikų, arba dėl to atsirastų nesuderinamumas ar techninių eksploatavimo ir techninės priežiūros sunkumų.

Perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai gali daryti prielaidą, kad remiantis objektyviais ir skaidriais duomenimis apskaičiuoti išlaidų skirtumai, viršijantys 20 %, yra neproporcingi.

Ši nuostata nedaro poveikio galimybei atmesti neįprastai mažos kainos pasiūlymus pagal Direktyvos 2014/24/ES 69 straipsnį ir Direktyvos 2014/25/ES 84 straipsnį.

20 straipsnis

Aukcionai dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių panaudojimo

1. Rengdamos atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimui skirtus aukcionus ir kai juose leidžiama dalyvauti technologijoms, pagal šį reglamentą pripažintoms strateginėmis poveikio klimatui neutralizavimo technologijomis, valstybės narės įtraukia:
 - a) kvalifikacinės atrankos kriterijus, susijusius su atsakingu verslu, kibernetiniu saugumu ir duomenų saugumu, taip pat gebėjimu įgyvendinti projektą visiškai ir laiku;
 - b) kvalifikacinės atrankos kriterijus, kurie skiriasi nuo nurodytųjų a punkte, arba sutarties skyrimo kriterijus, pagal kuriuos vertinamas aukciono indėlis į tvarumą ir atsparumą, kaip nurodyta 1a dalyje.

Tai nedaro poveikio Direktyvos (ES) 2018/2001 4 straipsniui, Sutarties 107 ir 108 straipsniams ir Sąjungos tarptautiniams įsipareigojimams.

1a. Aukcionų indėlis į tvarumą ir atsparumą grindžiamas a punkte nustatytais kriterijais ir bent vienu iš b–d punktuose nustatytų kriterijų – jie turi būti objektyvūs, skaidrūs ir nediskriminaciniai:

a) indėlis į atsparumą, atsižvelgiant į tai, kokią dalį sudaro strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos arba specifiniai komponentai, pirmiausia naudojami tiems produktams, kurių kilmė yra trečioji valstybė, iš kurios Sąjungai tiekama daugiau kaip 50 % tos konkrečios strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos, gaminti.

Taikant a punktą, kilmės šalis nustatoma pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 952/2013;

b) aplinkos tvarumas, viršijantis taikytinuose teisės aktuose nustatytus minimaliuosius reikalavimus;

c) indėlis į inovacijas teikiant visiškai naujus sprendimus arba tobulinant palyginamus pažangiausius sprendimus;

d) indėlis į energetikos sistemos integravimą.

Tai netrukdo valstybėms narėms naudoti papildomų su kaina nesusijusių kriterijų, be išvardytųjų šioje 1a dalyje.

Komisija priims įgyvendinimo aktą, kuriame bus išsamiau apibrėžti kvalifikacinės atrankos ir sutarties skyrimo kriterijai.

Šis įgyvendinimo aktas priimamas per 9 mėnesius po šio reglamento įsigaliojimo laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

2. Valstybės narės kiekvienam aukciono indėlio į tvarumą ir atsparumą vertinimo kriterijui, kai jie taikomi kaip sutarties skyrimo kriterijai, suteikia ne mažesnę kaip 5 % lyginamąjį svorį ir 15–30 % sutarties skyrimo kriterijų suminio lyginamojo svorio. Tai nedaro poveikio galimybei suteikti didesnę lyginamąjį svorį 1a dalies b, c ir d punktuose nurodytiems kriterijams, laikantis su kainomis nesusijusių kriterijų ribos, nustatytos pagal valstybės pagalbos taisykles.
3. Valstybės narės neprivalo taikyti nuostatų, susijusių su 1 dalyje apibrėžtais kvalifikacinės atrankos ir sutarties skyrimo kriterijais, jei dėl jų taikymo atsirastų neproporcingų išlaidų. Valstybės narės gali daryti prielaidą, kad remiantis objektyviais ir patikrinamais duomenimis apskaičiuoti išlaidų skirtumai, viršijantys 15 %, yra neproporcingi.
4. 1–3 dalys taikomos bent 20 % kiekvienos valstybės narės per metus aukcione parduotam kiekiui. Įsigaliojus 5 dalyje nurodytam įgyvendinimo aktui, 1–3 dalys taikomos kiekvienos valstybės narės per metus aukcione parduotam kiekiui, kaip apibrėžta 5 dalyje nurodytame įgyvendinimo akte.
5. Ne vėliau kaip 2027 m. gruodžio 31 d. ir po to kas dvejus metus Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatomos kiekvienos valstybės narės per metus aukcione parduoto kiekio dalys, kurioms taikomos 1–3 dalys, ir sumažinama 3 dalyje nurodyta apskaičiuotų išlaidų skirtumų riba. Aukcione parduoto kiekio dalis nustatoma remiantis išsamiau atsparumo ir tvarumo kriterijų taikymo atsinaujinančiųjų išteklių energijos aukcionuose ir jų poveikio spartesniam atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų diegimui vertinimu.

Pirmoje pastraipoje nurodytu įgyvendinimo aktu užtikrinamas pakankamas ir tinkamas įgyvendinimo laikas, suteikiant bent 12 mėnesių po to įgyvendinimo akto įsigaliojimo, kad būtų galima pritaikyti nacionalinę teisę ir aukcionų struktūrą.

6. Apskaičiuojant kiekvienos valstybės narės per metus aukcione parduotą kiekį, galima neįtraukti šių aukcionų:
- a) konkrečiai technologijai skirtų aukcionų, kai per ankstesnius 2 metus visuose aukcionuose buvo pateikta nepakankamai pasiūlymų;
 - b) aukcionų dėl įrenginių, kurių didžiausias projekto dydis yra 10 MW.
7. Siekiant palengvinti įgyvendinimą visose valstybėse narėse, visų pirma tose, kuriose rengiama nedaug aukcionų, valstybės narės, kurios per ankstesnius 2 metus surengė ne daugiau kaip 2 aukcionus per metus, gali apskaičiuoti aukcionų, kuriems 2 metų laikotarpiu taikomi su kainomis nesusiję kriterijai, dalį.

21 straipsnis

Kitų formų valstybės intervencinės priemonės

1. Nedarant poveikio Sutarties 107 bei 108 straipsniams ir Direktyvos 2018/2001⁴⁵ 4 straipsniui ir laikantis Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų, kai nusprendžia sukurti naujas namų ūkiams, įmonėms ar vartotojams naudingas schemas ar atnaujinti esamas schemas, kuriomis skatinama pirkti strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinius produktus, valstybės narės, regioninės ar vietos valdžios institucijos, viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos arba asociacijos, kurias sudaro viena ar kelios tokios institucijos arba viena ar kelios tokios viešosios teisės reglamentuojamos įstaigos, parengia jas taip, kad skatintų paramos gavėjus pirkti strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinius produktus, kurių indėlis į tvarumą ir atsparumą yra didelis, kaip nurodyta 21 straipsnio 3a dalyje, skirdamos papildomą proporcingą finansinę kompensaciją.

⁴⁵ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2018/2001/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją.

2. Papildoma finansinė kompensacija, kurią valdžios institucijos skiria pagal 1 dalį dėl 21 straipsnio 3a dalies a, c ir d punktuose nurodytų kriterijų taikymo, neturi viršyti 5 % poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinio produkto kainos vartotojui.
 3. Rengdama ir įgyvendindama schemą, kuriai taikoma 1 dalis, institucija remiasi atviru, nediskriminaciniu ir skaidriu procesu, kad įvertintų rinkoje esančių strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinių produktų indėlį į atsparumą ir tvarumą. Dėl bet kurio strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinio produkto galima bet kuriuo metu teikti prašymą įtraukti jį į schemą. Institucija nurodo minimalų reikalaujamą balų skaičių, kad strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutiniams produktams būtų galima skirti papildomą finansinę kompensaciją pagal paramos schemą.
- 3a. Kitų formų valstybės intervencinių priemonių indėlis į tvarumą ir atsparumą vertinamas remiantis šiais objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais:
- a) indėlis į atsparumą, atsižvelgiant į tai, kokią dalį sudaro strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos arba specifiniai komponentai, pirmiausia naudojami tiems produktams, kurių kilmė yra trečioji valstybė, iš kurios Sąjungai tiekama daugiau kaip 50 % tos konkrečios strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos, gaminti,
- ir bent vienu iš šių:
- b) aplinkos tvarumas, viršijantis taikytinuose teisės aktuose nustatytus minimaliuosius reikalavimus;
 - c) indėlis į inovacijas teikiant visiškai naujus sprendimus arba tobulinant palyginamus pažangiausius sprendimus;
 - d) indėlis į energetikos sistemos integravimą.

Tai netrukdo valstybėms narėms naudoti papildomų su kaina nesusijusių kriterijų, be išvardytųjų šioje 3a dalyje.

Taikant a punktą, kilmės šalis nustatoma pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 952/2013.

4. Valstybės narės vienoje laisvai prieinamoje svetainėje skelbia visą informaciją, susijusią su schemomis pagal 21 straipsnio 1 dalį, dėl kiekvieno atitinkamo strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinio produkto.

22 straipsnis

Patekimo į rinkas iniciatyvų koordinavimas

1. Komisija pateikia gaires dėl esamų produktų, kuriems taikomos 19, 20 ir 21 straipsniuose nurodytų formų valstybės intervencinės priemonės, indėlio į atsparumą ir tvarumą vertinimo kriterijų taikymo.
2. Indėlio į atsparumą vertinimo tikslais Komisija priima įgyvendinimo aktą, kuriame pateikiamas visų strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos galutinių produktų ir jų pagrindinių komponentų sąrašas. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 34 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

Remdamasi pirmoje pastraipoje nurodytu įgyvendinimo aktu, Komisija kiekvienos strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos ir jos pagrindinių komponentų atveju pateikia atnaujintą informaciją apie Sąjungos tiekimo iš skirtingų trečiųjų valstybių dalį paskutiniaisiais metais, apie kuriuos turima duomenų. [...] **Kilmės šalis** nustatoma pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 952/2013.

3. Europinėje poveikio klimatui neutralizavimo platformoje aptariamos priemonės, kurių valstybės narės ėmėsi siekdamos įgyvendinti 19–21 straipsnius, ir keičiamasi geriausios praktikos pavyzdžiais, *inter alia*, kiek tai susiję su praktiniu kriterijū, pagal kuriuos nustatomas indėlis į tvarumą ir atsparumą vykdant viešuosius pirkimus, arba schemų, kuriomis skatinama pirkti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų galutinius produktus, naudojimu.

V skyrius

Igūdžių, reikalingų kokybiškoms darbo vietoms kurti, gerinimas

23 straipsnis

Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos

1. Visapusiškai atsižvelgdama į valstybių narių kompetenciją švietimo ir mokymo srityje, Komisija gali remti, be kita ko, teikdama pradinį finansavimą, Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų steigimą; jų tikslai yra:
- a) rengti mokymui ir švietimui skirtas mokymosi programas, turinį ir mokymosi bei mokymo medžiagą, skirtus savanoriškam valstybių narių ir jų teritorijose esančių švietimo bei mokymo paslaugų teikėjų naudojimui, pavyzdžiui, apie poveikio klimatui neutralizavimo technologijų kūrimą, gamybą, diegimą, perdavimą eksploatuoti, eksploatavimą, priežiūrą, taisymą, ekologinį projektavimą, pakartotinį naudojimą ir perdirbimą, be kita ko, ir apie žaliavas, taip pat remti valdžios institucijų, visų pirma tų, kurios yra kompetentingos išduoti II skyriuje nurodytus leidimus, ir perkančiųjų organizacijų, nurodytų šio reglamento IV skyriuje, pajėgumus;
 - b) skatinti, kad valstybių narių švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai savanoriškai naudotų mokymosi programas, turinį ir medžiagą;
 - b1) teikti paramą švietimo ir mokymo paslaugų teikėjams, kurie naudoja akademijų parengtas mokymosi programas, turinį ir medžiagą, siekiant pagerinti siūlomo mokymo kokybę;

- c) parengti kredencialus, įskaitant, jei tinkama, mikrokredencialus, skirtus savanoriškam valstybių narių ir jų teritorijose esančių švietimo bei mokymo paslaugų teikėjų naudojimui, siekiant padidinti įgytų įgūdžių skaidrumą ir darbo jėgos perkeliamumą iš vienos darbo vietos į kitą ir tarpvalstybinį darbo jėgos judumą, taip pat skatinti derinimą su atitinkamomis darbo vietomis pasitelkiant tokias priemones kaip Europos užimtumo tarnybų (EURES) tinklas ir EURAXESS, taip pat nustatyti, kad mokymosi programą ar mokymosi turinį parengė Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademija.
2. Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijos kuria lyčių požiūriu subalansuotą turinį, padeda kovoti su lyčių stereotipais ir ypatingą dėmesį skiria poreikiui skatinti daugiau moterų ir nesimokančių, nedirbančių ir mokymuose nedalyvaujančių jaunuolių, **taip pat** vyresnio amžiaus asmenų ir asmenų su negalia aktyviai dalyvauti darbo rinkoje.

24 straipsnis

Reglamentuojamosios profesijos poveikio klimatui neutralizavimo pramonėje ir profesinių kvalifikacijų pripažinimas

1. Ne vėliau kaip 2025 m. gruodžio 31 d. ir po to kas dvejus metus valstybės narės siekia nustatyti, ar Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų parengtos mokymosi programos yra lygiavertės konkrečioms kvalifikacijoms, kurių reikalauja priimančioji valstybė narė, kad būtų galima užsiimti reglamentuojamąja veikla pagal profesiją, kuri ypač domina poveikio klimatui neutralizavimo pramonę toje valstybėje narėje.

2. Jei valstybė narė nustato, kad Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų parengtos mokymosi programos yra lygiavertės konkrečioms kvalifikacijoms, kurių reikalauja priimančioji valstybė narė, kad būtų galima užsiimti reglamentuojamąja veikla pagal profesiją, kuri ypač domina poveikio klimatui neutralizavimo pramonę, ji užtikrina, kad jos būtų paskelbtos viešai ir būtų lengvai prieinamos internete. Ji palengvina kredencialų, kuriuos švietimo ir mokymo paslaugų teikėjai išduoda remdamiesi akademijų parengtomis mokymosi programomis, pripažinimą pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2005/36/EB⁴⁶, kai tokio kredencialo turėtojas prašo suteikti teisę užsiimti reglamentuojamąja profesija, kaip tai suprantama Direktyvos 2005/36/EB 3 straipsnio 1 dalies a punkte, kuri yra ypač svarbi poveikio klimatui neutralizavimo pramonei, priimdama kredencialą kaip formalios kvalifikacijos įrodymą pagal Direktyvos 2005/36/EB 11 straipsnį.
3. Tais atvejais, kai galimybė užsiimti profesine veikla, kuri yra ypač svarbi poveikio klimatui neutralizavimo pramonei, reglamentuojama, kaip tai suprantama Direktyvos 2005/36/EB 3 straipsnio 1 dalies a punkte, valstybėms narėms rekomenduojama parengti bendrą būtiniausių žinių, įgūdžių ir kompetencijų, reikalingų norint užsiimti šia konkrečia profesija, rinkinį, kad būtų nustatyta bendroji rengimo struktūra, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB 49a straipsnio 1 dalyje, kad kvalifikacijas būtų galima pripažinti automatiškai. **Europinė** poveikio klimatui neutralizavimo [...] platforma taip pat gali teikti pasiūlymus, kaip nurodyta Direktyvos 2005/36/EB 49a straipsnio 3 dalyje.

25 straipsnis

Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma ir įgūdžiai

Kai įmanoma ir vengiant neproporcingos administracinės naštos valstybėms narėms, taip pat atsižvelgiant į jų kompetenciją, 28 straipsnyje nurodyta Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma remia ir papildo valstybių narių veiksmus, konsultuodama ir padėdama Komisijai ir valstybėms narėms, įskaitant II ir IV skyriuose nurodytas kompetentingas institucijas ir perkančiąsias organizacijas, vykdydama šias užduotis:

⁴⁶ 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (OL L 255, 2005 9 30, p. 22).

- 1) padeda Komisijai vertinti, nuolat stebėti ir prognozuoti darbo jėgos, turinčios įgūdžių, reikalingų poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms, paklausą ir pasiūlą, prirėikus informuodama apie Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų veiklą;
- 2) stebi Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų veiklą ir skatina sinergiją su kitomis nacionalinėmis ir Sąjungos įgūdžių iniciatyvomis ir projektais, stiprina ir didina gerąją praktiką ir vykdo bendrą priežiūrą;
- 3) padeda sutelkti suinteresuotuosius subjektus, įskaitant pramonės atstovus, socialinius partnerius ir švietimo bei mokymo paslaugų teikėjus, kad būtų populiarinamos Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų parengtos mokymosi programos;
- 4) padeda valstybėse narėse naudoti Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų parengtus mokymosi kredencialus, kad būtų skatinamas įgūdžių nustatymas ir įgūdžių bei darbo vietų derinimas, *inter alia*, skatindama kredencialų galiojimą ir pripažinimą visoje Europos Sąjungos darbo rinkoje;
- 5) sudaro palankesnes sąlygas, kai tinkama, plėtoti savanoriškam valstybių narių naudojimui skirtus profesinius profilius, kuriuos sudarytų bendras pagrindinių profesijų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų srityje žinių, įgūdžių ir kompetencijų rinkinys, remiantis, *inter alia*, Europos poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akademijų parengtomis mokymosi programomis ir, kai tinkama, naudojant Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatoriaus (ESCO) terminiją, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos skaidrumui ir judumui tarp darbo vietų ir per vidaus rinkos sienas;
- 6) skatina tinkamas darbo sąlygas poveikio klimatui neutralizavimo technologijos pramonės darbo vietose, jaunimo, moterų ir vyresnio amžiaus žmonių aktyvumo skatinimą poveikio klimatui neutralizavimo technologijos pramonės darbo rinkoje ir kvalifikuotų darbuotojų iš trečiųjų valstybių pritraukimą, laikantis nacionalinių kompetencijų, teisės ir praktikos, taip užtikrinant įvairesnę darbo jėgą;

- 7) sudaro palankesnes sąlygas glaudesniai valstybių narių veiklos koordinavimui ir keitimuisi geriausios praktikos pavyzdžiais, kad būtų didinamas įgūdžių, susijusių su poveikio klimatui neutralizavimo technologijomis, prieinamumas, be kita ko, prisidedama prie Sąjungos ir valstybių narių politikos, kuria siekiama pritraukti naujus specialistus iš trečiųjų valstybių, laikantis nacionalinių kompetencijų, teisės ir praktikos. Tai daroma derinant su jau veikiančiomis Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje struktūromis;
- 8) ieško sinergijos su esamomis mokymo ar švietimo programomis, be kita ko, siekdama suderinti programas su Europos pramonės poreikiais.

VI skyrius

Inovacijos

26 straipsnis

Apribota bandomoji poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinka

1. Valstybės narės gali savo iniciatyva sukurti apribotą bandomąją poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinką, kurioje sudaromos sąlygos kurti, išbandyti ir patvirtinti novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas ar kitas novatoriškas technologijas kontroliuojamoje tikrojoje aplinkoje ribotą laiką prieš jas pateikiant rinkai arba pradėdant naudoti.

Bet kurios novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas kuriančios įmonės, organizacijos ar konsorciumo, kurie atitinka 2 dalies a punkte nurodytus tinkamumo ir atrankos kriterijus ir kuriuos kompetentingos institucijos atrinko po 2 dalies b punkte nurodytos atrankos procedūros, prašymu valstybės narės sukuria apribotą bandomąją poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinką pagal 1 dalį.

2. Šiame reglamente apribotų bandomųjų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkų sukūrimo ir veikimo sąlygos nustatomos įgyvendinimo aktais laikantis 34 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Tomis sąlygomis remiamas nacionalinių kompetentingų institucijų lankstumas nustatyti prašymų dėl apribotų bandomųjų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkų pirmumą ir priimti sprendimus dėl jų patvirtinimo. Tomis sąlygomis skatinamos inovacijos ir reglamentavimo mokymasis ir visų pirma atsižvelgiama į konkrečias dalyvaujančių MVI, įskaitant startuolius, aplinkybes ir pajėgumus. Įgyvendinimo aktai apima bendrus pagrindinius principus dėl šių aspektų:
- a) tinkamumo ir atrankos dalyvauti apribotosiose bandomosiose poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkose;
 - b) apribotų bandomųjų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkų taikymo, dalyvavimo jose, jų stebėsenos, pasitraukimo iš jų ir jų nutraukimo procedūros;
 - c) dalyviams taikomų sąlygų.
3. Dalyvavimas apribotose bandomosiose poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkose nedaro poveikio apribotą bandomąją aplinką prižiūrinčių institucijų priežiūros ir atsakomųjų veiksmų įgaliojimams. Novatoriškų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų arba kitų novatoriškų technologijų bandymą, kūrimą ir tvirtinimą prižiūri ir remia kompetentingos institucijos. Kompetentingos institucijos savo priežiūros įgaliojimais naudojasi lanksčiai, neviršydamos atitinkamuose teisės aktuose nustatytų ribų, pritaikydamos esamą reglamentavimo praktiką ir naudodamosi savo veiksmų laisve, kai įgyvendina teisinės nuostatas ir užtikrina jų vykdymą konkrečiame apribotos bandomosios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkos projekte, kad būtų pašalintos kliūtys, sumažinta reglamentavimo našta, sumažintas reglamentavimo neapibrėžtumas ir remiamos poveikio klimatui neutralizavimo technologijų arba kitų novatoriškų technologijų inovacijos.

4. Kai tai aktualu siekiant šio straipsnio tikslo, kompetentingos institucijos apsvarsto galimybę nacionalinėje teisėje leisti taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas arba išimtis, kiek tai leidžiama pagal atitinkamus Sąjungos aktus. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos planu būtų užtikrinta atitiktis Sąjungos teisės reikalavimams ir pagrindiniams nacionalinės teisės aktų tikslams ir esminiams reikalavimams. Kompetentingos institucijos užtikrina, kad apie bet kokią didelę riziką sveikatai, saugai ar aplinkai, nustatytą kuriant ir bandant novatoriškas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas arba kitas novatoriškas technologijas, būtų viešai pranešama ir kad dėl to kūrimo ir bandymo procesas būtų nedelsiant sustabdytas, kol tokia rizika bus sumažinta. Jei kompetentingos institucijos mano, kad siūlomas projektas kelia išskirtinę riziką darbuotojų, plačiosios visuomenės arba aplinkos sveikatai ir saugai, visų pirma dėl to, kad jis susijęs su ypač toksiškų medžiagų bandymais, kūrimu ar patvirtinimu, jos patvirtina apribotos bandomosios reglamentavimo aplinkos planą tik įsitikinusios, kad įdiegtos tinkamos apsaugos priemonės, proporcingos nustatytai išskirtinei rizikai.
6. Apribotos bandomosios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkos dalyviai pagal taikytinus Sąjungos ir valstybių narių teisės aktus, kuriais reglamentuojama atsakomybė, lieka atsakingi už trečiosioms šalims padarytą materialinę žalą, kurios priežastis – bandymai apribotoje bandomojoje reglamentavimo aplinkoje.
7. Apribotos bandomosios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkos naudojimo trukmė gali būti pratęsta ta pačia tvarka, gavus nacionalinės kompetentingos institucijos sutikimą.

8. Apribotos bandomosios poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkos kuriamos ir įgyvendinamos taip, kad, kai aktualu, būtų sudarytos palankesnės sąlygos tarpvalstybiniam nacionalinių kompetentingų institucijų bendradarbiavimui. Valstybės narės, kurios sukūrė apribotas bandomąsias poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkas, koordinuoja savo veiklą ir bendradarbiauja per Europinę poveikio klimatui neutralizavimo platformą, siekdamos platformoje dalytis aktuali informacija su kitomis valstybėmis narėmis. Platforma gali pakviesti įmones, dalyvavusias bandomojoje poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkoje, pasidalyti savo patirtimi, susijusia su procesu. Komisija, remdamasi platformos pateikta informacija, teikia metines ataskaitas apie apribotų bandomųjų reglamentavimo aplinkų įgyvendinimo rezultatus, be kita ko, pateikia gerosios patirties pavyzdžių, aprašo įgytą patirtį ir pateikia rekomendacijų dėl jų struktūros, ir, kai aktualu, apie šio reglamento ir kitų Sąjungos teisės aktų taikymą apribotoje bandomojoje reglamentavimo aplinkoje, atsižvelgiant į apribotos bandomosios aplinkos paskirtį.

27 straipsnis

Mažosioms ir vidutinėms įmonėms, įskaitant startuolius, skirtos priemonės

1. Valstybės narės imasi šių veiksmų:
- a) suteikia mažosioms ir vidutinėms įmonėms, įskaitant startuolius, pirmenybę dalyvauti apribotose bandomosiose poveikio klimatui neutralizavimo technologijų reglamentavimo aplinkose, jeigu jos tenkina 26 straipsnyje nustatytas tinkamumo sąlygas;
 - b) organizuoja informuotumo apie mažųjų ir vidutinių įmonių, įskaitant startuolius, dalyvavimą apribotose bandomosiose reglamentavimo aplinkose didinimo veiksmus;
 - c) kai tikslinga, sukuria specialų ryšių su mažosiomis ir vidutinėmis įmonėmis, įskaitant startuolius, palaikymo kanalą, kuriuo būtų teikiamos rekomendacijos ir atsakoma į užklausas dėl 26 straipsnio įgyvendinimo.

2. Valstybės narės atsižvelgia į konkrečius mažųjų ir vidutinių įmonių, įskaitant startuolius, interesus bei poreikius ir teikia tinkamą administracinę paramą, kad jos galėtų dalyvauti apribotose bandomosiose reglamentavimo aplinkose. Nedarant poveikio Sutarties 107 ir 108 straipsnių taikymui, valstybės narės turėtų informuoti mažąsias ir vidutines įmones, įskaitant startuolius, apie galimą finansinę paramą jų veiklai apribotose bandomosiose reglamentavimo aplinkose.

VII skyrius

Valdymas

28 straipsnis

Europinės poveikio klimatui neutralizavimo platformos sukūrimas ir užduotys

1. Sukuriama Europinė poveikio klimatui neutralizavimo platforma (toliau – platforma).
2. Platforma atlieka šiame reglamente nustatytas užduotis.
3. Platforma gali patarti ir padėti Komisijai ir valstybėms narėms dėl jų veiksmų siekiant šio reglamento I skyriuje išdėstytų tikslų, atsižvelgiant į valstybių narių nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, pateiktus pagal Reglamentą (ES) 2018/1999⁴⁷.

⁴⁷ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (Tekstas svarbus EEE) (OL L 328, 2018 12 21, p. 1).

4. Poveikio klimatui neutralizavimo platformos nariai gali koordinuoti veiksmus per poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerysčių platformą, siekdami padėti skatinti visame pasaulyje diegti poveikio klimatui neutralizavimo technologijas ir remti Sąjungos pramonės pajėgumų vaidmenį sudarant sąlygas visuotiniam perėjimui prie švarios energijos, laikantis bendrų šio reglamento tikslų pagal šio reglamento 1 straipsnį. Platformoje periodiškai gali būti aptariamos, be kita ko, šios temos:

- a) kaip pagerinti Sąjungos ir trečiųjų valstybių bendradarbiavimą poveikio klimatui neutralizavimo vertės grandinėje;
- b) kaip šalinti netarifines prekybos kliūtis, pavyzdžiui, taikant atitikties vertinimo tarpusavio pripažinimą arba įsipareigojant išvengti eksporto apribojimų;
- c) kurioms trečiosioms valstybėms galėtų būti teikiama pirmenybė sudarant poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystes, atsižvelgiant į:
 - i) galimą indėlį į tiekimo saugumą, atsižvelgiant į poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos pajėgumą;
 - ii) tai, ar yra sudaryti trečiosios valstybės ir Sąjungos bendradarbiavimo susitarimai;
 - iii) tai, ar trečiosios valstybės reglamentavimo sistema ir jos įgyvendinimu užtikrinama poveikio aplinkai stebėseną, prevenciją ir mažinimą, socialiai atsakinga praktika, įskaitant pagarbą žmogaus ir darbo teisėms ir prasmingą bei nešališką bendradarbiavimą su vietos bendruomenėmis, skaidri verslo praktika ir neigiamo poveikio tinkamam viešojo administravimo ir teisinės valstybės veikimui prevencija;
- d) tai, kaip skatinti gamybą Europoje sprendžiant finansavimo, reguliavimo sistemos ir investicijų bei vietos garantijų klausimus.

Ši dalis nedaro poveikio Tarybos prerogatyvoms pagal Sutartis.

5. Valstybės narės padeda Komisijai įgyvendinti bendradarbiavimo priemonės, nustatytas poveikio klimatui neutralizavimo pramonės partnerystėje.

29 straipsnis

Europinės poveikio klimatui neutralizavimo platformos struktūra ir veikimas

1. Platformą sudaro valstybių narių ir Komisijos atstovai. Jai pirmininkauja Komisijos atstovas.
2. Kiekviena valstybė narė paskiria į platformą aukšto lygio atstovą. Kai aktualu atsižvelgiant į funkciją ir ekspertines žinias, valstybė narė gali turėti daugiau nei vieną atstovą skirtingoms su platformos darbu susijusioms užduotims. Kiekvienas platformos narys turi pakaitinį narį. Balsavimo teises turi tik valstybės narės. Kiekviena valstybė narė turi tik vieną balsą, nepriklausomai nuo atstovų skaičiaus.
3. Komisijos pasiūlymu platforma paprasta savo narių balsų dauguma priima savo darbo tvarkos taisykles.
4. Platformos posėdžiai rengiami reguliariai, kad būtų užtikrintas veiksmingas šiame reglamente nurodytų užduočių vykdymas. Prireikus platforma rengia neeilinius posėdžius pagrįstu Komisijos arba valstybės narės prašymu.
5. Komisija padeda platformai pasitelkdama vykdomąjį sekretoriatą, teikiantį techninę ir logistinę paramą.
6. Platforma gali steigti nuolatinius arba laikinus pogrupius, sprendžiančius konkrečius klausimus ir užduotis, susijusius su šiuo reglamentu.
- 6a. Platforma posėdžiauja bent kartą per metus, kad aptartų 31 straipsnyje numatytą stebėseną.

7. Platforma kviečia Europos Parlamento atstovus stebėtojų teisėmis dalyvauti jos posėdžiuose, įskaitant 6 dalyje nurodytų nuolatinių ar laikinų pogrupių posėdžius.
8. Kai tinkama, platforma arba Komisija gali kviesti ekspertus ir kitas trečiąsias šalis, turinčias specialių ekspertinių žinių konkrečiu klausimu, įskaitant pramonės ir suinteresuotųjų subjektų organizacijų ekspertus, dalyvauti platformos ir pogrupių posėdžiuose arba teikti pastabas raštu, tačiau pastarieji neturi teisės dalyvauti priimant sprendimus.
9. Platforma imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų saugų konfidencialios ir neskelbtinos komercinės informacijos tvarkymą.
10. Platforma deda visas pastangas, kad būtų pasiektas bendras sutarimas.
11. Platforma koordinuoja veiksmus ir bendradarbiauja su esamais ir aktualiais pramonės aljansais.

30 straipsnis

Derinimas su nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais

Valstybės narės atsižvelgia į šį reglamentą rengdamos savo nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus ir jų atnaujinimus, teikiamus pagal Reglamento (ES) 2018/1999 3, 9 ir 14 straipsnius, visų pirma kiek tai susiję su energetikos sąjungos „mokslinių tyrimų, inovacijų ir konkurencingumo“ aspektu, ir kas dvejus metus teikdamos pažangos ataskaitas pagal to reglamento 17 straipsnį.

VIII skyrius

Stebėseną

31 straipsnis

Stebėseną

1. Komisija nuolat stebi:
 - a) Sąjungos pažangą siekiant 1 straipsnyje nurodytų Sąjungos tikslų, visų pirma su poveikio klimatui neutralizavimo technologijų tiekimu susijusią riziką, kuri iškreiptų konkurenciją arba suskaidytų vidaus rinką, ir susijusį šio reglamento poveikį;
 - aa) Sąjungos pažangą, susijusią su 9a straipsnyje nurodytu lyginamuoju rodikliu;
 - ab) strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų importo į Sąjungos teritoriją ir eksporto už Sąjungos teritorijos apimtį;
 - b) pažangą, padarytą siekiant 16 straipsnyje nurodyto Sąjungos lygmens tikslo, susijusio su CO₂ įleidimo pajėgumu ir susijusia CO₂ transportavimo infrastruktūra.
2. Valstybės narės ir jų šiuo tikslu paskirtos nacionalinės institucijos renka ir teikia duomenis ir kitus įrodymus, kurių reikalaujama pagal 1 dalies a, aa, ab ir b punktus. Visų pirma jos renka ir kas 4 metus teikia Komisijai duomenis apie:
 - a) nustatytas kliūtis prekybai poveikio klimatui neutralizavimo technologijomis arba prekėmis, kurios naudoja poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, vidaus rinkoje;
 - a) strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų raidą ir rinkos tendencijas, taip pat atitinkamų poveikio klimatui neutralizavimo technologijų rinkos kainas, įskaitant informaciją apie aukcionus ir jų dažnumą, sutarties skyrimo kainas ir parduodamą kiekį, aktualią IV skyriaus atžvilgiu;

- b) poveikio klimatui neutralizavimo technologijos gamybos pajėgumą pagal strateginę technologiją ir pagal pagrindinį vertės grandinės komponentą, jei jis įtrauktas į X priede pateiktą sąrašą, taip pat būsimų strateginių poveikio klimatui neutralizavimo projektų, dėl kurių priimti galutiniai investavimo sprendimai, gamybos pajėgumą;
 - ba) duomenis apie užimtumą ir gamybai reikalingus įgūdžius kiekviename strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos sektoriuje, įskaitant darbuotojų skaičių, darbo jėgos ir įgūdžių trūkumą, kai taikytina, ir šio reglamento tikslams įgyvendinti reikalingos darbo jėgos ir įgūdžių duomenis;
 - d) šią informaciją, susijusią su leidimų išdavimo procedūromis, pagal strateginę poveikio klimatui neutralizavimo technologiją:
 - i. inicijuotų leidimų išdavimo procedūrų skaičių, atmestų prašymų skaičių ir priimtų bendrųjų sprendimų skaičių, nurodant, ar jais projektas patvirtintas ar atmestas;
 - ii. leidimų išdavimo procedūrų, kai buvo priimtas bendrasis sprendimas, trukmę, įskaitant terminų pratęsimo trukmę;
 - iii. informaciją apie paskirtojo informacinio punkto (-ų) veiklai skirtus išteklius;
 - g) per pastaruosius 12 mėnesių sukurtų apribotų bandomųjų reglamentavimo aplinkų skaičių ir pobūdį;
 - h) nuolat požeminėse saugyklose saugomą CO₂ kiekį, kaip numatyta Direktyvoje 2009/31/EB.
- 3a. 2 dalyje nurodyti duomenys pateikiami, jei jie dar nėra įtraukti į ataskaitų, pateiktų Komisijai pagal Reglamento (ES) 2018/1999 17 ir 25 straipsnius, elementus arba jų neatitinka.

- 3b. 2 dalyje nurodytos pareigos teikti informaciją netaikomos, jei valstybės narės mano, kad tai prieštarautų jų gyvybiniams saugumo interesams pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 346 straipsnį.
4. Pirmąją ataskaitą kiekviena valstybė narė siunčia Komisijai metų, einančių po šio reglamento įsigaliojimo datos, gegužės mėn. pabaigoje. Tolesnės ataskaitos siunčiamos iki kiekvienų metų gegužės mėn. pabaigos.
- 4a. Komisijai pagal 34 straipsnio 3 dalį suteikiami įgaliojimai priimti įgyvendinimo aktus, kuriuose pateikiamas 4 dalyje nurodytų ataskaitų šablonas.
6. Remdamasi pagal šio straipsnio 2 dalį pateiktomis ataskaitomis, Komisija stebi 1 dalies a punkte nurodytą Sąjungos pažangą ir kasmet skelbia susijusias rekomendacijas kaip švarios energijos technologijų konkurencingumo metinių ataskaitų dalį pagal Reglamento (ES) 2018/1999 35 straipsnio 2 dalies m punktą. Rekomendacijose taip pat apsvairstoma, ar reglamentas apima visas poveikio klimatui neutralizavimo technologijas, būtinas 1 straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti.
7. Remdamasi pagal Direktyvos 2009/31/EB 10 straipsnį pateiktais prašymų išduoti leidimą projektais ir pagal šio reglamento 17 straipsnio 2 dalį, 18 straipsnio 4 dalį ir 18 straipsnio 6 dalį pateiktomis ataskaitomis, Komisija stebi pažangą, padarytą siekiant šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto visos Sąjungos CO₂ įleidimo pajėgumo tikslo, ir kasmet teikia ataskaitas Europos Parlamentui ir Tarybai.
8. Komisija apie savo išvadas informuoja Europinę poveikio klimatui neutralizavimo platformą.

IX skyrius
Baigiamosios nuostatos

32 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

Komisijai pagal 33 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamos sąlygos, kuriomis atsižvelgiama į 18 straipsnio 1 dalyje nurodytų subjektų susitarimus ir investicijas į trečiųjų šalių turimus saugojimo pajėgumus, siekiant pasiekti jų individualų indėlį, nustatytą 18 straipsnio 5 dalyje, taip pat 18 straipsnio 6 dalyje nurodytų ataskaitų turinys.

33 straipsnis

Naudojimasis įgaliojimais

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 32 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo [taikymo pradžios datos]. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija pateikia naudojimosi deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 32 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 32 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

34 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip tai suprantama Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

Su 19 straipsniu susijusiais klausimais Komisijai padeda Tarybos sprendimu 71/306/EEB įsteigtas Viešųjų pirkimų patariamasis komitetas.

Su 20 straipsniu susijusiais klausimais Komisijai padeda pagal Reglamento (ES) 2018/1999 44 straipsnį įsteigtas Energetikos sąjungos komitetas.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 4 straipsnis.

3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
4. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 4 straipsniu.

35 straipsnis

Vertinimas

1. Ne vėliau kaip ... [5 metai nuo šio reglamento taikymo pradžios dienos], o vėliau kas 5 metus Komisija atlieka šio reglamento vertinimą ir pateikia pagrindinių nustatytų faktų ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui.
2. Atliekant vertinimą įvertinama:
 - a) ar pasiekti 1 straipsnyje nustatyti šio reglamento tikslai, visų pirma jo indėlis į bendrosios rinkos veikimą ir jo poveikis verslo naudotojams, visų pirma MVĮ, ir galutiniams naudotojams, ir ar pasiekti Europos žaliojo kurso tikslai;
 - b) ar Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės akto nuostatos yra tinkamos, kad būtų pasiekti rezultatai po 2030 m. ir siekiant 1 straipsnyje nurodyto ilgesnio laikotarpio 2050 m. poveikio klimatui neutralumo tikslo, atsižvelgiant, be kita ko, į galimybę į Poveikio klimatui neutralizavimo pramonės aktą įtraukti kitas technologijas, kurios gali atlikti svarbų vaidmenį siekiant ne vėliau kaip 2050 m. užtikrinti poveikio klimatui neutralumą, taip pat į galimą šio reglamento taikymo srities išplėtimą, kad ji apimtų jėgainių ir įrenginių statybą arba pertvarkymą sektoriuose, kuriuose sunku sumažinti išmetamą teršalų kiekį, pereinant prie neutralaus poveikio klimatui procesų, kai atitinkamų jėgainių ir įrenginių statyba arba pertvarkymas ženkliai ir visam laikui sumažina pramonės procesuose išmetamo CO₂ e kiekį tiek, kiek tai techniškai įmanoma.

3. Atliekant vertinimą atsižvelgiama į 31 straipsnyje nurodyto stebėsenos proceso rezultatus, taip pat į technologinius poreikius, susijusius su atnaujintais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais, apie kuriuos valstybės narės pranešė pagal [Energetikos sąjungos valdymo reglamentą] ir kurie grindžiami energetikos sąjungos būklės ataskaita.
- 3a. Ne vėliau kaip per tą patį 1 dalyje nurodytą laikotarpį, pasikonsultavusi su Europine poveikio klimatui neutralizavimo platforma, Komisija įvertina ir prireikus pateikia pasiūlymą išplėsti 3a straipsnyje nustatytą poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sąrašą ir 3b straipsnyje nustatytą strateginių poveikio klimatui neutralizavimo technologijų sąrašą.
4. Valstybių narių kompetentingos institucijos pateikia Komisijai visą turimą atitinkamą informaciją, kurios Komisijai gali prireikti 1 dalyje nurodytos ataskaitos parengimo tikslais.
5. Jeigu, remdamasi 1 dalyje nurodyta ataskaita, Komisija padaro išvadą, kad tikėtina, jog Sąjunga nepasieks 1 straipsnio 1 dalyje nustatytų tikslų, ji, pasikonsultavusi su Europine poveikio klimatui neutralizavimo platforma, įvertina galimybę pasiūlyti priemones ir šio veiksmo proporcingumą, kad užtikrintų tų tikslų įgyvendinimą.
6. Ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d. Komisija gali pasiūlyti iš dalies pakeisti šį reglamentą, kad būtų nustatytas naujas 2040 m. Sąjungos lygmens CO₂ įleidimo pajėgumo tikslas. Jei Komisija nusprendžia nesiūlyti nustatyti 2040 m. tikslo, ji pagrindžia savo pasirinkimą Europos Parlamentui ir Tarybai.

36 straipsnis

Konfidencialios informacijos tvarkymas

1. Informacija, gauta įgyvendinant šį reglamentą, naudojama tik šio reglamento tikslais ir saugoma atitinkamais Sąjungos ir nacionalinės teisės aktais.

2. Valstybės narės ir Komisija užtikrina komercinių ir verslo paslapčių ir kitos neskelbtinos, konfidencialios ir įslaptintos informacijos, gautos ir parengtos taikant šį reglamentą, įskaitant rekomendacijas ir priemones, kurių reikia imtis, apsaugą pagal Sąjungos ir atitinkamą nacionalinę teisę.
3. Valstybės narės ir Komisija užtikrina, kad įslaptintos informacijos, kuri buvo pateikta arba kuria pasikeista pagal šį reglamentą, slaptumo žymos laipsnis nebūtų sumažintas arba ta informacija nebūtų išslaptinta be informaciją teikiančios šalies išankstinio raštiško sutikimo **pagal atitinkamą nacionalinę ar Sąjungos teisę**.
4. Jei valstybė narė mano, kad apibendrintos informacijos pateikimas pagal 18 straipsnį vis tiek gali pakenkti jos nacionalinio saugumo interesams, ji gali prieštarauti tam, kad Komisija ją pateiktų, pateikdama pagrįstą pranešimą.
5. Komisija ir nacionalinės institucijos, jų pareigūnai, darbuotojai ir kiti šių institucijų prižiūrimi asmenys užtikrina informacijos, gautos vykdant jų užduotis ir veiklą, konfidencialumą **pagal atitinkamą nacionalinę ar Sąjungos teisę**. Ši pareiga taip pat taikoma visiems valstybių narių atstovams, stebėtojams, ekspertams ir kitiems dalyviams, dalyvaujantiems platformos posėdžiuose pagal 29 straipsnį.

37 straipsnis

Reglamento (ES) 2018/1724 dalinis pakeitimas

Reglamentas (ES) 2018/1724 iš dalies keičiamas taip:

- 1) I priedo pirmoje skiltyje įrašoma nauja eilutė „R. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektai“;
- 2) I priedo antroje skiltyje eilutė „R. Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektai“ papildoma šiais punktais:

„1. informacija apie leidimų išdavimo procedūrą

2. finansavimo ir investavimo paslaugos
3. finansavimo galimybės Sąjungos arba valstybių narių lygmeniu
4. verslo rėmimo paslaugos, įskaitant, be kita ko, pelno mokesčio deklaracijas, vietos mokesčių įstatymus, darbo teisę“.

3) II priedo pirmoje skiltyje įrašoma nauja eilutė „Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektai“;

4) II priedo antroje skiltyje eilutė „Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektai“ papildoma šiuo punktu:

„Visiems atitinkamiems leidimams statyti, plėsti, pakeisti paskirtį ir vykdyti poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektus, įskaitant poveikio klimatui neutralizavimo strateginius projektus, apimančius visas prašymus ir procedūras, taikomas procedūras“;

5) II priedo trečioje skiltyje eilutė „Poveikio klimatui neutralizavimo technologijų gamybos projektai“ papildoma šiuo punktu:

„Visi rezultatai, susiję su procedūromis, pradedant prašymo galiojimo ir išsamumo pripažinimu ir baigiant atsakingo nacionalinio paskirtojo informacinio punkto pranešimu apie bendrąjį sprendimą dėl procedūros rezultatų“;

6) III priede įrašomas toks naujas punktas:

„8. Paskirtasis informacinis punktas, veikiantis kaip bendras informacinis punktas pagal [PKNPA] reglamento 4 straipsnį.“.

38 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja ... [diena po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*].

Jis taikomas nuo [įsigaliojimo data].

Iki [2 metai po šio reglamento taikymo pradžios dienos] 19 straipsnio **1** dalis [...] taikoma tik sutartims, kurias sudaro centrinės perkančiosios organizacijos, kaip apibrėžta Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalies 16 punkte ir Direktyvos 2014/25/ES 2 straipsnio 1 dalies 12 punkte, ir sutartims, kurių vertė yra 25 mln. EUR arba didesnė.

20 ir 21 straipsniai taikomi nuo [24 mėnesiai po šio reglamento taikymo pradžios datos].

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Tarybos vardu

Pirmininkas / Pirmininkė

Pirmininkas / Pirmininkė

X PRIEDAS

Nebaigtinis galutinių produktų ir specifinių komponentų, laikomų pirmiausia naudojamais poveikio klimatui neutralizavimo technologijoms gaminti, sąrašas

	Strateginės poveikio klimatui neutralizavimo technologijos	Komponentai, pirmiausia naudojami šioms technologijoms
1. Saulės fotovoltų energijos ir saulės šiluminės energijos technologijos	Saulės fotovoltų energija	Saulės fotovoltinis modulis Saulės fotovoltiniai elementai Silicio plokštelės Saulės fotovoltinis inverteris Soliarianis fotovoltinis stiklas Su pagalbine įranga susiję komponentai
	Saulės šiluminė energija	Saulės šiluminės plokštės Koncentruotos saulės energijos jėgainė Saulės šiluminiai veidrodžiai Saulės šiluminiai taikikliai Bokštas (išlydytai druskai) Šilumokaitis Šilumnešis Šiluminis variklis (garo turbina) Energijos generatorius

2. Sausumos vėjo ir jūros atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijos	Vėjas	Mentės Kabinos sistema Nuolatiniai magnetai Pavarų dėžė Velenai Energijos generatorius Valdiklis Guoliai Bokštas Su pagalbine įranga susiję komponentai
	Bangų energija	Paviršiniai plūdurai Vertikalus stulpas Reakcinės plokštės Galios perdavimo sistemų montavimas Pritvirtinimo / pamatų sistema Generatorius Hidraulinė sistema Dažnio keitiklis

		<p>Transformatorius</p> <p>Valdymo sistema</p>
	Potvynių energija	<p>Polis</p> <p>Skersė</p> <p>Kabinos</p> <p>Povandeniniai aitvarai</p> <p>Galios perdavimo sistemos montavimas</p> <p>Tvirtinimo / pamatų sistema</p> <p>Generatorius</p> <p>Pavarų dėžė</p> <p>Kardaninis velenas</p> <p>Hidraulinė sistema</p> <p>Dažnio keitiklis</p> <p>Transformatorius</p> <p>Valdymo sistema</p> <p>Rotoriai</p>
3. Baterijų / kaupimo technologijos	Baterija	<p>Anodai</p> <p>Katodai</p> <p>Elektrolitai</p> <p>Separatoriai</p> <p>Elementas</p> <p>Moduliai</p> <p>Sudėtinės baterijos</p>

		Baterijų valdymo sistemos
	Kaupimo technologijos	Šilumos kaupimas Gravitacijos energijos kaupimas Slėgio energijos kaupimas Kinetinės energijos kaupimas Vožtuvai Elektroninė valdymo įranga SiurbLIAI Šilumokaičiai Cisternos Imtuvai Išlydytos druskos

4. Šilumos siurbliai ir geoterminės energijos technologijos	Šilumos siurbliai	Šilumos siurblys Garintuvas Kondensatorius Kompresorius Miltelinė danga Šilumokaitis Vožtuvai Siurbliai Ventiliatoriai (Sintetiniai) aušalai
	Geoterminė energija	Cirkuliaciniai siurbliai Šilumos ištraukimo įranga Garo turbinos Detanderiai

5. Elektrolizeriai ir kuro elementai	Elektrolizeriai	Anodai Elektrolizeriai Katodai Katalizatoriai Membranos Elektrolitai Dvipolės plokštės Kompresoriai Vandens valymo sistemos Džiovyklos GDL (dujų difuzijos sluoksniai) MEA (membraninio elektrodo mazgas) Su pagalbine įranga susiję komponentai
	Kuro elementai	Membraninio elektrodo mazgas Membrana Dujų difuzija Anodai Katodai Elektrolitai Katalizatoriai Dvipolės plokštės

		Elementų sandarikliai
6. Tvarios biodujų / biometano technologijos	Tvarios biodujų / biometano technologijos	<p>Membranos</p> <p>Elektroniniai komponentai</p> <p>Pūdytuvai / Fermentacijos rezervuarai</p> <p>Korozijai atsparios medžiagos ir vidinės dangos</p>
7. Anglies dioksido surinkimo ir saugojimo (CCS) technologijos	Anglies dioksido surinkimo ir saugojimo (CCS) technologijos	<p>Surinkimo iš taškinio šaltinio įranga</p> <p>Kietieji adsorbentai</p> <p>Vandeniniai baziniai tirpalai</p> <p>Membranos</p> <p>Kompresijos įranga</p> <p>Vamzdynai</p> <p>CO₂ transportavimo jūra įranga arba priemonės</p> <p>Išleidimo įranga</p>

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">8. (Elektros) tinklų technologijos</p>	<p>(Elektros) tinklų technologijos</p>	<p>Laidininkai, kabeliai, bokštai, atramos, izoliatoriai</p> <p>SCADA (priežiūrinės kontrolės ir duomenų rinkimo sistema) / energijos valdymo sistemos</p> <p>Transformatoriai (galia ir matavimas)</p> <p>Pastočių automatizavimo įranga</p> <p>Skirstomieji įrenginiai</p> <p>Kondensatorių baterijos, šynos</p> <p>Baterijų valdymo sistemos</p> <p>Elektroninės plokštės</p> <p>Galios elektronikos komponentai ir įranga, įskaitant nuolatinės srovės (DC) technologiją</p> <p>Valdymo ir ryšių komponentai (GPRS moduliai, programuojamieji loginiai valdikliai ir kitos specialios valdymo sistemos, jutikliai)</p>
---	--	--